

SCOTT AND KIMBERLY HAHN

NAŠE CESTA DO
KATOLICKÉ CÍRKVE

Triality, 2000

- SLOVO NA ÚVOD -

OSOBNÍ KONVERZE JAKO DETEKTIVKA DUCHA

Kniha manželů Halinových je *autobiografickým svědectvím, rodinným románem, „teologickým thrillerem“ i milostným příběhem*, pojednávajícím o dobrodružné duchovní pouti obou manželů, hledajících tvář i srdce Kristovy Nevěsty, Církve.

Scott Hahn je v USA známou a populární osobností. V současné době působí jako profesor teologie na Františkánské univerzitě ve Steubenville a je odborníkem na *teologii smlouvy a teologii Bohem zaslíbené rodiny*.

V bouřlivém období svého dospívání se obrací k evangelikálnímu protestantismu kalvinisticko - presbyteriánského vyznání. Je nadšeným obdivovatelem Luthera, Kalvína a dalších protestantských reformátorů. Setkává se s odpuzujícím příkladem jednání svých katolických přátel a jeho cílem se stává „pomáhat katolíkům, aby se stali křesťany“. Teologicky je velmi ostře antikolicky vyhraněný.

Na vysoké škole se seznamuje se svou budoucí manželkou Kimberley, která je také presbyteriánkou. Po uzavření sňatku pokračují oba manželé ve studiu teologie v protestantském semináři. Když Kimberley začíná studovat etiku, zaměří se z praktických důvodů na otázku antikoncepce a kontroly porodnosti. Celou problematiku poměřuje biblickým pohledem. Srovnává stanoviska jednotlivých křesťanských církví a klade si otázku, proč už jen morální učení katolické Církve dnes důsledně zastává stanovisko o morální nepřipustnosti antikoncepce a umělé kontroly porodnosti. Kimberley tak vlastně jako první vykračuje na nelehkou cestu zneklidňujících otázek a odpovědí.

Po skončení studií se Scott stává presbyteriánským pastorem. Nadšeně evangelizuje, intenzivně studuje Bibli a biblistiku, od které se dostává

k ekleziologii. Hlavním problémem „koktavého teologického inspektora Colomba“, jak sám sebe s jistotou sebeironií nazval, se stává otázka: *kteř z křesťanských církví je vlastně oním „sloupem“ a onou „pevnou oporou pravdy“?* (1 Tim 3,15)

Aby mohl na tuto otázku odpovědět, tuší, že musí chtě nechtě „prošetřit“ a „odhalit“ jeden velmi nepříjemný případ, který se mu neustále plete do cesty, „případ katolicismus“. Jeho žena ho zpozvzdálí kriticky sleduje. Napínavé dobrodružství ducha začíná.

Nebudeme dále vyzrazovat jeho průběh, ale pokusíme se krátce zamyslet nad tím, *jaký má takové svědectví v dnešní ekumenické době vůbec smysl.*

Kniha je napsána chestertonovsky lehkým, čtivým, ale zároveň analytickým způsobem, obsahujícím v každé kapitole úhel pohledu obou manželů. Její největší přínos spočívá v tom, že ukazuje, jakým *obohacením je (a jakým by mohlo být) pro katolickou Církev přivtělení* odloučených evangelikálních křesťanů, kteří důsledně a hluboce žijí svou biblickou víru. Vždyť kolik katolíků má vícekrát přečtenou Bibli, dobře ji zná, miluje a hladoví po Slovu Božím v Písmu svatém či se chce s nadšením dělit o svou víru na každém kroku a v každé situaci?

Zároveň se však ukazuje, že skutečně hluboký biblický pohled svědčí o tom, že opravdové biblické křesťanství není nikterak v rozporu s křesťanstvím katolickým, ba co více, má v něm svůj pravý domov, i když si toho je dnes čím dál méně katolíků vědomo.

Na druhé straně, soudě podle Hahnova svědectví, většina protestantských „biblických křesťanů“ se (alespoň v USA) odmítá setkat či přiblížit katolické Církvě, a to nikoli z *důvodů biblických, ale díky jistým teologickým předpokladům reformace.* A právě v tomto bodě může být kniha i poučným svědectvím pro ekumenické iniciativy. Sama cesta *osobní konverze* manželů Hahnových jistě není příkladem „korporativního“ ekumenismu, nicméně, jak praví Druhý vatikánský koncil, není s ním v žádném rozporu:

„Je zřejmé, že dílo přípravy a smíření jednotlivých osob, které touží po plném katolickém společenství, se liší svou povahou od ekumenické iniciativy, ale není v tom žádný rozpor, neboť obojí vychází z podivuhodného Božího řízení“ (Dekret o ekumenismu, Katolické zásady ekumenismu, 4. Ekumenismus).

Cesty osobních konverzí, které většinou bývají těžce vybojovány a jejichž účastníci se v určité fázi stávají svědky poraněného Těla Kristova (a kteří se mohou také octnout v nebezpečí určitých extrémů), obsahují nesmírně cenné podněty pro ekumenický dialog mezi katolíky a protestanty, protože jsou lakmusovým papírkem, indikujícím vše *společné*, ale zároveň jednoznačně ukazujícím i *rozdíly*, které je v „korporativním“ ekumenismu třeba otevřeně přiznat, *oboustranně definovat, zjistit jejich příčinu* a je-li to alespoň trochu možné, tak pod vedením Ducha svatého *v lásce oboustranně usilovat o jejich odstranění*. (Kromě ekumenického hnutí Rogera Schutze a jeho komunity z Taizé by za příklad podobných snah mohl sloužit ekumenický dialog mezi luterány a katolíky v Německu, z protestantské strany reprezentovaný např. teology Edmundem Schlinkem a Wolfhartem Pannenbergem, i některé další iniciativy.)

Manželé Hahnovi však cestu „korporativního ekumenismu“ nezvolili. Proč? Zdá se, že po jisté stagnaci na úrovni „korporativní ekumeny“ se dává do chodu další zajímavý proces: Poté, co se po Druhém vatikánském koncilu kladl velký důraz převážně jen na možnost korporativního sjednocování, objevuje se v Božím lidu znovu potřeba svědectví osobních konverzí. Tento proces viditelně probíhá i v Německu - kromě uvedených luteránsko-katolických ekumenických iniciativ dochází též k tomu, že mnozí matrikoví či formální katolíci vystupují z Církve, zatímco evangelíci přestupují ke katolictví. (V Taizé se k tomuto kroku rozhodl v roce 1987 po mnoha letech hlubokých modliteb, studia i praktické ekumeny také „muž č. 2“ této komunity, bývalý protestantský teolog kalvínského vyznání Max Thurian.)

Důvody manželů Hahnových je však třeba vidět nejen v jejich osobních motivech, ale také v celkovém severoamerickém náboženském klimatu, které je hodně odlišné od střeoevropského. Již v roce 1835 poznamenal ve své knize *Demokracie v Americe* Alexis de Tocqueville, že postoj církví vůči společnosti a společnosti vůči církvím je v Americe zcela jiný než v Evropě. „*Doma jsem viděl, jak duch náboženství a duch svobody jdou téměř vždy opačným směrem. Zde jsem je nacházel těsně spojeny: vládly společně na téže půdě.*“ Na rozdíl od Evropy byli američtí věřící (ať už protestante různých denominací či katolíci nebo židé) přesvědčeni o tom, že židovsko-křesťanské pojetí náboženství je neslučitelné s vnějším nátlakem v jakékoli formě.

„Předpokladem principu dobrovolnosti, ústřední zásady amerického křesťanství, bylo, že náboženská přesvědčení jednotlivců, jež se svobodně stávali členy církví a působili v dobrovolných organizacích, postupně a nevyhnutelně prostoupí prostřednictvím přesvědčování a příkladného jednání celou společnost. Svět byl tedy pojímán především z hlediska mravního.“ (Paul Johnson, Bůh a Američané: Morální teologie tavického kotle, Commentary 1/95, in Proglas 4/1995)

I když je ve srovnání s minulostí dnes situace o hodně jiná, přesto má to vše své citelné důsledky - a to (paradoxně) i pro ekumenu. Ačkoliv se po celé severní Americe šíří různé formy ekumenických iniciativ, stále se zdá, že američtí věřící ještě pořád dávají přednost věrnosti a identitě své denominace či církve, což jim na poli občanském a politickém vůbec nebrání ve spolupráci na věcech společného zájmu a obecného blaha. Pokud dochází k náboženskému dialogu, může mít často podobu „scholastických disputací“, nebránících se i *kritičtější reflexi vzájemných odlišností a jejich příčin*. Při respektování akademické svobody, křesťanských a demokratických občanských ctností se debatuje na nejkontroverznější témata. Na mezikonfesijní úrovni tyto „disputace“ ještě nerezignovaly na cíl *přesvědčit* druhou stranu a posluchače *teologickými argumenty* o tom, která církev „je uvedena do plnosti Pravdy“. Tyto akce bývají sledovány věřícími různých denominací a církví i nevěřícími. Nejlépe připravená strana sklízí nejvíce sympatií a do její církve pak přestupují ti, kteří považují její argumentaci a životní příklad za nejpersvědčivější a nejbližší Pravdě. Ze tento přístup má své výhody i nevýhody, je zřejmé: na jedné straně připomíná soutěživost mezi náboženskými společnostmi konkurenci volného trhu, což může vést až k ukřičenému a podbíživému fundamentalismu či konzumním spiritualitám, na druhé straně však tato soutěživost nepřestává upozorňovat lidi na požadavky duchovního života, což vytváří potřebu neustálé náboženské obrody a schopnosti na tomto trhu idejí obstát.

Pro křesťany jakéhokoliv vyznání, kteří chtějí z vlastního svobodného rozhodnutí a vědomě hlásat svou víru, pak tato situace představuje nesmírnou výzvu k hledání a poznávání jejího *pravého obsahu*, což vyžaduje schopnost srovnávat jej s věroučnými obsahy méně či více odlišnými a také nutnost obhájit jej *slovem i příkladem*. Tuto odvahu „jít se svou konfesijní kůží veřejně na trh náboženských idejí“, a to *při za-*

chování a rozvíjení všeho společného a pozitivního, čeho „korporativní ekumena“ už dosáhla, poněkud v českém a moravském katolickém kontextu postrádáme, neboť, jak se zdá, se stále ještě leckde pohybujeme ze synkretistického pseudoekumenického extrému do extrému defenzivního a nehybně tradicionalistického.

Ač (nebo snad právě proto) psána jako svědectví konverze od protestantismu ke katolicismu, kniha manželů Hahnových také dosvědčuje existenci mnoha výtečných prvků a hodnot, zdrojů posvěcení a pravdy, nacházejících se mimo viditelné hranice katolické Církve - „*psané Boží slovo, život milosti, víra, naděje a láska i jiné vnitřní dary Ducha svatého a viditelné prvky: všechny tyto věci, které pocházejí od Krista a k němu vedou, právem patří jediné Kristově Církvi*“ (DE, *Katolické zásady o ekumenismu*, 3. *Vztah odloučených bratří ke katolické Církvi*). Kníhaje důkazem, že „*Duch Kristův se nezdráhá použít jich (odloučených církví) jako prostředků spásy, jejichž účinnost pochází z té plnosti milosti a pravdy, která byla svěřena katolické Církvi*“ (DE, *Katolické zásady o ekumenismu*, 3. *Vztah odloučených bratří ke katolické Církvi*).

O to více může katolické křesťany při četbě některých pasáží zabolet u srdce z toho, co určitě sami znají ze své vlastní zkušenosti - totiž tu skutečnost, že, řečeno ústy Druhého vatikánského koncilu:

„Ačkoli totiž katolická Církev je obdařena veškerou Bohem zjevenou pravdou a všemi prostředky milosti, přesto její členové z nich nežijí s takovou horlivostí, jak by měli, takže se tvář Církve jeví méně zářivá bratřím od nás odloučeným i celému světu a tím se brzdí růst Božího království. Proto se musí všichni katolíci snažit o křesťanskou dokonalost a každý musí podle svého stavu usilovat, aby se Církev tím, že nese na svém těle pokoru a umrtvování Ježíšovo, den ode dne očišťovala a obnovovala, dokud si ji Kristus nepřipraví slavnou bez poskvrny a vrásky“ (DE, *Katolické zásady o ekumenismu*, 4. *Ekumenismus*).

Domnívám se, že jedním z cílů knihy manželů Hahnových je *zdůvodnit a vysvětlit* svým protestantským přátelům a bratřím v Kristu, proč se s takovou důsledností připojili ke katolické Církvi. Dalším cílem je podnítit katolíky k tomu, aby dobře znali a žili svou víru a aby se věrně, autenticky a s nadšením snažili naplňovat poselství Druhého vatikánského sněmu o všeobecném povolání všech křesťanů ke svatosti.

Jejich svědectví by do našich podmínek mohlo vnést obnovné úsilí domýšlet do důsledků základní otázky víry *každého křesťana*, mohlo by být podnětem k zamyšlení pro ty, kteří cítí k obsahu své víry jistou lhostejnost, a také povzbuzením pro ty, kteří chtějí brát svůj život z víry opravdu vážně.

Kéž by právě v dnešní době, kdy uvnitř samotné katolické Církve působí různé odstředivé síly, byla tato kniha přijata v duchu *citlivé vyváženosti*, jejímž cílem je snaha sjednotit v životě ty aspekty, které si zdánlivě protirečí, které však vyplývají z plnosti smyslu křesťanského Vyznání víry.

Překladatel

Tato kniha je věnována Bohu jako projev díků za naše rodiče:

*Za Jerryho a Patricii Kirkovi
Molly Lou Hahnovou
a Freda Hahna blahé paměti*

*A také za naše děti:
Michaela Scotta
Gabriela Kirka
Hannah Lorraine*

a Jeremiaha Thomase Walkera

PŘEDMLUVA

Arcibiskup Fulton Sheen jednou napsal: „Těch, kteří ve Spojených státech nenávidí katolickou Církev, není pouhá stovka. Jsou jich milióny. Ovšem tito lidé nenávidí pouze obraz katolické Církvě, který si omylem vytvořili a který omylem považují za skutečnost.”

Moje žena i já jsme si kdysi mysleli, že patříme mezi těch „sto”, kteří z vlastního upřímného přesvědčení odmítají katolicismus. Záhy jsme však přišli na to, že ve skutečnosti patříme mezi milióny těch, kteří mají o katolické Církvě hodně nejasnou představu. Ihned poté, co jsme poznali stav, ve kterém se skutečně nacházíme, nám začínalo být jasné, že už nepatříme do žádné z těchto dvou skupin. Mezitím jsme už ocitli „na cestě domů”. A o této cestě pojednává naše kniha.

Chceme v ní soustředit svou pozornost zejména na to, jak Duch svatý použil Písma, aby uvedl na pravou míru *naše* mylné názory. Nepokoušeli jsme se zabývat mylnými představami jiných. Snad jednou budeme moci s pomocí Boží milostí napsat knihu i na toto téma.

Tato kniha by nevznikla bez pomoci Terryho Barbera z katolické nahrávací společnosti Saint Joseph Communications ze Západní Coviny v Kalifornii, který nám velkoryse poskytl přenosný počítač společně s množstvím magnetofonových pásků se záznamy našich hovorů, aby je pak Kimberley mohla přepsat a převést do čitelné podoby. Mimochodem, všichni svoji práci dělala v horním patře, kde neustále pobíhaly tři děti a jedno batole, zatímco Scott byl schovaný v tichém koutku v suterénu, kde pracoval na své doktorandské disertační práci *Kinship by Covenant (Příbuzenství na základě Boží smlouvy)*.

G. K. Chesterton jednou prohlásil: „Jestliže něco *skutečně* stojí za to udělat..., pak to stojí za to udělat i špatně!”

Proto jsme se rozhodli, že toto riziko podstoupíme. Ale nezůstalo jen u rizika - je nám útěchou, že se o svou cestu můžeme rozdělit s ostatními. To je také skutečným důvodem, proč jsme se rozhodli své svědectví publikovat v podobě knihy navzdory nesmírnému nedostatku volného času.

*Scott a Kimberley Hahnovi
O svátku sv. Petra a Pavla, 29. června 1993*

OD KOLÉBKY KE KRISTU

Scott.

Narodil jsem se jako nejmladší ze tří dětí rodičů Molly Lou a Freda Hahnových. Pokřtěn jsem byl v presbyteriánské církvi¹ a vyrůstal jsem ve formálně protestantském prostředí svého domova. Církev a náboženství hrály v životě naší rodiny malou roli, která byla opodstatněna spíše společenskými důvody než vnitřním přesvědčením.

Vybavuji si, jak jsem tehdy naposledy navštívil shromáždění sboru, do kterého chodívala naše rodina. Kazatel mluvil o svých pochybnostech ohledně panenského narození Ježíše Krista a jeho tělesného vzkříšení. Uprostřed kázání jsem vstal a vyšel ven. Na kazatelovu adresu jsem si pomyslel, že člověk si nemusí být jistý tím, čemu vlastně věří, ale přinejmenším by měl být natolik čestný, aby nenapadal myšlenky, které má hlásat. Také jsem se podivil, proč tento člověk neopustí své kazatelské místo v presbyteriánské církvi a nejde kamkoli jinam, kde se věří tomu, co on hlásá. Tehdy jsem ještě nevěděl, že jsem se stal svědkem předobrazu své vlastní budoucnosti.

Cokoliv jsem dělal, dělal jsem vášnivě - ať to bylo dobré nebo špatné. Coby typický dospívající mladík jsem ztratil všechnu zájem o náboženství a začal se velmi zajímat o svět. Netrvalo dlouho a objevily se velké problémy. Byl jsem označen za delikventa a postaven před soud pro

1 Presbyteriánská církev byla založena v 16. století skotským kalvinistickým reformátorem Johnem Knoxem (1505-1572).

mladistvé. Tváří v tvář rozsudku, který nařizoval roční pobyt v nápravném zařízení za různé přečiny, jsem se z této situace tak tak vylhal a dosáhl toho, že mi byl trest změněn na půl roku podmíněně. Narozdíl od svého nejlepšího přítele, který se jmenoval Dave, jsem byl celý vystrašený z toho, kam až to všechno může dojít. Věděl jsem, že něco se musí změnit. Můj život se velmi rychle řtil nesprávným směrem a já neměl na to jej zvládnout.

Viděl jsem, že Davy byl nad to povznesený a že mu spousta věcí byla lhostejná. Věděl jsem, že je katolík, a když se začal chlubit tím, co všechno nalhal knězi při zpovědi, tak mne to ani nepřekvapilo. Takové pokrytectví! Ale povídejte mu o tom! Jediné, co jsem mu tehdy na to mohl říct, bylo: „Jsem opravdu rád, že se nikdy nebudu muset ve zpovědi vyznávat ze svých hříchů.“ Jak málo jsem tehdy věděl!

Během prvního ročníku střední školy mi Bůh poslal do cesty vysokoškoláka, který se jmenoval Jack. Byl vedoucím ve skupině Young Life, což je protestantské evangelizační hnutí, sdružující členy různých denominací, jejichž cílem je sdílet evangelium s chronicky špatnými studenty a mladými lidmi bez vyznání, s takovými, jako jsem byl já a má přátelé. Jack se stal mým dobrým přítelem a náš vztah pro mne znamenal velmi mnoho. Po vyučování s námi chodíval hrát košíkovou a potloukal se s námi po venku. Pak nás vždycky svou dodávkou rozvezl domů.

Poté, co mne Jack poznal, pozval mne na setkání Young Life. Zdovořile jsem odmítl. Vůbec se mi nechtělo jít na jakési náboženské setkání, i když se nekonalo zrovna v kostele.

Pak přišel Jack s tím, že tam bude jistá dívka jménem Kathy. Určitě musel vědět, že Kathy je shodou okolností právě to děvče, se kterým chci chodit. Tak jsem mu řekl, že o tom budu přemýšlet. Pak povídal o tom, že jeden z nejlepších kytaristů v Pittsburghu, Walt, na těchto setkáních hrává a po skončení tam zůstává, aby si zadžemoval s jakýmkoli kytaristou, který o to projeví zájem. A Jack dobře věděl, že toho roku se kytara stala prakticky mým náboženstvím a nahradila tak méně hodnotné záby. Aspoň jsem teď měl dostatečný důvod k tomu, abych se omluvil svým kamarádům a šel na setkání Young Life.

Tak jsem se rozhodl, že se tam vypravím. Přišel jsem, chvíli jsem si povídal s Kathy a pak jsem si zahrál s Waltem, který hrál skutečně skvěle. Dokonce mi ukázal několik improvizovaných figur a nápadů. Následující týden jsem tam byl zas. A ty další znovu.

Každý týden míval Jack přednášku, ve které nám živě přibližoval nějaký evangelní příběh o Ježíšovi. Pak nás konfrontoval s hlavním poselstvím evangelíí: jsme hříšníci, kteří potřebují vykoupení a Kristus za naše hříchy umírá na kříži. Abychom tedy byli spaseni, musíme jej přijmout jako svého osobního Pána a Vykupitele. Naše rozhodnutí ale musí být vědomé, jinak to nejde. Poslouchal jsem tyhle řeči, ale valný dojem na mne neučinily.

Asi o měsíc později se mne Jack zeptal, jestli s nimi nepojedu na duchovní soustředění. Odpověděl jsem mu: „Ne, díky, mám jiné plány.“ On mi na to řekl, že tam bude i Kathy - prý celý víkend! Chytrý hoch. Moje „jiné plány“ mohly počkat.

Vedoucí duchovního soustředění předkládal evangelia jednoduchým, ale provokativním způsobem. První večer řekl: „Podívejte se na kříž. Kdykoli budete v pokušení brát své hříchy na lehkou váhu, zahleďte se na kříž - dlouho, a pořádně.“ Tehdy jsem si poprvé uvědomil, že to jsou moje hříchy, kvůli kterým je Ježíš na kříži.

Následující večer nás vyzval k zaujetí stanoviska jiným způsobem. Řekl: „Jste-li v pokušení brát svou lásku k Bohu na lehkou váhu, tak se zase podívejte na kříž, protože je to právě Boží láska, která tam kvůli vám posílá Krista.“ Až do této chvíle jsem považoval Boží lásku za cosi, co zavání sentimentalitou. Ale ať už je kříž jakýkoliv, určitě není sentimentální.

Pak nás vedoucí vyzval k tomu, abychom se Kristu odevzdali. Viděl jsem, že několik mých vrstevníků na toto vyzvání zcela kladně reaguje, ale já jsem se držel zpátky. Říkal jsem si: „Přece se nedám celý strhnout emocemi. Počkám. Jestli tohle všechno dnes večer je pravda, bude to pravda i za měsíc.“ Tak jsem se vrátil domů s tím, že rozhodnutí odevzdat svůj život Kristu odložím na později.

Na soustředění jsem obdržel dvě knihy, *Know Why You Believe (Poznej, proč věříš)*, jejímž autorem byl Paul Little, a *Mere Christianity (Kjádrů křesťanství)* od C. S. Lewise.

Jednou v noci, asi o měsíc později, jsem si tu první přečetl celou a z té druhé nějaké části. Našel jsem v nich odpovědi na mnoho svých otázek týkajících se např. evoluce, existence Boha, možnosti zázraků, vzkříšení Krista a spolehlivosti Písma svatého. Byly asi dvě hodiny v noci, když jsem rozsvítil světlo, přešel na bok a začal se modlit: „Pane Ježíši, jsem hříšník. Věřím, že jsi zemřel, abys mne spasil. Právě teď ti chci dát svůj život. Amen.“

Šel jsem spát. Neslyšel jsem žádné andělské chóry či fanfáry, ani nepocítil žádné emocionální záchvěvy. Všechno se to zdálo tak obyčejné. Ale ráno, když jsem se probudil a uviděl ty dvě knihy, vzpomněl jsem si na své rozhodnutí a modlitbu. Věděl jsem, že se něco změnilo.

I moji přátelé si všimli, že se se mnou něco děje. Dave, můj nejlepší kamarád, který byl jednou z nejpobulárnějších osob ve škole, zjistil, že už vůbec nejsem ochoten sahat po drogách. Vzal si mě stranou a řekl mi:

„Scotte, nic ve zlým, ale my už nechcem, aby ses dál okolo nás motal. Já a kluci jsme toho názoru, že špicluješ pro fyzly z protidrogového oddělení.“ Řekl jsem mu: „Ale prosím tě, vždyť ty víš, že pro nikoho nešpicluju.“

„No, nevíme, jesti špicluješ nebo ne, ale nějak ses změnil a nechcem, aby ses už mezi náma ukazoval. Žij blaze!“ A odešli.

Zůstal jsem jak omráčený. Asi měsíc poté, co jsem odevzdal svůj život Kristu, jsem zjistil, že jsem sám, bez jediného kamaráda ve škole. Cítil jsem se podvedený. Obrátil jsem se k Bohu a řekl: „Bože, dal jsem ti svůj život a tys mi vzal mé přátele. Co má tohle znamenat?“

Tehdy jsem ještě nemohl vědět, že mne Bůh volá k tomu, abych obětoval něco, co stálo v cestě mezi ním a mnou. Bylo to tvrdé a šlo to pomalu, ale během dvou let jsem si vytvořil nové, pevné a skutečně přátelské vztahy.

Před ukončením druhého ročníku střední školy jsem zakusil proměňující sílu Boží milosti při svém obrácení. V průběhu dalšího roku jsem zažil zvláštní vylití Ducha svatého způsobem, který byl velmi osobní a který změnil můj život. Získal jsem nesmírnou touhu a hlad poznávat Písmo. Až po uši jsem se zamiloval do Slova Božího - toho neomylného a spolehlivého průvodce našeho křesťanského života - a do studia teologie.

Poslední dva roky střední školy jsem věnoval hře na kytaru a studiu Písma. Jack a jeho přítel Art mne učili Písmo poznávat. V posledním ročníku mě Art dokonce vzal s sebou do teologického semináře, do hodin známého protestantského teologa Dr. Johna Gerstnera.

Z osobností křesťanských dějin se mi nejvíce zamlouvali velcí protestantští reformátoři Martin Luther a Jean Calvin, o nichž Art s Jackem neustále hovořili. Poprvé jsem se učil o tom, jak Martin Luther znovuobjevil evangelium díky tomu, že se zcela oddělil od katolické Církve (s čímž jsem se také ztotožňoval). Začal jsem hltat jeho díla.

Následkem toho se mé přesvědčení stávalo silně antikolickým. Byl jsem Lutherem tak ovlivněný a zaujatý, že jsem si jako závěrečnou školní

práci z anglického jazyka u profesorky Denglerové zvolil téma „Lutherovy názory“. To mne vedlo k tomu, že jsem cítil poslání opravovat a osvobodovat katolíky, kteří byli podle mého tehdejšího přesvědčení svázáni nebiblickým legalismem, zakládajícím se pouze na skutcích. Luther mě totiž přesvědčil o tom, že katolíci věří, že jsou spaseni *na základě svých skutků*, zatímco podle něj Bible učí, že spása je možná *na základě pouhé víry*, latinsky *sola fide*.

Luther jednou z kazatelny vyhlásil, že může zcizoložit stokrát za den, a přitom neovlivní jeho ospravedlnění před Bohem a jeho spásu. Bylo to zřejmě myšleno jako rétorické zpestření, ale i tak to na mne udělalo dojem. Sdílel jsem tento názor s mnoha svými katolickými přáteli.

Buďme však upřímní - antikatolicismus může být důsledně logický. Jestliže není oplatka, kterou katolíci uctívají, samotným Kristem (a já byl přesvědčený, že není), pak to, že se katolíci klanějí před a při uctívání eucharistie, neznamená nic jiného než modloslužbu a rouhání. O tom jsem byl přesvědčený, a dělal jsem, co jsem mohl, abych to sdělil i ostatním. Mějte prosím pochopení pro to, že můj antikatolicismus vyvěral z oddanosti Bohu a z láskyplné touhy pomoci katolíkům, aby se stali křesťany. A byli to právě katolíci, kteří mě před tím, než jsem se stal křesťanem, dokázali předčít jak v pití alkoholu, tak ve klení. O to naléhavěji jsem cítil, že je třeba jim pomáhat.

V té době jsem začal chodit s jednou katoličkou. Četli jsme spolu knihu, která je považována za bibli antikatolicismu - dnes si o ní myslím, že je plná omylů a nepravd. Jejím autorem je Lorraine Boettner a jmenuje se *Roman Catholicism (Římský katolicismus)*. Moje dívka si ji přečetla a pak mi napsala, že mi za ni děkuje a že už nikdy nepůjde na mši. Později jsem rozdál kopie této knihy mnoha dalším přátelům. Ve vsí upřímnosti i slepotě jsem děkoval Bohu, že mohu být tímto způsobem užitečný .

V naší rodině byla jedinou katoličkou babička Hahnová. Byla to tichá, pokorná a zbožná duše. Protože jsem byl u nás Jediný nábožný", předal mi můj otec poté, co umřela, její náboženské předměty. Prohlížel jsem si je se silným odporem. Růženec, který jsem držel v ruce, jsem po chvíli roztrhal se slovy: „Bože, osvobod ji od pout katolicismu.“ Také jsem vyhodil její modlitební knížky s nadějí, že se její duše nechytla do pasti těchto pověrečných nesmyslů. Byl jsem zvyklý považovat tyto věci za přítěž, kterou si lidé vymysleli, aby si zkomplikovali velmi jednoduchou a spásanosnou radostnou zvěst. (Nejsem pyšný na to, že jsem tyhle věci dělal, ale mluvím

o nich, abych ukázal, jak hluboce a upřímně se drží někteří protestante, kteří se považují za „biblické křesťany“, svých antikatolických názorů.) Nebyl jsem antikatolíkem ze slepého fanatismu, byl jsem jím vědomě, z vlastního přesvědčení.

Jedna epizoda v mém životě toto přesvědčení posílila. Jednou, v závěru svého posledního ročníku, jsem šel do školy na divadelní zkoušku kolem domu, kde bydlel můj bývalý nejlepší přítel Dave. V jeho pokoji bylo rozsvíceno, a tak mě napadlo, že bych se u něj mohl zastavit a alespoň se s ním rozloučit, dříve než ukončím studium na střední škole. Od našeho rozchodu jsem se s ním téměř neviděl.

Zazvonil jsem a otevřela mi jeho maminka. Pozvala mě dál a byla velmi potěšená, že mě vidí. Myslím, že se doslechla, že jsem se obrátil. Vstoupil jsem dovnitř. Dave zrovna scházel se schodů a oblékal si kabát. Když mě uviděl, ztrnul a zůstal stát.

„Scotte?!“ vykřikl překvapeně. „Dave?“ odpověděl jsem. „Pojď nahoru,“ řekl. Zpočátku to působilo trapně. Pak jsme se ale rozpovídali a mluvili a mluvili. Smáli jsme se a povídali o tom, co kdo prožil, jako za starých časů. Co původně vypadalo jen na patnáctiminutové rozloučení, změnilo se na dvouhodinové povídání. Úplně jsem promeškal svou divadelní zkoušku! Zalitoval jsem toho, ale vzápětí jsem mu řekl: „Ale moment, Dave. Vždyť tys už měl na sobě kabát. Promiň. Já jsem tě musel taky od něčeho zdržet.“

Barva jeho pleti se znenadání změnila. „Proč jsi k nám vlastně dneska večer přišel?“

„Jen tak, rozloučit se a popřát ti štěstí do života.“

„Ale proč právě dneska večer?“ „Nevím. Něco ti kvůli mně uteklo?“

Pozoroval jsem se toho atletického, zábavného, oblíbeného a přitažlivého mladíka. Začal mluvit a hlas se mu třásl: „Když jsi přišel, tak jsem se právě chystal...“ Nedopověděl a sáhl do kapsy. Vytáhl pořádný kus provazu, se smyčkou na jednom konci. „Šel jsem ven – oběsit se. Dnes dopoledne jsem už byl na stromě ve starém jabloňovém sadu, už už jsem to chtěl udělat, když se tam objevily dvě malé holky. Tak jsem si řekl: Když sis zničil život sobě, proč bys ho měl kazit i jim? Tak jsem se rozhodl, že to udělám až za tmy, večer. Právě jsem byl na odchodu, když jsi přišel.“

Rozplakal se a prosil mě, abych se za něj pomodlil. Padli jsme si do náruče a já se za něj začal na místě modlit. Když jsem pak od něj odcházel, všiml jsem si, že na zdi u hlavních dveří mají pověšený kříž. Pomyslel jsem si: „Jaká je to škoda, že nikdy neslyšel radostnou zvěst.“ Cestou domů jsem

se díval na nebe plné hvězd a promlouval k Bohu: „Bože, já jsem nevěděl, co chce udělat, ale tys to věděl, že? Jestliže můžeš použít lidi jako jsem já k tomu, aby pomohli těm, kdo jsou jako Dave... pak jsem připraven. Použij mě, prosím, ještě víc - zvlášť abych mohl pomáhat katolíkům.“

Kimberley:

Těsně předtím, než se rozezněly roku 1957 vánoční zvony, dostal můj otec zprávu, že se narodila jeho prvorozená dcera, Kimberley Lorraine. Srdce mých rodičů byla naplněna radostí. Moji rodiče, Jerry a Patricie Kirkovi, mne omývali svými modlitbami od prvního okamžiku, kdy se dozvěděli, že se mám narodit, až do dnešních dní. Odmalička mě sytili nejen dětskými pokrmy, ale také Slovem Božím. Nechali mne pokřtít jako miminko a vychovávali mne ve víře od nejtělejšího dětství. Poskytovali mi dobrý příklad, neustále rozšiřovali moje poznání o Bohu a sami duchovně rostli. Jejich vzájemná láska a láska k Bohu vytvářely obrovský základ pro mou víru. Jaké nesmírné bohatství jsem zdědila!

Moji rodiče mohli říci společně se žalmistou: „O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně, svými ústy v známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení“ (Ž 89,1).

Protože jsem milovala své rodiče, milovala jsem i Boha, kterého milovali oni. Protože jsem věřila svým rodičům, věřila jsem i v Boha, ve kterého věřili oni. Věřila jsem, že učinil všechny věci, o kterých mi rodiče mluvili. Věřila jsem, že Bible je pravdivá, protože to říkali oni. A přesto v životě přichází období, kdy se každý musí rozhodnout sám, zdali skutečně bude Ježíšovy nároky na svůj život považovat za pravdivé. V sedmé třídě jsem k tomu měla jednu z prvních příležitostí. Jako dítě ze solidní křesťanské rodiny jsem byla jedním z těch typicky „hodných“ dětí, které se tolik nedopouštějí velkých vnějších hříchů, ale mívají problémy s hříchy v postojích a myšlenkách.

Hříchy, způsobené zanedbáním dobra, byly v mém případě větší než hříchy spáchané úmyslně jako přestoupení příkázání. Ale toho dne jsem si plně uvědomila, jak moc Boha zanedbávám, a tak jsem se ani nemohla dočkat, až začne bohoslužba.

Naslouchala jsem evangeliu tak, že usvědčilo mé srdce. Bůh mě miloval a toužil, abych žila s ním a pro něj, ale mé vlastní hříchy mě od něj od-

dělo valy. Pokud jsem se k němu chtěla přiblížit, bylo třeba, aby mi tyto hříchy byly odpuštěny. A to byl důvod Ježíšova pozemského působení. Musela jsem si přiznat svou vlastní nouzi. Bylo třeba konkrétně žádat o odpuštění těchto hříchů se slovy: „Ježíši, buď mým Spasitelem.“ A bylo třeba mu říci: „Prosím, abys měl moc nad mým životem - Ježíši, buď mým Pánem.“ Moji rodiče mě už teď za ruku nevodili, a o to více jsem potřebovala cítit milující a pevnou ruku svého nebeského Otce.

Ihned jak kazatel vyzval věřící, aby se šli společně odevzdat Bohu do přední části modlitebny, pronesla jsem v duchu tato slova: „Ano, Ježíši. Potřebuji tě. Ano, chci, abys byl středem mého života.“

V žalmu 51,1 se praví: „Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti.“ To byla má modlitba.

Tato zkušenost mě uvedla do zcela nového vztahu k Bohu. Jako nikdy předtím jsem začala toužit po poznávání své víry. Chtěla jsem držet půst - ne proto, že mi řekli, abych jej držela, ale proto, že jsem toužila po Bohu víc než předtím. Hladověla jsem po Slově Božím, chtěla jsem jej číst, studovat a učit se nazpaměť. A těšila jsem se na konfirmaci, která se měla toho roku uskutečnit. Těšila jsem se nejen proto, že budu moci sdílet víru se staršími naší církve, ale také proto, že budu moci přistoupit ke stolu Páně. Když jsem tak o tom přemýšlela, spojovala jsem účast na večeři Páně se zkušeností, kterou mi den co den zprostředkovávala moje matka při mém hlavním denním stolování: byl to návrat domů po bitvách všedního dne, malá slavnost každého z nás, svátek lásky, prostřený krásou a milostí. Tehdy jsem ještě nevěděla, že maminka tak vlastně připravuje mé srdce pro budoucí přijímání svátosti eucharistie v katolické Církvi.

Měla jsem příležitost žít svou víru nově: neustále jsem o ní svědčila a svou Bibli jsem měla vždycky položenou na ostatních knihách -jednak proto, abych v ní mohla často číst, a také, aby takto viditelně umístěna sama vyzývala k rozhovorům s ostatními (k čemuž také docházelo). Pomáhala jsem též zakládat modlitební skupiny, které se scházely ráno před vyučováním. Mnohokrát jsem jistě působila spíše odrazujícím dojmem, ale takoví už někdy bývají ti, kteří se čerstvě obrátí. V mnoha případech však dokážou přinášet daleko více plodů, než ti, kteří jsou ve víře usedlí a ustálení.

Vyrůstala jsem v lásce a nechala Boha, aby mne miloval takovou, jaká jsem byla. Sama jsem se snažila milovat Boha nově a učila se, jak jed-

nat se svými bratry a sestrami v Kristu. První i druhá část mého studia na střední škole byla plná různých vzrušujících náboženských aktivit: vedla jsem biblické kroužky, evangelizovala a zpívala s křesťanskou skupinou mládeže při bohoslužbách v místních sborech a na našich letních koncertních turné. To vše mi pomáhalo k tomu, abych vytvářela pevné křesťanské svazky mezi svými vrstevníky.

Na střední škole, která byla státní, jsem prožívala těžké, ale zároveň posilující boje. Dětila jsem se o svou víru s ostatními a nechávala se jak učitel, tak studenty vyzývat k zaujímání svého postoje. Když jsem se pak vracívala domů, rodiče mi dodávali nové podněty z Písma a posilovali mě ve víře, abych ji mohla přinášet zpět do školního prostředí. Zdálo se mi, že se můj život shoduje s významem mého křestního jména - Kimberley znamená totiž v gaelštině „panna - bojovnice“. Musím se přiznat, že jsem tyto střety měla opravdu ráda. Byla jsem zvědavá, zda i křesťanská akademická půda bude poskytovat tolik zajímavých příležitostí k životu z víry.

OD DUCHOVNÍ SLUŽBY K MANŽELSTVÍ

Scott:

V létě po skončení střední školy jsem jezdil po Spojených státech, Skotsku, Anglii a Holandsku s křesťanskou hudební skupinou The Continentals, ve které jsem hrál na kytaru. Nakonec jsem však hudby nechal, protože jsem se chtěl soustředit na své nadcházející vysokoškolské studium Písma a teologie.

Čtyři roky vysokoškolského studia na koleji v Grove City (stát Pennsylvania) jsem prožil v jednom kole. Jako hlavní studijní obory jsem si zvolil teologii, filozofii a ekonomiku - tu poslední jsem přibral proto, abych uspokojil svého praktičtějšího otce, který mé studium financoval. Také jsem se zapojil do činnosti místní pobočky Young Life. Chtěl jsem se tak Bohu odvděčit za přízeň, kterou mě obdařil prostřednictvím Young Life za mých středoškolských let, když mě tato organizace seznámila s evangeliem. Pracoval jsem v něm celé čtyři roky, evangelizoval a utvrzoval ve víře středoškolskou mládež.

K tomuto období se vztahuje příhoda, zachycující nadšení a zápal, který mě motivoval k tomu, abych se dělil o radostnou zvěst s lidmi, kteří Krista neznají.

Jeden známý mi vyprávěl o Dr. Francisovi Schaefferovi, známém křesťanském odborníkovi, se kterým studoval v Evropě. Dr. Schaeffer se rozhodl, že si vezme koncem týdne volno a pojedje s několika studenty do Paříže. Jednou v noci, když se procházeli po pařížských ulicích, spatřili na jednom rohu prostitutku. Studenti se zděsili, když viděli, jak si to jejich učitel namířil přímo k ní.

„Kolik si účtuješ?“ zeptal se jí.
„Padesát dolarů,“ odpověděla. Změřil si ji pohledem od hlavy až k patě a řekl: „Hmm..., to je teda málo.“
„Jo... pro Američany to dělá stopadesát.“
Kousek poodstoupil a řekl: „To je pořád málo.“
„No jasně, víkendová cena pro Američany je pět set dolarů.“
„Ne,“ řekl, „to je pořád moc laciné.“ Tentokrát už dala najevo svou podrážděnost: „Tak za kolik ti teda stojím?“ zeptala se ho.
„Milá slečno,“ odpověděl jí, „rozhodně bych ti nemohl zaplatit, kolik stojíš, ale dovol mi, abych ti řekl o někom, kdo už tvoji skutečnou cenu zaplatil.“
A překvapení studenti se dívali, jak s ní jejich učitel poklekává na chodník a učí ji modlitbě za odevzdání života Kristu.

Tento nadšený způsob jak se dělit o víru byl pro hnutí Young Life typický a já jsem nemohl za nic na světě pochopit, proč se ani náznak takového postoje či starostlivosti o druhé nevyskytuje v mnoha velkých křesťanských církvích.

Schválně jsem se soustředil na katolíky, protože jsem s nimi měl soucit a trápil jsem se kvůli jejich omylům a pověrám. Když jsem vedl kroužky studia Bible pro středoškoláky, strategicky jsem zaměřoval svou výuku k tomu, abych působil na mladé katolíky, kteří, jak jsem pociťoval, byli tak ztraceni a zmatem. Zvláště jsem byl překvapený a vyděšený jejich lhostejností - nejen vůči Bibli, ale i vůči tomu, co učí jejich vlastní Církev. Z nějakých důvodů prostě neznali ani základy svého katechismu. Měl jsem pocit, že se s nimi v rámci jejich farních katechetických programů zachází jako s pokusnými králíky. To mělo za následek, že nebylo nic snazšího než je dovést k tomu, aby viděli „omyly“ své vlastní Církev.

Jednou po přednáškách, když jsme byli na ubytovně, začali někteří mí přátelé mluvit o tom, že se dají „překřtít“. Všichni jsme rychle rostli ve víře a navštěvovali místní společenství. Kazatel, fascinující řečník, učil, že ti z nás, kteří byli pokřtěni jako malé děti, *ve skutečnosti* nikdy křest neobdrželi. Zdálo se, že moji přátelé souhlasili se vším, co říkal. Už si stanovili přesné datum, kdy se nechají „skutečně pokřtít“. Vzal jsem si slovo: „Nemyslíte, že by si každý z nás měl ještě pořádně prostudovat Bibli, abychom se ujistili, že má kazatel pravdu?“

Nevypadalo to, že by mě chtěl někdo poslouchat. „Ale Scotte, co by mělo být špatného? A vůbec - ty si snad pamatuješ, jak tě křtili? Jakou má křest cenu pro děti, které stejně samy ještě neuvěřily?“

Sám jsem si nebyl zcela jist. Ale věděl jsem, že skutečná odpověď nespočívá ve hře na prosté následování „vůdce“ - což v případě mých přátel znamenalo založit své přesvědčení i obsah víry jen na pocitech. Tak jsem řekl: „Nevím jak vy, ale já budu ještě nějakou dobu studovat Bibli, než se pohnu do nového křtu.“

Příští týden se dali „překřtít“.

Mezitím jsem zašel za jedním ze svých profesorů biblistiky a řekl mu, co se děje. Nechtěl mi říci svůj názor. Místo toho na mě naléhal, abych tento problém detailněji prostudoval. „Scotte,“ řekl mi, „nechceš si zvolit 'křest dětí' jako téma své odborné práce v mém předmětu?“

To mě zarazilo.

Abych pravdu řekl, zas *tak moc* jsem se touto otázkou zabývat nechtěl. Ale věřím, že Bůh věděl, že k tomu potřebuji trochu dotlačit. Takže v průběhu několika dalších měsíců jsem na toto téma přečetl všechno, co mí přišlo pod ruku.

Dosud jsem ve svém životě coby křesťan třikrát nebo čtyřikrát přečetl Bibli. Pod vlivem této četby jsem byl přesvědčený o tom, že klíč k jejímu pochopení spočívá v myšlence *Boží smlouvy*. Vždyť tato myšlenka se nachází téměř na každé stránce - Bůh uzavírá smlouvu s lidmi bez ohledu na jejich věk!

Studium Boží smlouvy mi vyjasnilo jednu věc. Po dva tisíce let, od doby Abraháma až do příchodu Krista, ukazoval Bůh svému lidu, že si přeje, aby se jeho smlouva vztahovala i na jejich děti. Způsob, jakým se to uskutečnilo, byl prostý. Existovalo *znamení* této smlouvy.

Ve starozákonní době představovalo vstup do smlouvy s Bohem znamení obřízky, v novozákonní době je však Kristus změnil na křest. Ale nikde jsem nenašel žádné místo, kde by Kristus ohlašoval, že by od určitého momentu měly být děti z účasti na Boží smlouvě vyloučeny.

Pouze jsem našel, že Kristus říká vlastně opak:

„Nechtě děti a nebraňte jim přijít ke mně, neboť takovým patří království nebeské“ (Mt 19,14).

Našel jsem též, že pak ho v tom jeho učedníci následovali. Například o letnicích, když Petr skončil své první kázání, volal všechny, aby svým vstupem do Nové Boží smlouvy přijali Krista:

„Obraťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. Neboť to zaslíbení platí vám *a vašim dětem...*“ (Sk 2, 38-39).

Jinými slovy, Bůh si stále přál, aby i děti měly účast na jeho smlouvě. A protože Nový zákon dává jako jediné znamení účasti na Nové smlouvě křest, proč by tedy neměly být děti věřících křtěny? Nebylo se co divit, že -jak jsem si potvrdil svým studiem - v katolické Církvi se od počátku uděluje křest malým dětem.

S výsledky svého biblického zkoumání jsem zašel za svými přáteli. Nechtěli mě ani slyšet - natož se mnou diskutovat. Uvědomil jsem si, že ve skutečnosti pociťovali jako nepříjemné už jenom to, že jsem tento problém studoval.

Toho dne jsem přišel na dvě věci. Za prvé, zjistil jsem, že mnoho tzv. biblických křesťanů zakládá své přesvědčení pouze na pocitech, bez toho, že by je hlouběji promysleli a promodlili skrze Písmo. Za druhé, *skutečný klíč* k pochopení celé Bible představuje myšlenka Bohem zaslíbené smlouvy.

Tak jsem se ve svém prvním ročníku rozhodl, že se na téma smlouvy budu soustředit v průběhu všech svých budoucích studijních prací a projektů. Po čtyřech letech, kdy jsem se zabýval studiem smlouvy, jsem zjistil, že to je skutečně téma, které tvoří klenbu nad celou Bibli. Písmo dávalo čím dál větší smysl.

Kromě absolvování semináře zaměřeného na diplomová studia Písma a teologie jsem měl v té době před sebou ještě jeden cíl: oženit se s nejkrásnější a nejzbožnější dívkou na vysoké škole, Kimberley Kirkovou. Už předtím jsem ji získal pro místo vedoucí ve skupině Young Life. Po dva roky jsme takto pracovali bok po boku. Pak jsem ji požádal o ruku. K mému potěšení souhlasila.

Poté, co jsem ukončil vysokoškolská studia s nejvyššími tituly v oboru teologie a filozofie, jsme se odstěhovali do Cincinnati, abychom mohli strávit léto přípravami na sňatek. S Kimberley Hahnovou po boku jsem byl připraven jít vstříc všemu, co budoucnost přinese - plnou parou vpřed.

Kimberley:

V roce 1975 jsem se zapsala na Grove City College a jako studijní obor jsem si zvolila vědu o komunikaci.

Vybrala jsem si křesťanskou školu ne proto, abych si odpočinula od bojů, které mě skutečně posilovaly, když jsem se ještě ocitala ve světském prostředí střední školy, ale aby můj duchovní růst byl hlubší a náročnější. Avšak jakmile jsem už na vysoké škole byla, objevilo se dilema, které mi nedávalo spát. Spočívalo v tom, že jsem se zabydlela v jisté pohodlnosti, která mě mohla zbavit dynamického duchovního růstu, neboť celé mé okolí bylo z velké části křesťanské. Můj vztah ke Kristu se neprohluboval, což znamenalo, že můj duchovní růst upadal. Jakákoliv stagnace v duchovním růstu je vlastně krokem zpět.

V létě mezi prvním a druhým ročníkem jsem už byla o této stagnaci zcela přesvědčena. Prožívala jsem sice pěkné chvíle při našich divadelních představeních a ve studentských klubech, ale ve skutečnosti jsem duchovně nerostla. Ježíš mě neprosil, abych jej učinila středem svého života - on to vyžadoval. Věděla jsem to, ale jednala jsem, jako kdybych jej zvala do svého života jen tehdy, kdy se mi to hodí. Avšak byl to právě on a nikdo jiný, kdo mě zval do svého života. Potřebovala jsem najít takovou křesťanskou službu a činnost, která by mě přivedla na kolena, prostě něco, co by bylo příliš náročné na to, abych to zvládla sama. S tímto rozhodnutím a s obnovenou otevřeností vůči Bohu jsem se vracela po prázdninách zpět do školy.

Na podzim jsem začala pracovat ve školním studentském organizačním výboru. Vzhledem k tomu, že jeho členem byl i Scott, chodili jsme oba do stejných tanečních. Tam jsem si ho také poprvé všimla. Pomyslela jsem si: „Je příliš hezký na to, abych za ním šla a začala s ním mluvit.“ Ale pak jsem si zase řekla: „Ale ne, není. Klidně za ním můžu jít a promluvit na něj.“

Tak jsem k němu přistoupila a začala se s ním bavit. Téměř okamžitě se mě zeptal: „Věříš, že Bůh existuje?“ Pomyslela jsem si: „3ože, ten člověk snad ztratil přes léto víru. Kéž mu mám co říci.“ Deset minut jsem ze sebe soukala různé důvody a vysvětlení, že Bůh skutečně existuje. Nakonec jsem se zeptala já jej: „Myslíš, že Bůh existuje?“

„No jasně,“ odpověděl mi.

Překvapeně jsem se ho zeptala: „Proč mě teda celých deset minut zkoušíš?“

„Chtěl jsem jenom vědět, co jsi zač,“ zněla odpověď. „Půjdem se projít?“

A tak jsme šli. Řekla jsem mu o svém letním rozhodnutí - že chci, aby se další léta mého vysokoškolského studia lišila od minulosti a že bych se ráda podílela na nějaké duchovní činnosti, která by mě podnítila k duchovnímu růstu.

„A já přesně o něčem takovém vím. Už jsi někdy slyšela o Young Life?“ řekl mi.

Věděla jsem o něm, protože můj otec se dostal k víře v Krista právě prostřednictvím Young Life v Coloradu. Když pak chodil do semináře v Pittsburghu, rozšířil působnost Young Life i tam. Nevěděla jsem však, že to byla právě pittsburghská pobočka Young Life, skrze kterou se Scott seznámil s vírou v Krista. A také jsem nevěděla, že po těchto zkušenostech se tady na vysoké škole rozhodl zapojit do činnosti místního středoškolského klubu Young Life, a proto měl zájem o nějaké dobré dívčí vedoucí, které by mu pomohly.

Scott mi popisoval činnost klubu: „Pohybujeme se v okolí střední školy a snažíme se seznámit s nějakými studenty. Účastníme se jejich her a činností, vozíme je autem domů a chceme je mít rádi takové, jací právě jsou. Musíme si u nich vydobýt právo na to, abychom mohli něco říct a aby nám naslouchali. Pak, až přijde ten správný okamžik, se s nimi dělíme o svou víru. Vyzýváme je k tomu, aby důsledně promysleli, co to znamená žít pro Krista. Pak pokračujeme v duchovním vedení těch, kteří se rozhodli svůj život Kristu nabídnout. Potřebuji dívčí vedoucí. Nechceš se k nám připojit?“

Věděla jsem, že to je něco, co mě může skutečně přivést zpět na kolena a prohloubit můj duchovní život. Byla jsem z toho k smrti vyděšená. A tak jsem řekla: „Dobře. To je přesně to, co bych měla dělat.“

Další dva roky jsme oba společně pracovali v Young Life ještě s několika dalšími vysokoškoláky. Ze začátku mi to nahánělo strach, ale naším úmyslem bylo spřátelit se se studenty a dělit se s nimi o naši víru. Bůh byl skutečně s námi, posiloval nás a plody naší práce byly hojné.

Scott vyučoval vedoucí našeho klubu, jak účinně zprostředkovávat evangelium a uskutečňovat apoštolát. Hrál na kytaru a hodně přednášel na našich týdenních klubových setkáních. Vedl biblické kroužky pro mládež takovým způsobem, že chtěli být přítomni všichni ostatní vedoucí. Vlastně musel některé z nich přemlouvat, aby nechodili, protože místnost bývala úplně přeplněná.

Poté, co jsem se zapojila do Young Life, jsme začali spolu trávit více času. Vždycky po obědě jsme si začali povídat a po večeři jsme skončili. Asi po třech týdnech tohoto poněkud intenzivního setkávání mi Scott řekl: „Kimberley, opravdu jsem s tebou moc rád. Ale jestli budeme takhle pokračovat, tak se do tebe zamiluju. Ale já tento rok nemám čas být zamilovaný. Možná příští. Myslím, že bychom se měli přestat scházet.“

To mě skutečně překvapilo. Byl to jistě originální způsob jak se rozejít. Abych pravdu řekla, byla jsem zklamaná. Ale cítila jsem, že Scott je nejzbožnější muž, se kterým jsem se kdy scházela, a tak jsem ho vzala za slovo a věřila mu, že nemá žádný jiný skrytý důvod pro skončení našich schůzek. Přestali jsme se tedy scházet, ale spolupracovali jsme dál v rámci našeho klubu.

Zdávalo se mi, že má činnost v Young Life přesně zapadá do plánu mé přípravy na službu presbyteriánské kazatelky, což byl můj sen od druhé třídy základní školy. Přesvědčil mě o tom životní příklad mého tatínka. Být pastorem bylo tím nejzajímavějším a nejvíce vzrušujícím povoláním na světě. Každý den se vracíval domů, nadšený tím, že může hlásat evangelium, aby lidé uvěřili v Krista, že může poradit manželům v jejich rodinných nesnázích a vidět, jak se jejich záležitosti zase dávají do pořádku, že může učit a kázat Slovo Boží a přinášet úlevu těm, kteří bojují s nemocí či smrtí. Nic se nezdávalo být lepší, než ho následovat v povolání pastora. Věřila jsem, že mám mnoho stejných darů a schopností jako on, podobný talent, snahu a touhu dělit se s ostatními o radostnou zvěst a apoštolsky mezi nimi pracovat pro Krista.

Pak mě ale někteří dobří přátelé, včetně Scotta, vyzvali, abych své plány porovnála s Písmem a ověřila si, zdali mě Bůh opravdu povolává ke službě kazatelky. To bylo v průběhu mého druhého ročníku. Souhlasila jsem s nimi v tom, že pokud se ukáže, že pro svůj plán nenačdu doklady v Písmu, bude pro mě Bůh zřejmě mít nějakou jinou alternativu.

Bylo pro mě velice těžké podrobit této zkoušce sen, který jsem měla už od dětství. A změnit jej bylo ještě těžší. Ale bylo potřeba to udělat, protože jakmile jsem se na základě Písma přesvědčila, že žádné místo v Písmu nevypovídá ve prospěch svěcení žen do pastorské služby, nebylo pro mě jiného čestného východiska. Jakmile jsem se o tom dostatečně přesvědčila, má velká touha opadla a já začala hledat jiný způsob, jakým chce Bůh použít mých schopností a touhy mu sloužit.

Kromě intenzivního zapojení do činnosti Young Life jsme si se Scottem rádi jeden druhého dobírali ohledně teologických otázek, někdy dokonce v poněkud ostřejších debatách. Ve druhém ročníku, když jsem byla o Vánocích doma, líčila jsem mamince jeden z našich teologických rozhovorů. Ona mi na to řekla: „No, moc bych se divila, kdyby ses za něj neprovdala. O co se vsadíš, že si ho vezmeš?“

„Toho? Vzít si za manžela? Sotva s ním můžu mluvit o teologii, aniž bych se rozčílila!“

„No, stejně si myslím, že si ho asi vezmeš,“ trvala na svém maminka. O žádné jiné mé známosti nikdy nic podobného neřekla. Její slova jsem si zapsala.

I když jsme se dále nescházeli, položili jsme pevný základ pro naše budoucí vztahy. Bez mého vědomí řekl v nadcházejícím létě Scott ostatním, že má v úmyslu se vrátit po prázdninách do školy, začít znovu chodit s Kimberley Kirkovou a pak se s ní oženit. Koncem léta jsem i já byla hluboce přesvědčena, že on je ten pravý.

Jednatřicátého září, během víkendového soustředění vedoucích Young Life, jsme se opět začali spolu scházet. Díky naší společné činnosti v klubu Young Life jsme poznali, jak moc by mohla rodinnému životu prospět taková duchovní služba ve dvou, kdy bychom si mohli navzájem pomáhat a zároveň jednotně postupovat kupředu. Vážila jsem si Scottovy touhy poznávat pravdu a také jeho lásky ke Slovu Božímu. Měl velké nadání je zprostředkovávat. Když Bůh skrze Scotta působil, životy druhých se měnily. A Scott si zase vážil toho, jaká jsem byla já a jaké dary mi Bůh dával.

Mívali jsme spolu dlouhé rozhovory, vyměňovali si názory a sdíleli spolu předmět svých studií. Měli jsme sny, které se vzájemně doplňovaly. On chtěl být pastorem a učitelem, já zase pastorovou ženou. On chtěl být spisovatel, mě zase bavilo psaní na stroji a redigování. Oba dva jsme rádi mluvili. Ačkoliv jsme se přeli o teologických otázkách, přesto mezi námi panovala báječná teologická shoda. Díky ní jsme poznali, že když oba zastáváme podobné názory, lépe se nám pokračuje kupředu bok po boku, než kdybychom šli každý vlastní cestou.

Třiadvacátého ledna následujícího roku jsme se zasnoubili s tím, že svatba bude následovat v srpnu téhož roku. Krátce před skončením vysoké školy mne napadlo, že nevím, jestli chce mít Scott velkou rodinu. Vždycky jsem doufala, že budu mít přinejmenším čtyři nebo pět dětí. Tak jsem se ho jednou náhodně zeptala:

„Ty chceš děti, že?“

„No, ale ne příliš mnoho.“

Když jsem uslyšela jeho odpověď, pomyslela jsem si: „To snad ne! On je asi stoupenec politiky nulového populačního růstu!“ Opět jsem se ho nenucené zeptala:

„Kolik to je ne příliš mnoho?“

„Nevím,“ odpověděl. „Myslím, že ne víc než pět nebo šest.“ Sotva jsem mohla uvěřit svým uším.

„Jo, nebudeme to přehánět,“ řekla jsem s úsměvem.

To byl jeden z dalších bodů, ve kterých dosáhly naše mysl i srdce vzájemné shody. Každý z nás byl příjemně překvapený tím, jaké dary od Boha obdržel ten druhý. A naše teologické rozpory byly v podstatě vyřešené! Jediné, co jsme měli udělat, bylo vzít se, odejít do semináře a dále zkoumat pravdu, kterou jsme předtím našli. Pak budeme moci vyrazit do světa a získávat jej pro Krista. Tak jsme si to alespoň představovali.

Osmnáctého srpna 1979 jsme za účasti našich rodin a více než pěti set přátel v Cincinnati uzavřeli manželskou smlouvu, abychom mohli postavit Ježíše do středu našeho společného života. A v hlavě jsme měli tolik snů, že by vystačily na celý život.

NOVÁ POJETÍ BOŽÍ SMLOUVY

Scott:

Kimberley a já jsme přijeli do Gordon Conwellova teologického semináře už dva týdny po naší svatbě. Oba jsme byli hluboce přesvědčeni o tom, že evangelikální, reformovaná teologie je skutečnou a nejlepší podobou biblického křesťanství.

V tomto momentě bych nazval své studium *detektivním* příběhem. Důkladně jsem pátral v Písmu, abych objevil stopy po tom, kde se skutečně nachází pravé křesťanství. Snažil jsem se dopátrat toho, kde se Bible pravdivě vykládá a žije. Věděl jsem, že ať už to bude kdekoliv, Bůh si přeje, abych tam po celý život učil. A já byl detektivem plným energie, ochotným sledovat Písmo bez ohledu na to, kam mě dovede.

V té době jsem se v semináři seznámil se svým spolužákem, který se jmenoval Gerry Matatics. Rychle jsme se spřátelili. Mezi presbyteriánskými studenty jsme byli jediní dva dostatečně vyhranění ve svých antikatolických postojích, neboť jsme se domnívali, že Westminsterská konfese¹ by měla zachovat jednu větu, kterou byla většina reformovaných křesťanů ochotna vypustit. Tato věta zněla: „Papež je antikrist.“ Ačkoliv se zakladatelé reformace - Luther, Kalvín, Zwingli, Knox

1 Westminsterská konfese je prohlášením kalvinistického vyznání z let 1645-1647. Odráží britský kalvinismus 17. století, který se však v mnoha aspektech liší od učení Kalvína samotného.

a další - rozházeli v mnoha teologických otázkách, jeden postoj měli všichni společný: papež byl podle nich antikrist a římská Církev byla nevěstka babylónská.

Když přijel v roce 1979 papež Jan Pavel II. do Bostonu, mnoho našich spolužáků na to reagovalo slovy: „No řekněte, není skvělý?”

Prý skvělý! Dělá si mocenský nárok svazovat stovky miliónů hlav a srdcí jako neomylný učitel světa! A to má být skvělé? Vždyť to je ohavnost! Gerry a já jsme v semináři pracovali na tom, abychom pomohli svým spolubratrům pochopit, jak se při svém hodnocení papeže mýlí.

Můj druhý rok studia v semináři byl Kimberleyn první. Když začala chodit do kursu křesťanské etiky, přihodilo se něco velmi zvláštního. Já jsem jej už absolvoval, takže jsem věděl, že třída bude rozdělena na malé skupinky, které se budou zabývat jednotlivými morálními otázkami. Zeptal jsem se Kimberley, jaké téma si zvolila.

„Antikoncepce,” zněla její odpověď.

„Antikoncepce?” podivil jsem se. „Loni bylo také možné si toto téma vybrat, ale nikdo jej nechtěl. To je ve skutečnosti jenom katolický problém. Proč se právě ty chceš zabývat antikoncepcí?”

„Když mluvím o potratech, neustále narážím na otázky spojené s kontrolou porodnosti. Nevím proč, ale je to tak. Tak jsem si myslela, by nebylo špatné zjistit, jestli k tomu má Bible co říct.”

„Když chceš ztrácet čas kvůli pseudoproblému.. Ale jak myslíš. Je to tvůj čas.” Překvapilo mě to, ale nezajímalo mě to natolik, abych se tím zabýval. Koneckonců, pro nás opravdu tehdy neexistoval správný či falešný pohled na problém antikoncepce. Tenkrát jsem ještě netušil, jak moc ovlivní Kimberleyno studium této otázky náš život.

Asi za čtrnáct dní mě zastavil na chodbě jeden z mých přátel: „Už jsi mluvil se svou ženou o jejím studiu otázky antikoncepce?”

„Moc ne.”

„Tak bys měl. Přišla totiž s hodně zajímavými myšlenkami.”

Poté jsem si řekl, že s ní promluví. Zeptal jsem se jí, co zajímavého zjistila ohledně antikoncepce. Sdělila mi, že před rokem 1930 zastávaly všechny křesťanské církve společné stanovisko, tvrdící, že antikoncepce je špatná za všech okolností.

„Možná to trvalo tak dlouho, než se ostatní zbavili posledních pozůstatků katolicismu,” vyslovil jsem svoji domněnku.

Kimberley však pokračovala dál: „Ale víš, jak katolíci zdůvodňují svůj odmítavý postoj ke kontrole porodnosti? Jejich argumenty jsou silnější, než by sis myslel.“

Musel jsem připustit, že ty argumenty neznám. Požádala mě, abych si na toto téma přečetl jednu knihu. Jmenovala se *Birth Control and Marriage Covenant (Kontrola porodnosti a manželská smlouva)* a jejím autorem byl John Kippley. Od té doby byla tato kniha přepracována a znovu vydána pod titulem *Sex and Marriage Covenant (Sex a manželská smlouva)*. A já jsem se považoval za odborníka na teologii smlouvy. Myslel jsem si, že vlastním všechny knihy, jejichž titul obsahuje slovo „smlouva“. Tuto jsem však neznal, a to vyprovokovalo moji zvědavost. Podíval jsem se na ni a pomyslel si: „Cože? Katolické nakladatelství? Vždyť ten autor je katolík! Papeženec! Copak to jen provádí, že nám bere protestantský pojem smlouvy? Byl jsem zvědavý na to, co píše. Sedl jsem si ke knize a četl. Říkal jsem si: „To snad není pravda - to nemůže být pravda!“ Obsah knihy byl srozumitelný a logický. Autor říkal, že manželství není pouze obchodní kontrakt, obsahující jen výměnu zboží a služeb. Podle něj je manželství spíše slavnostní smlouvou a zaslíbením, které spočívá v tom, že se dvě lidské bytosti sobě navzájem darují.

Jeden z hlavních Kippleyho argumentů obsahoval myšlenku, že ke každé smlouvě patří akt, ve kterém je smlouva potvrzena a obnovena, a že manželský akt je zároveň aktem smluvním a stvrzujícím. Když je manželská smlouva obnovována, Bůh toho používá k předávání nového života. Obnovovat manželskou smlouvu a používat přitom kontroly porodnosti, aby se tak zabránilo možnosti vzniku nového života, znamená vyloučit záměry nejdůležitějšího svědka manželské smlouvy a dárce života - Stvořitele.

Kippley říká, že manželský akt jedinečným způsobem představuje mocnou a životodárnou lásku, vybudovanou na základě smlouvy. Všechny ostatní druhy smluv ukazují a přenášejí Boží lásku, ale pouze v rámci manželské smlouvy je láska tak skutečná a mocná, že zprostředkovává život.

Když Bůh stvořil člověka, muže a ženu, tak první příkaz, který jim dal, zněl, aby byli plodní a množili se.

To bylo k obrazu Božímu - Otce, Syna a Ducha svatého, kteří jsou tři v jednom jako Boží rodina. Takže když se v rámci manželské smlou-

vy „dva stanou jedním“, je tento „jeden“, kterým se stali, natolik skutečný, že za devět měsíců mu už možná budou dávat nějaké jméno! Dítě ztělesňuje jejich smluvní jednotu.

Začal jsem chápat, že každý manželský akt představuje posvátné jednání. Pokaždé, když jsme v našem manželství zmařili životodárnou moc lásky pomocí antikoncepce, činili jsme něco, co tuto posvátnost znesvěcovalo. (Přistupovat k posvátným věcem jako k něčemu obyčejnému samozřejmě znamená jejich znesvěcení.)

Tato kniha na mě zapůsobila, ale já jsem o tom raději pomlčel. Kimberley se mě ptala, co si o tom myslím. Odpověděl jsem jí, že je to zajímavé. A pak jsem začal pozorovat, jak Kimberleyny názory začínají zasahovat mé přátele, vždycky za nějakou dobu jednoho - někteří z nejlepších a nejbystřejších začali měnit své názory!

Pak jsem objevil, že všichni reformátoři - Luther, Kalvín, Zwingli, Knox i další - byli v této otázce s katolickou Církví zajedno.

Byl jsem z toho úplně vedle. Katolická Církev jako jediná „denominace“ na světě byla natolik odvážná a čestná, že hlásala tuto maximálně nepopulární pravdu. Nevěděl jsem, co si s tím počít. Tak jsem se uchýlil k závěru, že po dvou tisících letech přece musí mít katolická Církev alespoň v něčem pravdu.

Ať už katolická či jakákoliv jiná, byla to přece jen pravda. Tak jsme tedy s Kimberley vyhodili naše antikoncepční prostředky a začali jsme i se svými rodinnými plány vkládat důvěru v Boha novým způsobem. Nejprve jsme se řídili po několik měsíců metodou přirozeného plánování rodičovství. Pak jsme se rozhodli, že se úplně otevřeme novému životu, abychom toto Boží požehnání byli připraveni kdykoli přijmout.

V semináři jsem zorganizoval skupinu asi dvanácti nejlepších kalvinistických seminaristů. Scházeli jsme se jednou týdně u snídaně a diskutovali o sporných otázkách. Zvali jsme také profesory, diskutovali s nimi své názory a podrobovali se jejich „křížovému výsledku“. Byla to skvělá doba, plná přátelství a podnětných debat. Nazývali jsme to „Ženevská akademie“, podle Kalvínovy školy v Zenevě.

Někdy jsme se scházeli v pátek večer v nějaké místní restauraci, dali si pizzu a pivo a pak diskutovali o teologii do tří do rána. Svým ženám jsme slíbili, že v sobotu večer zase půjdeme někam s nimi. Po dobu tří nebo čtyř hodin jsme pronikali čím dál tím hlouběji do Slova Božího a diskutovali o obtížných věroučných otázkách: o Kristově dru-

hém příchodu, o zdůvodňování Boží existence, o předurčení a svobodné vůli a dalších velkých tajemstvích, nad kterými teologové rádi bádají - a také o teologii smlouvy.

Nořit se hlouběji do Písma znamenalo stále více zápasit s jeho klíčovými texty - a to na vlastní pěst. To vyžadovalo nějaké znalosti z řečtiny a hebrejštiny. Pro nás představovala jedinou autoritu Bible a tyto jazykové znalosti nám umožňovaly jít přímo k podstatě Písma. Pro nás nebyly žádné tradice neomylné ani autoritativní. Ale mohly být pomůckou. A mohly být hodnověrné. Ale nikoliv neomylné - takže podle nás mohly uklouznout, ujet a padnout v kterémkoliv bodě. Prakticky to od nás, od každého jednotlivě, vyžadovalo, abychom znovu a znovu promýšleli věrouku od začátku až do konce. Byl to celkem těžký úkol, ale my jsme byli mladí, a tak jsme věřili, že s pomocí Ducha svatého a s Písmem svatým můžeme znovu objevit Ameriku, bude-li to potřeba. V posledním ročníku to začalo vypadat na krizi. Můj výzkum mě nutil znovu promýšlet biblický význam pojmů „smlouva“, „Boží zaslíbení“ a přemýšlet nad tím, jakým skutečným odkazují.

V protestantské tradici byly pojmy „smlouva“ a „kontrakt“ chápány jako synonyma. Ale studium Starého zákona mě přivedlo k tomu, že pro starověké Izraelity neznamenala slovo „smlouva“ totéž co „kontrakt“. Slovem „kontrakt“ se v Písmu rozumí výměna majetku, zatímco „smlouva“ vyjadřuje výměnu osob, jejíž cílem je vytvoření posvátných rodinných svazků. Příbuzenské svazky se tedy vytvářely prostřednictvím smlouvy. (Chápáno z tohoto starozákonního pohledu byl pojem smlouvy spíše abstraktního rázu.) Ve skutečnosti byly smluvní rodinné svazky silnější než biologické - hlubší význam Božích smluv ve Starém zákoně spočíval v tom, že Bůh se s otcovskou péčí stará o izraelský národ jako o svoji vlastní rodinu.

Když s námi Kristus uzavíral Novou smlouvu, znamenalo to mnohem víc než pouhý obchodní kontrakt nebo výměnu v právním slova smyslu, při níž by si vzal naše hříchy a dal nám za ně své ospravedlnění, jak si to představovali Luther a Kalvín. Ačkoliv je i tento aspekt pravdivý, nepostihuje toto vysvětlení plnou pravdu evangelia.

Já jsem došel k tomu, že Nová smlouva tvoří základ pro novou celosvětovou rodinu, ve které se Kristus dělí o své vlastní Boží synovství tím, že nás činí Božími dětmi. Jako smluvní akt znamenal stav ospravedlnění podíl na Kristově milosti, kterého se dostává Božím dětem. Stav posvěce-

ní znamenal podíl na životě a moci Ducha svatého. V tomto světle se pak Boží milost stává *něčím mnohem větším* než pouhým projevem právnicky chápané Boží blahovůle, je to skutečný dar *života Boha v Božím synovství*.

Lutherovo a Kalvínovo pojetí bylo formulováno výlučně legalisticky. Ale já jsem začínal chápat, že Bůh je mnohem více náš Otec než *pouze soudce*. A že my jsme mnohem více uprchlíci než *pouze zločinci*. A že Nová smlouva byla mnohem spíše vytvořena Bohem v rodinném kruhu než v soudní síni.

Apoštol Pavel (o kterém jsem si myslel, že byl „prvním Lutherem“) píše v listech Římanům, Galaťanům i dalším, že ospravedlnění je více než zákonodárný dekret: ospravedlnění nás ustanovilo v Kristu jako Boží děti prostřednictvím *pouhé Boží milosti*. (Na tomto principu, latinsky *sola gratia*, se shodnou jak protestanté, tak katolíci.) Poté jsem ale dospěl k objevu, že svatý Pavel na žádném místě neučí, že jsme ospravedlněni pouze *vírou (sola fide)*! Tvrzení *sola fide* se ukazovalo jako *nebiblické*.

Tento objev mne velmi rozrušil. Sděлил jsem jej několika přátelům, kteří byli velmi ohromeni tím, jak to všechno do sebe logicky zapadalo. Pak se mě jeden z mých přátel zeptal, jestli vím ještě o někom dalším, kdo tímto způsobem vysvětluje ospravedlnění. Když jsem mu odpověděl, že nikoho takového neznám, řekl mi o Dr. Normanu Shepherdovi, profesorovi na Westminster Theological Seminary (nejpřísnějším presbyteriánsko-kalvinistickém semináři v Americe). Profesor Shepherd měl právě podstoupit disciplinární řízení za to, že vyučoval heretickému pojetí ospravedlnění, které bylo totožné s tím, které jsem zastával i já.

Tak jsem profesoru Shepherdovi zatelefonoval a promluvil s ním. Řekl mi, že byl obviněn z toho, že vyučuje věci, které jsou v rozporu s učením Písma, Luthera a Kalvína. Když mi popisoval to, čemu učí, pomyslel jsem si: „No to *je* ale přesně to, co říkám i já.“

Mnohým by se to možná zdálo jako krize, ale pro někoho, kdo byl zakořeněn v protestantismu a byl přesvědčen, že celé křesťanství se točí okolo *sola fide*, to znamenalo úplně všechno.

Vzpomněl jsem si, jak jeden z mých oblíbených teologů, Dr. Gerstner, jednou před třídou řekl: „Kdyby se protestanté mylili, co se týče *sola fide* a katolická Církev by měla pravdu v tom, že ospravedlnění je možno získat na základě víry *a zároveň* na základě lidských skutků, klečel bych zítra ráno na kolenou před Vatikánem a konal pokání.“

Všichni jsme samozřejmě věděli, že to řekl i z rétorických důvodů, ale zapůsobilo to na nás. Opravdu - celá reformace jako by se odvíjela z této jediné teologické odlišnosti.

Luther a Kalvín často říkali, že toto je článek, se kterým stojí a padá pojetí Církve. Pro ně to byl důvod, proč se katolická církev hroutí a protestantismus povstává z popela. Tvzení *sola fide* bylo podstatným principem reformace, ale já jsem docházel k přesvědčení, že jej apoštol Pavel nikdy nehlásal. Bible slovy svatého apoštola Jakuba říká, že „ze *skutků* je člověk ospravedlněn, a *ne pouze* z víry“ (Jak 2,24). Kromě toho píše svatý Pavel v Prvním listě Korint'ánům:

„...kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje“ (1 Kor 13,2).

Uznat, že se na tomto místě Luther podstatně zmylil, pro mě znamenalo traumatický obrat. Po sedm let byl Luther mým hlavním zdrojem inspirace a mocným proklamátorem Slova Božího. Z jeho nauky vyplývalo základní logické zdůvodnění celé protestantské reformace. V tomto bodě jsem své bádání pozastavil. Kimberley a já jsme plánovali, že pojedeme do Skotska na univerzitu v Aberdeenu, kde jsem byl přijat na doktorandské studium se zaměřením na teologii smlouvy. Tento plán jsme měli až do té chvíle, co jsme zjistili, a to k našemu velkému potěšení, že Bůh požehnal naši otevřenost pro nový život prvním dítětem. Změna v naší teologii měla za následek změnu v anatomii mé ženy. Ale právě v té době politika Margaret Thatcherové způsobila, že pro Američany bylo téměř nemožné mít děti na úkor britských daňových poplatníků. Vzali jsme to jako znamení pro hledání nějakého jiného místa - s tím, že doktorandská studia odložím na později.

Ozvali se nám z malého presbyteriánského sboru ve městě Fairfax ve státě Virginia, kde potřebovali pastora. Když jsem se ucházel o toto místo, sdělil jsem jim své názory na otázku ospravedlnění. Řekl jsem jim, že zastávám stanovisko „heretického“ profesora Shepherda. Oni to chápali a odpověděli mi, že ho zastávají také. Takže krátce před ukončením vysoké školy jsem přijal místo pastora v presbyteriánském sboru Sv. Trojice a též místo učitele na jejich tamější křesťanské střední škole.

Díky Boží milosti jsem promoval mezi nejlepšími z naší třídy. Přišel čas rozloučit se s některými velmi dobrými přáteli - jak studenty, tak profesory. Bůh nám požehnal velmi hlubokými přátelskými svazky s lidmi, kteří otevření své mysli i srdce Slovu Božímu brali opravdu vážně. Kimberley a já jsme zakončili svá studia společně: Kimberley získala titul „Master of Arts“ (mistr svobodných umění) v oboru teologie a já jsem obdržel titul „Master of Divinity“ (mistr bohosloví).

Kimberley:

Náš první rok v semináři zahájil Scott studiem zajímavých teologických problémů pod vedením profesorů, kteří už měli za sebou deseti až čtyřicetiletou praxi. Já jsem mezitím byla sekretářkou programu, financovaného harvardským výzkumným grantem. Pracovala jsem s lidmi, kteří byli nositeli téměř všech náboženství kromě křesťanského, z nichž mnozí nikdy neslyšeli o evangeliu ani nečetli Bibli. Svými téměř každodenními otázkami na téma existence Boží mě neustále podněcovali k promýšlení mých teologických postojů. Ve srovnání s minulostí to byl velký rozdíl.

Po prvním ročníku jsme se rozhodli, že budeme postupovat kupředu společně. S pomocí svých rodičů s se Scottovým souhlasem jsem začala svá studia během Scottova druhého ročníku. Studovat bok po boku pro mne znamenalo ohromnou zkušenost.

Jedním z prvních problémů, do kterého jsem se v rámci kursu křesťanské etiky pustila, byla otázka antikoncepce. Do té doby, než jsem se zapojila do hnutí pro záchranu nenarozeného života, jsem si nemyslela, že by bylo třeba tyto otázky studovat. Z nějakého důvodu se však neustále objevovala otázka kontroly porodnosti. Jako protestantka jsem nevěděla ani o jednom z našich známých, kteří by kontrolu porodnosti nepraktikovali. Kontrola porodnosti se doporučovala jako rozumné a zodpovědné křesťanské jednání. V přípravě na manželství se probíraly různé způsoby této kontroly, avšak otázka, zdali porodnost kontrolovat či ne, vůbec nebyla brána v úvahu.

Již první den se naše skupinka, která si vybrala otázku antikoncepce jako předmět svého etického zkoumání, krátce sešla v zadní části učebny. Jeden ze studentů prohlásil: „Nemusíme se zamýšlet nad katolickým po-

stojem, protože existují jen dva důvody, proč jsou katolíci proti antikoncepci. Za prvé - papež není ženatý, takže se nemusí následky manželství ve svém životě zabývat a za druhé - v Římě chtějí, aby na světě bylo co nejvíce katolíků."

„Tohle jsou důvody, které uvádí katolická Církev?“ přerušila jsem ho. „Já myslím, že ne.“

„Když myslíš, že ne, tak proč to pořádně neprostuduješ?“ zněla reakce.

„Ale prostuduju,“ řekla jsem. A prostudovala.

Nejprve jsem přemýšlela nad tím, jaká je vlastně Boží podstata a jak my, lidé žijící v manželství, jsme povoláni k tomu, abychom se Bohu podobali. Bůh - Otec, Syn a Duch svatý - stvořil muže a ženu ke svému obrazu a požehnal jim jejich manželskou smlouvu s pokynem, aby byli plodní a množili se, naplnili zemi a panovali nad vším stvořeným, a to ke slávě Boží (Gen 1, 26-28). Skutečný obraz, podle kterého byli muž a žena stvořeni, spočívá v jednotě podstaty tří Božských osob, které se vydávají jedna druhé v úplné sebedarující lásce. Bůh potvrdil znovu tuto stvořitelkou plnou moc ve své smlouvě s Noem a jeho rodinou, když jim opět prikazuje, aby byli plodní a množili se (Gen 9, 1). Existence hříchu tedy nezměnila povolání manželů, aby byli obrazem Božím prostřednictvím plnění.

V Nové smlouvě to objasnil svatý Pavel. Manželství bylo vyzvednuto jako obraz vztahu mezi Kristem a Církví. (V tomto bodě jsem tehdy neměla ani ponětí o tom, že manželství je vlastně svátost.) A právě skrze životodárnou moc lásky umožňuje Bůh manželům vnímat Boží obraz jako jednu dvou, která se stává třetím.

První otázka, kterou jsem si položila, zněla: „Umožňuje nám, manželům, kontrola porodnosti - při níž vědomě zablokujeme životodárnou moc lásky, zatímco se těšíme ze vzájemné jednoty a rozkoše, jež nám manželský akt poskytuje - vnímat Boží obraz (ke kterému jsme stvořeni) v lásce, která se tomu druhému daruje cele a úplně?“

Za druhé, prostudovala jsem, co říká Písmo o dětech. Svědectví Božího slova bylo ohromné. Každý verš, který mluvil o dětech, mluvil o nich pouze a jen jako o požehnání (např. 2 127, 128). Nebyl zde žádný výrok, který by poučoval o ceně, jež by převážila hodnotu samotného dítěte, (kontrola!) Žádného požehnání se zde nedostává muži či ženě, kteří by měli dokonale odměřené časové úseky mezi jednotlivými dětmi, ani manželům, kteří by dříve, než na svá bedra vezmou břemeno rodičovství, prožili nějaký přesný a správný počet roků bez dětí, ani rodičům, kteří by každé poče-

tí přesně naplánovali. To vše byly přístupy, které jsem znala ze sdělovacích prostředků, ze státní školy a ze svého okolí, ale neměly žádný základ ve Slově Božím.

Plodnost byla v Písmu označovaná jako něco, čeho je třeba si cenit a oslavovat. Podle Písma to není žádná choroba, která by se měla za každou cenu odstranit. A ačkoliv jsem nenašla v Písmu nic, co by negativně vypovídalo o lidech s malým počtem dětí, nebylo pochyb o tom, že podle různých míst v Bibli se ve velkých rodinách více ukazují projevy Boží přízně. Je to právě Bůh, který otevírá a zavírá lůno. Když on daroval život, bylo to chápáno jen a jen jako požehnání. A nakonec, Bůh si přeje od věrných manželů „Boží potomstvo“ (Mal 2,15). Děti jsou v Žalmu 127 přirovnávány k „šípům v ruce bohatýra... Blaze muži, který jimi naplnil svůj toulec“. Kdo by se pustil do boje jen se dvěma nebo třemi šípy, když by mohl mít plný toulec? Otázka, kterou jsem kladla sama sobě, zněla: „Reflektovala naše praxe kontroly porodnosti Boží pohled na děti nebo pohled světa?“

Třetí otázkou byla vláda Ježíše Krista.; Jako evangelikální protestante jsme Scott i já brali Kristovu vládu nad svým životem velmi vážně. Po finanční stránce jsme pravidelně dávali stranou ze svých úspor desátek bez ohledu na to, jak malé byly, protože jsme chtěli být dobrými správci peněz, které propůjčil do naší péče. Neustále jsme se mohli přesvědčovat o tom, jak Bůh vychází našim potřebám vstříc - vždy jsme od něj měli víc, než jsme mu sami dali. Co se týče času, zachovávali jsme Den Páně a odkládali stranou studium, které tehdy bylo naší hlavní prací, i když jsme hned v pondělí měli jít na zkoušku. Mnohokrát nám Bůh toto jednání požehnal tím způsobem, že jsme každou pondělní zkoušku dobře zvládli. Co se týče našich schopností a talentů, domnívali jsme se, že bychom měli být vždycky ochotní sloužit Bohu v rámci duchovní péče o druhé a radostně přidat tuto službu k našim studijním povinnostem. Když jsme viděli, jak je náš život výsledky této služby požehnan, byly tím naše víra a náš manželský vztah velmi posílněny.

Ale co naše těla? Naše plodnost? Sahala Kristova vláda až tak daleko? Po těchto otázkách jsem se začela do 1. listu Korinťanům:

„Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha“ (1 Kor 6,19-20).

Považovat plodnost za něco, co je dobré kontrolovat podle svého mínění, byl asi postoj vycházející více z amerického způsobu života než z Boží vůle. Zabývala jsem se otázkou: „Ukazuje naše praxe kontroly porodnosti, že věrně přijímáme vládu Ježíše Krista?“

Za čtvrté, jaká byla Boží vůle pro Scotta a pro mne? Chtěli jsme ji znát a ve svém životě podle ní také jednat. Jedna pasáž z Písma nám v našem hledání pomáhala. Byla z listu apoštola Pavla Římanům:

„Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť, to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se už tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Řím 12,1-2).

Apoštol Pavel říká, že život naplněný obětí vyžaduje Boží milost - nežádá se po nás, abychom tento způsob života žili pouze svou vlastní silou. Můžeme nabídnout celou svou osobu (a tedy i své tělo) jako oběť ve službě Bohu - to je tělesný aspekt toho, když chce člověk žít duchovně. Jeden z klíčů k rozpoznání toho, je-li naše obětování v souladu s Boží vůlí, spočívá v přesném rozlišení mezi tím, k čemu nás nabádá tento svět a mezi Božími pravdami. To znamená, že musíme svou mysl aktivně obnovovat Slovem Božím. A tak mě mé studium v oblasti anti-koncepce dovedlo až k tomuto bodu - rozjímala jsem nad Písmem, které poskytovalo jiný obraz než ten, který dával tento svět.

Scott a já jsme již odevzdali své životy sobě navzájem a Bohu. Otázky zněly: „Můžeme věřit Bohu při plánování velikosti naší rodiny? Při pauzách mezi dětmi? Ví, na co máme finančně, emocionálně i duchovně? Má zdroje, ze kterých nám dá sílu, abychom zvládli více dětí, než si sami myslíme, že zvládneme?“

Ve hloubi duše jsem věděla, že to, s čím vlastně bojuji, je skutečná Boží svrchovanost. Jen Bůh znal budoucnost a také nejlepší způsob, jak budovat naši rodinu s Božími potomky, které si pro nás tak přál. Bůh zajisté již nespočetněkrát předtím dokázal v jiných věcech, že je hodný důvěry. Věděla jsem, že mu můžeme důvěřovat, že nám dá víru, kterou potřebujeme k tomu, abychom mu svěřili i tuhle oblast, a že nám dá naději, že tento pohled je součástí jeho plánu pro náš manželský život. A že nás obdaří svou láskou a skrze nás také každou milovanou duši,

kteřou svěří do naší péče. Konec konců jsem znala v našem semináři mnoho párů, které „plánovaly“ početí a narození svých dětí, ale přitom Bůh všechno načasoval jinak, než si představovali. Bylo třeba mu svěřit i tuto oblast zcela a radikálně - bez užívání prostředků kontroly porodnosti. K tomuto přesvědčení jsem tedy došla. Ale manželství je vždycky záležitostí dvou lidí a já jsem potřebovala probrat tyto starosti a otázky se Scottem.

Když se mě jednou při večeři zeptal, jak pokračuje moje studium problematiky antikoncepce, sdělila jsem mu, co nejvíc bylo možno. Pak jsem ho požádala, aby si přečetl knihu Johna Kippleye *Birth Control and the Marriage Covenant (Kontrola porodnosti a manželská smlouva)*. Scott se seznámil s podstatou mých argumentů, které tato kniha obsahovala. Navíc si povšiml také toho, jak Kippley aplikuje myšlenku manželské smlouvy, aby vysvětlil, proč je antikoncepce nemorální.

Kippley užívá následující přirovnání: S partnery, kteří se těší z požitků manželského aktu jen proto, že zablokovali jeho životodárnou sílu, která je zároveň novým potvrzením této smlouvy, je tomu stejně jako s lidmi ve starověkém Římě, kteří se přejídali na hostinách a pak si vymysleli omluvu pro to, aby mohli toto jídlo vyzvracet (aby zabránili následkům svého obžerství). Oba dva přístupy se protíví přirozenému mravnímu zákonu a ten první navíc i manželské smlouvě.

Z Kippleyho pohledu, reprezentujícího katolickou církev, je prvotním cílem a účelem manželského aktu plození dětí. Když manželé vědomě cestu k tomuto cíli zablokují, jednají v rozporu s přirozeným zákonem. Podkopávají znovupotvrzení své vlastní manželské smlouvy a obracejí v lež své vzájemné a úplné odevzdání se jednoho druhému.

Nyní už jsem chápala, proč je katolická církev proti antikoncepci. Ale jak tomu bylo s přirozenou metodou plánování rodičovství? Nebyla to pouze katolická varianta kontroly porodnosti?

V 1. listu Korinťanům (7,4-5) se mluví o časových úsecích, ve kterých se manželé mohou zdržet sexuálního styku z důvodu modlitby. Pak jej ale zase mají obnovit, aby ďábel neměl opěrný bod svého pokušení v jejich manželství. Když jsem četla papežskou encykliku *Humanae Vitae*, začala jsem si vážit rovnováhy, kterou církev ve svém učení v této oblasti předkládá. Existoval zde Boží způsob, jak prožívat manželský akt a jak ve vážných podmínkách s rozvážností využívat zdrženlivosti v obdobích plodnosti.

Bylo tomu přesně tak jako s jídlem: Jsou období, kdy je půst prospěšný. Zrovna tak mohou být období, kdy půst od manželského aktu ze zbožných důvodů může být člověku prospěšný. Avšak (s výjimkou zázraku) člověk sotva přežije, když bude pořád držet půst. Podobně přirozené plánování rodičovství bylo předkládáno jako lékařský předpis pro období těžkostí, spíše než každodenní vitamín pro celkové zdraví.

Poté, co jsem jednoho dne ve školní knihovně vyložila svůj názor v této věci jednomu svému spolužákovi, položil mi provokativní otázku: „Takže vy jste se Scottem už přestali používat metod kontroly porodnosti?“

„Ne, ještě ne.“

„No, ale vypadá to, že to vůbec nepovažujete za správné.“ Odpověděla jsem mu následovně: „To znáš, jak se na farmě starého Browna potkalo kuře s čuníkem a povídali si o tom, jakého mají výborného hospodáře?“

„Ne,“ odpověděl, „to neznám.“

„To bylo tak,“ pokračovala jsem. „Kuře říká čuníkovi: 'Měli bychom pro našeho hospodáře něco udělat. Něco zvláštního, z čeho bude mít velkou radost.'“

'Co máš na mysli?' ptá se čuník.

'Připravíme mu ke snídani šunku s vajíčkem,' vtipně poznamenalo kuře.

'To tak,' odsekl čuník, 'to by se ti hodilo. Pro tebe je to dar. Ale pro mne by to bylo totální odevzdání.'“

A dodala jsem: „Terry, беру tvoji otázku vážně. Ale pro mne je daleko těžší v této oblasti riskovat důvěru vůči svému manželovi a poslušnost vůči svému svědomí a Bohu než pro tebe, neženatého člověka.“

Poté, co jsme se dohodli na tom, že se za nás bude modlit, jsme se rozešli domů. Když jsme o tom se Scottem diskutovali, souhlasil se mnou. Byl v podstatě také proti antikoncepci, ale navrhl, že bychom si ji snad mohli nechat po ruce pro případ, že bychom si to později zase rozmysleli. Cítila jsem, že toto řešení by mohlo vést k příliš velkému pokušení a návratu ke dřívější praxi. A tak jsme společně zavrhlí kontrolu porodnosti a co se týče našich životů a plodnosti, začali jsme novým způsobem důvěřovat Bohu.

Během našeho pobytu v semináři jsme měli mnoho příležitostí ke společnému studiu teologie. Postupovali jsme bok po boku, vzájemně jsme si dodávali odvalu a podněcovali se k dobrým skutkům jak navzájem, tak

i s přáteli. Velkým zdrojem požehnání pro nás byly malé biblické kroužky manželských dvojic. Zaujetí pro duchovní službu představovalo výzvu a příležitost pro aplikaci toho, co jsme se sami učili. A mnoho teologických debat s našimi spolužáky, které se většinou odehrávaly při obědech nebo večerích v našem bytě, přispívalo k rušnosti našeho života.

Když jsem bývala s druhými seminaristkami, diskuse se často obracela na téma našeho budoucího zaměstnání. Nepříliš mnoho jich se mnou souhlasilo, když jsem jim vysvětlovala, jaké mám záměry se svou kvalifikací: Jestliže neotěhotním, nebudu se uzavírat před možností vyučovat teologii a vykonávat duchovní službu po Scottově boku. Jestliže otěhotním, v což jsem doufala, že se stane co nejdříve, pak využiju znalostí, které jsem studiem nabyla, abych pomáhala Scottovi, učila naše děti a vedla biblické studium pro ženy.

Moji rodiče (kteří hradili náklady za mé studium) tento cíl chápali a velmi mne podporovali. Nezáleželo jim na tom, jestli někdy vůbec začnu na základě své kvalifikace vydělávat peníze. Chápali to jako příležitost pro rozvíjení mého nadání, které jednou stejně využiju pro službu Bohu, a věřili, že nám Pán ukáže, jakým způsobem to bude.

Z největší části pro nás nepředstavovalo teologické studium výzvu vyrovnat se s obsahem naší víry (jak tomu bylo např. u antikoncepce v oblasti etiky), spíše to pro nás znamenalo prohloubení našeho chápání a ocenění základů, které už v našem životě byly položeny. Byla zde však jedna závažná výjimka: jednalo se o problém *sola fide*. Otázka zněla: Je či není opodstatněné tvrdit, že jsme ospravedlněni pouze vírou?

Postupně jsme začínali být přesvědčeni o tom, že Martin Luther se ocitl se svými teologickými názory v rozporu právě s Písmem, které se údajně rozhodl poslouchat více než katolickou církev. Vyhlásil, že člověk není ospravedlněn vírou, projevující se skutky lásky, ale že je spíše ospravedlněn *pouze vírou*. Šel dokonce tak daleko, že ve svém německém překladu Listu apoštola Pavla Římanům doplnil slovo *pouze* za slovo *ospravedlněn* a List svatého Jakuba nazval „slaměnou epištolou“, protože se zde jednoznačně říká: „Vidíte, že ze *skutků* je člověk ospravedlněn, a ne *pouze* z víry“ (Jak 2,24).

A znovu, ačkoli se nám to zdálo hodně divné, měla katolická církev v zásadním bodě pravdu: ospravedlnění znamenalo stát se dítětem Božím a být povolán k životu věrného dítěte Božího skrze víru, která se projevuje skutky lásky. Druhý list apoštola Pavla Efesanům jasně říkal, že víra -

bez které to nejde - je darem Božím, a to nikoliv kvůli našim zásluhám a skutkům, aby se tím nikdo nemohl vychloubat. Víra nám umožňuje činit dobré skutky, které Bůh pro nás předem připravil, abychom je pak uskutečňovali ve svém životě. Víra byla současně darem Božím i naší poslušnou odpovědí na Boží milost (Ef 2,8-10). Jak protestante, tak katolíci se mohli shodnout na tom, že *spásaje pouze z Boží milosti*.

V momentě, kdy jsme měnili svůj názor na tento problém, jsem nebyla tak hluboce ponořená do reformační teologie, takže změna mého pohledu na ospravedlnění se nezdála tak náhlá. Bylo důležité tento teologický problém pochopit, ale já jsem si myslela, že každý by mohl souhlasit s tvrzením, že jsme spaseni pouze milostí Boží, a to skrze víru, která se projevuje pomocí skutků lásky; A kdybych byla měla dostatek času vysvětlit, proč jsem si myslela právě toto, žádný z mých přátel by mě tehdy kvůli tomu neoznačil za katolíka. Avšak pro Scotta byl tento teologický posun skutečně seismickým otřesem, který měl později dalekosáhlé důsledky pro náš další život.

Jak jsme se přibližovali ke konci posledního ročníku v Gordon-Conwellově semináři, zjistili jsme, že nám Pán (konečně) požehnal a dává nám dítě. Ačkoliv to změnilo naše plány jít studovat do Skotska, byli jsme velmi potěšeni tím, že Bůh pozval toto dítě do našeho života. Nyní jsem věděla, že to, co jsem rozvíjela ve svém srdci i myslí během studia v semináři, mohu zužitkovat a učit to maličké, které jsem zatím nosila pod srdcem. Cítila jsem nejhlubší naplnění v tom, že mohu pokračovat ve svém manželském povolání směrem k mateřství. Poté, co jsme absolvovali, jsme se oba cítili vysláni k uskutečňování Boží vůle mezi lidmi ve Virginii, ke kterým nás Pán volal.

BOŽÍ SMLOUVA JAKO RODINNÉ SPOLEČENSTVÍ

Scott:

Nastoupil jsem tedy na své místo pastora ve Virginii. Každou neděli jsem míval asi pětáctyřicetiminutové kázání a k tomu ještě dvakrát týdně skupinu biblického studia. Tak si to přáli starší našeho sboru. Ve svých kázáních jsem probíral List apoštola Pavla Židům, protože ze všech knih Nového zákona nejvíce zdůrazňuje myšlenku Boží smlouvy jako zaslíbeného rodinného společenství.

Čím více jsem studoval, tím více jsem byl překvapen výsledky. Tento list byl totiž považován protestanty, se kterými jsem se znal a se kterými jsem souhlasil, za nejvíce protikatolickou část Nového zákona. „Oběť, uskutečněná jednou provždy“ a další podobné výrazy Listu Židům nás vedly k tomuto závěru.

Byl jsem hluboce přesvědčen o tom, že Jestliže je něco římsko-katolické, musí to být špatné“. Ale ve skutečnosti jsem začínal pomalu chápat, jak důležitá je liturgie pro myšlenku smlouvy, zvláště ve vztahu k Listu Židům. Liturgie představovala způsob, jakým Bůh otcovsky pečuje o svou zaslíbenou rodinu a pravidelně s ní obnovuje svou smlouvu. A já jsem byl celý netrpělivý, abych se mohl dělit s ostatními o to, co jsem považoval za novátorské a neobvyklé.

Přál jsem si, aby lidé byli nadšení vztahem mezi Starým a Novým zákonem, aby viděli, jak Starý zákon plyne do Nového a jak novozákonní Církev představuje nikoliv odmítnutí, ale naplnění Starého zákona. Čím více jsem se

nořil do svého studia, tím více se objevoval zneklidňující tón: novátorské myšlenky, o kterých jsem si myslel, že jsem je sám objevil, byly vlastně už dávno řečeny prvními církevními otci.

Tato zkušenost se mnou dokonale otřásla. Copak jsem pouze znovu-objevoval Ameriku? Začínal jsem se divit.

Když jsem sděloval tyto „novátorské nálezy“ o Boží zaslíbené rodině a bohoslužbě Božích dětí svým posluchačům, zmocňoval se jich čím dál hlubší zájem i nervozita. Starší našeho sboru mne dokonce požádali, abych revidoval naši liturgii. Liturgii? Podivil jsem se. O „liturgii“ mluvíla Protestantská episkopální církev, ale my, presbyteriáni, jsme měli pouze „řád bohoslužby“. Vzhledem k požadavku starších jsem se pustil do studia a úpravy liturgie, aby více odpovídala biblickému vzoru.

Pokládal jsem si tyto otázky: „Proč je naše církev tak zaměřená na osobu pastora? Proč je naše bohoslužba tak zaměřena na kázání? A proč nepojímám svá kázání tak, aby připravovala Boží lid ke Stolu Páně?“

Už jsem členům svého sboru ukázal, že existuje pouze jedno jediné místo, kde Kristus používá slovo *smlouva*, a to když ustanovuje eucharistii (v presbyteriánské církvi se eucharistická památka nazývá „přijímání“). „Přijímání“ se u nás konalo pouze čtyřikrát do roka. Předložil jsem tedy starším sboru návrh, abychom k němu přistupovali jednou týdně, ačkoliv se to nám všem ze začátku zdálo cizí.

Jeden ze starších mi položil otázku: „Scotte, nemyslíš, že když budeme přistupovat ke Stolu Páně každý týden, stane se nám z toho všední rutina? Konec konců, to, co člověk má, toho si neváží.“

„Dicku, víme, že přijímání představuje obnovení naší smlouvy s Kristem, je to tak?“

„Ano, je.“

„Tak mi prosím dovol otázku: Ty bys dal přednost obnově manželské smlouvy se svou ženou pouze čtyřikrát do roka? No a nakonec i to by se mohlo stát pouhou rutinou. I tady platí, že to, co člověk má, toho si neváží?“

„Už rozumím, o co ti jde,“ zasmál se srdečně Dick.

Přijímání jednou týdně bylo v našem sboru jednomyslně schváleno. Dokonce jsme je začali nazývat eucharistií - podle řeckého novozákonního užívání v prvotní Církvi.

Její slavení, které se konalo jednou týdně, se stalo vrcholem našich bohoslužeb. Změnilo též život našeho sboru. Po bohoslužbách jsme se zača-

li scházet na skromná občerstvení, abychom si mohli popovídat o kázání a podělit se o úmysly, na které se modlíme. Začali jsme *communio* přijímat a skutečně jím žít. Bylo to vzrušující. Naším bohoslužbám a našemu společenství to dávalo skutečný obsah a smysl.

Ve svém sboru jsem se začal zabývat Janovým evangeliem. Dostavil se šok: objevil jsem, že toto evangelium je plné svátostné symboliky.

Během studia se mi vybavil rozhovor, který jsem vedl před několika lety v semináři s jedním dobrým přítelem. Jednoho rána přistoupil k mé ženě a ke mně a řekl: „Už nějakou dobu se zabývám studiem liturgie. Je to velmi zajímavé!"

Vzpomínám si, jak jsem mu tehdy odpověděl: „Nic mě nenudí víc než liturgie a svátosti." Takhle jsem se na to díval v semináři, protože liturgie ani svátosti nepatřily do obsahu našeho studia. Nebyly součástí našeho vzdělání, nečetli jsme o nich v našich studijních materiálech, nebyly to otázky, vůči kterým bychom byli otevřeni. Ale když jsem podrobně prošel List Židům a Evangelium podle Jana, přivedlo mě to k poznání, že liturgie a svátostná tajemství jsou podstatnou součástí života Boží rodiny.

V tomto bodě se z detektivního příběhu pomalu stával *horor*. Z ničeho nic se zdálo, že katolická Církev, proti které jsem se stavěl, přichází ze správnými odpověďmi na jednu otázku za druhou. Byl jsem z toho vyděšený a zdrcený. Po několika takových příkladech to začínalo být depri-mující. Jezdil mi z toho mráz po zádech.

Během týdne jsem vyučoval Písmo na soukromé křesťanské střední škole. Sděloval jsem studentům všechny své poznatky o smluvním svazku Boží rodiny a oni je nadšeně přijímali. Vysvětloval jsem a rozebíral sérii smluvních svazků, které Bůh uzavřel se svým lidem.

Nakreslil jsem jim časovou přímku a ukázal na ní, jak každá smlouva, kterou Bůh uzavřel, byla od úsvitu lidských dějin projevem jeho otcovské péče. Jeho smlouva s Adamem byla charakterizována ustanovením manželství mezi mužem a ženou, smlouva s Noem zahrnovala rodinu i se služebnictvem a domácností, smlouva s Abrahámem byla vytvořena na základě rodinného klanu - kmene, smlouva s Mojžíšem již zahrnovala dvanáct kmenů, které se spojily v rodinu jednoho národa, smlouva s Davidem ustanovila Izrael jako rodinu jednoho královského národa. Nakonec Kristus ustanovil Novou smlouvu jako po celém světě rozšířenou, všeobecnou (z řeckého *katholikos*) Boží rodinu, vztahující se na všechny národy, nejen na Židy, ale i na ostatní.

Studenti z toho byli celí rozrušení a zajímalo je to - celá Bible tím pro ně dostávala smysl.

Jeden student mi položil otázku: „Jak by asi tato celosvětová rodina měla vypadat?“

Nakreslil jsem na tabuli velkou pyramidu a vysvětloval: „Měla by vypadat jako velká rozvětvená rodina, pokrývající celý svět. Na každé její úrovni by měly být různé osoby v roli otců, kteří mají od Boha poslání být nositeli jeho lásky a vykonávat jeho zákon mezi Božími dětmi.“

Další z mých studentů, který byl katolíkem, to nahlas komentoval slovy: „Ta pyramida hodně připomíná katolickou Církev s papežem na vrcholku.“

„Ale ne ne ne,“ odpověděl jsem rychle. „To, co vám ukazují, jsou argumenty proti katolicismu.“ Tomu, co jsem říkal, jsem skutečně věřil, nebo jsem se o to alespoň snažil. „Kromě toho,“ pokračoval jsem, „papež je diktátor, nikoliv otec.“

„Ale slovo 'papež' znamená otec,“ zněla reakce.

„Ne, neznámá,“ rychle jsem opravil oponenta.

„Ale známá,“ hučelo sborově několik studentů.

Tak dobře. Katolíci měli zase v něčem pravdu. Mohl jsem to přiznat, ale bál jsem se. A už vůbec jsem netušil, co bude následovat.

Při obědě ke mně přistoupila jedna z mých velmi bystrých studentek. Reprezentovala malou skupinku, stojící opodál. Oznamila mi: „Hlasovali jsme a jednomyslně jsme se shodli na tom, že se stanete katolíkem.“

Poněkud nervózně jsem se zasmál: „No to je šílené!“ Mráz mi běhal po zádech. Půvabně se usmála, pokrčila rameny a šla zpět ke skupince.

Když jsem pozdě odpoledne přijel domů, byl jsem z toho ještě pořád jako omráčený. Řekl jsem Kimberley: „Víš, co mně dnes řekla Rebecca? To neuhodneš. Oznamila mi, že skupina mých studentů hlasovala a shodla se na tom, že se stanu katolíkem. Dovedeš si představit takový nesmysl?“

Očekával jsem, že se tomu Kimberley začne se mnou smát. Ona se ale na mě jen podívala s kamennou tváří a opáčila: „No, a staneš se jím?“

Nemohl jsem věřit vlastním uším! Jak mohla Kimberley přijít na to, že bych byl schopen opustit s takovým klidem „pravdu Písma a reformace“? Bylo mi, jako by mi někdo vrazil dýku do zad.

„Jak *můžeš právě ty* něco takového říct? To je zrada tvé důvěry ve mne jako pastora a učitele. Já a stát se katolíkem? Já, který jsem byl odkojený spisy Martina Luthera?! Co tím chceš říct?“ zajíkal jsem se.

„Dříve jsem si o tobě myslela, že jsi velmi protikatolický a oddaný zásadám reformace. Ale v poslední době tolik mluvíš o svátostech, liturgii, eucharistii a o předobraznosti Starého zákona vůči Novému.“

A pak dodala něco, na co nikdy nezapomenu: „Někdy si myslím, že by ses mohl stát Lutheran v opačném směru.“

Lutherem v opačném směru? Neměl jsem slov. Šel jsem do své pracovny, bouchnul dveřmi a klesl na židli u pracovního stolu. Celý jsem se trásl. Lutherem v opačném směru? Byl jsem jako omráčený, cítil jsem se zmatený a popletený. Vždyť bych mohl ztratit svou duši a víru v evangelium! Vždycky jsem si přál být otrokem Slova Božího - a věřil jsem, že jím skutečně jsem. Ale kam mne jen vedlo? Abych se stal Lutherem v opačném směru? Tato slova mi neustále zněla v uších.

Už nešlo o pouhou teologickou spekulaci. Právě před několika týdny se nám narodil náš syn Michael. Nikdy nezapomenu na to, jak jsem se cítil poprvé jako otec. Díval jsem se na své dítě a uvědomoval jsem si, že životodárná moc smlouvy je něco víc než pouhá teorie.

Když jsem ho držel v náručí, říkal jsem si, do jaké církve bude asi patřit - on, jeho děti i vnoučata? Konec konců, já sám jsem byl pastorem presbyteriánské církve, která byla odloučenou skupinou Ortodoxní presbyteriánské církve, která se zase odštěpila od Presbyteriánské církve USA, a to vše v průběhu tohoto století.

Založení vlastní rodiny mělo za následek, že jsem toužil po jednotě rodiny Boží, a to ještě hlouběji než kdykoliv předtím. V zájmu své rodiny i rodiny Boží jsem se modlil, aby mi Bůh pomohl věřit, žít a vyučovat jeho Slovu, ať to stojí, co to stojí. Chtěl jsem si zachovat srdce a mysl zcela otevřené vůči Písmu svatému, Duchu svatému a jakýmkoliv zdrojům, které by mne vedly k hlubšímu chápání Slova Božího.

Mezitím jsem začal pracovat na částečný úvazek jako učitel v místním presbyteriánském semináři. Tématem, které jsem probíral ve své třídě, bylo Evangelium podle Jana. Na stejné téma jsem také měl sérii kázání v kostele. Když jsem Janovo evangelium studoval a připravoval si kázání, byl jsem vždy o několik kapitol dopředu. Při přípravě šesté kapitoly jsem strávil týdný pečlivým studiem následující pasáže:

„Židé se mezi sebou přeli: 'Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?' Ježíš jim řekl: 'Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má

život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe - ne jako jedli vaši otcové, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude navěky.'...

Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. Ježíš řekl Dvanácti: 'I vy chcete odejít?' Šimon Petr mu odpověděl: 'Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života'" (Jan 6,52-68).

Začal jsem přemýšlet nad tím, co nás o eucharistii naučili naši profesori - a co vlastně i já hlásám v našem shromáždění. Profesori - a já spolu s nimi - zastávali názor, že eucharistie je *pouhým symbolem* - jistě s hlubokým významem, ale pouze symbolem.

Po mnoha modlitbách a důkladném studiu jsem si uvědomil, že Ježíš přece nemohl mluvit obrazně, když nás učil, abychom jedli jeho tělo a pili jeho krev. Židé i jeho ostatní posluchači by totiž nemohli být rozzuřeni a pobouře-

- 1 Z hlediska teorie komunikace lze rozdíil mezi protestantským a katolickým chápáním eucharistie ozřejmit poukazem na rozdíil mezi *symbolem zástupným* (protestantské pojetí) a *symbolem reálným* (katolické pojetí). Dále viz např. F. Kunetka, *Svatosti - dary Slova, které se stalo Tělem, dogmaticko-liturgická studie, Matice cyrilometodějská*.

Katolické pojetí svátosti eucharistie vysvětluje *Katechismus katolické Církve*:

„Eucharistie je památka Kristovy velikonoční oběti, tedy díla spásy, uskutečněného Kristovým životem, smrtí a vzkříšením, a zpřítomněného liturgickým úkonem.“ (*Katechismus katolické Církve, čl. 1409*)

„Eucharistickou obětí přináší sám Kristus, nejvyšší a věčný kněz Nové smlouvy, který jedná skrze službu kněží. A navíc je to sám Kristus, skutečně přítomný pod způsobami chleba a vína, který je obětním darem eucharistické oběti.“ (*Tamtéž, čl. 1410*)

„Podstatná znamení eucharistické svátosti jsou: obilný chléb a víno z vinné révy, na které se svolává požehnaní Ducha svatého a nad kterými kněz pronáší slova proměňování, která vyslovil Ježíš během poslední večeře: „Toto je moje tělo, které se za vás vydává... Toto je kalich mé krve...“

(*Tamtéž, čl. 1412*)

„Skrze proměňování nastává předpodstatnění chleba a vína v tělo a krev Krista. Pod posvěcenými způsobami chleba a vína je přítomen sám Kristus, živý a oslavený, opravdu skutečně a podstatně, jeho tělo a jeho krev, s jeho duší a s jeho božstvím.“ (*Tamtéž, čl. 1413*)

Rozdíil mezi protestantským a katolickým chápáním eucharistie lze mimo jiné též vysvětlit poukazem na rozdíil mezi *symbolem zástupným* a *symbolem reálným*.

Zástupný symbol „zastupuje na dálku“ věc nebo osobu, ke které odkazuje. (Např. dopravní

značka, která upozorňuje na nerovnost vozovky, je informující, zástupné znamení, odkazující ke skutečnosti, že se brzy objeví na silnici výmoly. Avšak tato dopravní značka sama tímto výmolem není.) Protestante chápou tělo a krev Kristovu a její přijímání v tomto smyslu - jako zástupný symbol, tzn. že chléb a víno zastupují Kristovo tělo a krev a odkazují k němu pouze jako k památce, připomínající Poslední večeři. Avšak - podle protestantského chápání - chléb a víno samotné se nestávají ani nejsou skutečným Kristovým tělem a krví.

Reálný symbol nezastupuje věc nebo osobu „na dálku“, není o nich pouze informováno, ale vykonáním znamená se reálný symbol přímo uskutečňuje. (Jako příklad lze uvést lidské tělo. V něm se uskutečňuje naše „já“, naše myšlení, jednání, sdílení s druhými. Naše tělo, úsměv, gesto, oblečení, to vše může nejen informovat, ale také vyjadřovat a uskutečňovat to, jací jsme uvnitř.) Tímto způsobem chápou katolíci všechna svátostná znamení - v tomto případě svátost eucharistie. *Svátostná znamení*, jinými slovy *křesťanská tajemství*, jsou znameními Boží záchrany i víry člověka, která nejen pouze „na dálku“ odkazují k transcendentní skutečnosti, ale objektivně ji realizují. V reálném symbolu se tato transcendentní skutečnost stává objektivně přítomnou, účinnou a působivou. Je to zdroj a „komunikační kanál“ Boží milosti, který nám Bůh ze své svobodné vůle poskytuje a skrze něj se nám jedinečným způsobem sděluje.

Pouze díky slovům a vůli samotného Krista „vezměte, toto *jest* mé tělo, které se za vás vydává...to *jest* má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé“ (Mt 26, 26-29, Mk 14, 22-25, Lk 22, 14-20) dochází podle katolického chápání k *transsubstanciaci*, *změně podstaty* chleba a vína ve skutečné tělo a skutečnou krev Kristovu. Svátostný eucharistický obřad, který je zároveň nekrvavou obětní slavností a při níž používá Bůh symbolického jednání člověka, se tak stává objektivním zdrojem skutečné Kristovy přítomnosti pod způsobou chleba a vína. *Reálné symboly* nemají nic společného s magií či kouzly, protože svátostná znamení si lidé nenavázali na Krista sami ze sebe a od sebe, ale jsou jako projev jeho svobodné a svrchované milosti ustanovena v Církvi pro spásu všech lidí právě Kristem samotným. U svátosti eucharistie jedná její udělovatel, kněz, „in persona Christi“, reprezentuje jej, propůjčuje mu svá ústa, tělo, ruce. Není to pouze lidský čin kněze (kdyby byl, jednalo by se o magii), ale je to úkon Krista, jenž se na základě své svobodné Božské vůle chce takto člověku sdělovat. Kdykoliv se koná svátostný ritus, jedná sám Ježíš uprostřed nás. Ke spásnému jednání ve prospěch člověka není Bůh donucen žádným lidským symbolickým obřadem. Ke spásnému jednání dochází pouze z důvodu příslibu, který dal Bůh sám. U těch, kdo se svátosti eucharistie účastní, umožňuje symbolické jednání, aby se to, co je uvnitř, mohlo projevit navenek. Bez vnitřní angažovanosti a spolupráce s Boží milostí hrozí nebezpečí, že její možnosti a realizace v lidském životě zůstanou nevyužity. Nejzastřenějším extrémem tohoto druhu je přijímání těla a krve Kristovy v těžkém hříchu - svatokrádež.

Katolíci, stejně jako protestante, tedy konají eucharistickou slavnost na památku Kristovy poslední večeře, katolíci však věří, že se nejedná *pouze o památku*, ale že se Kristus pod způsobou chleba a vína *zvláštním a jedinečným způsobem zpřítomňuje a sděluje*. Přitom je třeba mít na paměti, že lidská víra při aktu *přepodstatnění* nic nečiní, ona jen „nazírá“ a přijímá Ježíše Krista, který sám sebe dává.

ni pouhým symbolem. Kromě toho, pokud by si mysleli, že Ježíš mluví obrazně - a pokud by on svá slova takto mínil - velmi jednoduše mohl svoje stanovisko vyjasnit. Protože kvůli tomuto učení od něho odcházelo mnoho z jeho učedníků (verš 60), byl by vůči nim býval morálně vázán vysvětlením těchto „čistě symbolických výrazů“.¹

To on ale nikdy neudělal. A také v průběhu prvního tisíciletí žádný skutečný křesťan nikdy *reálnou přítomnost Krista v eucharistii* nepopíral.

Co jsem tedy v této situaci udělal? To, co by udělal každý pastor nebo profesor teologie, který by nechtěl přijít o své zaměstnání. Rychle jsem uzavřel sérii svých kázání na téma Janova evangelia pátou kapitolou a na střední škole jsem celou šestou kapitolu ve svých hodinách přeskočil.

I když byli členové našeho sboru i studenti stále více zaujati tím, jaké bude pokračování, začínali si pomalu uvědomovat, že to, co jim říkám, není původní presbyteriánské učení. Nebyl jsem schopen přimět sám sebe k tomu, abych jim sdělil, že to, co ode mne slyší a na co tak nadšeně reagují, je vlastně ozvěnou biblických myšlenek, které již dávno na své cestě dějinami nějakým způsobem objevila katolická Církev.

Jednoho večera, po mnoha hodinách studia, jsem se zastavil v obývacím pokoji a oznámil své ženě: „Nemyslím si, že bychom i nadále měli zůstat presbyteriány.“ Byl jsem na základě Písma pevně přesvědčený o tom, že svátosti a liturgie musejí mít mnohem důležitější postavení, než jaké jim přisuzuje presbyteriánské pojetí. Navrhl jsem, že bychom měli zvážit, jestli by z těchto důvodů nebylo lepší učení a pojetí episkopální církve.

Kimberley se sesunula do křesla a začala plakat: „Scotte, můj otec je presbyteriánským pastorem. Můj strýc je presbyteriánským pastorem. Můj bratr studuje na presbyteriánského pastora. A ty jsi taky presbyteriánský pastor. Já nechci přestat být presbyteriánkou.“

Tím vyjádřila svůj postoj k mému návrhu. Tehdy jsem doufal, že celé toto trápení by mohlo skončit v episkopální církvi, ačkoliv jsem si nebyl příliš jist ani tím. To ale Kimberley nevěděla.

Výuka ve třídě, kde jsem probíral Evangelium podle Jana, probíhala tak dobře, že mne požádali, abych v příštím pololetí ještě nějaké třídy přibrál. Vlastně mě žádali, abych v příštím pololetí začal vyučovat na plný úvazek. S dalšími třídami to pak šlo ještě lépe.

Jednou v hodině církevních dějin měl jeden můj student, bývalý katolík, referát o Tridentském koncilu. V rámci svého referátu položil ta-

kovou otázku, kterou jsem předtím nikdy neslyšel a která mne naprosto odzbrojila:

„Pane profesore,“ říkal, „ukázal jste nám, že princip *sola fide* (pouze víra) není biblický a že bojový pokřik reformace ztrácí jakýkoliv podklad, jakmile správně interpretujeme Pavla. Jak víte, druhým bojovým pokřikem protestantské reformace byl princip *sola scriptura* (pouze Písmo): podle něj je naší jedinou autoritou samotná Bible, více než papež, koncily či to, co katolíci označují jako církevní Tradice či posvátné Podání.² Pane profesore, na kterém místě Bible učí, že princip „pouze Písmo“ je naší jedinou autoritou?“

Podíval jsem se na něj a kapky studeného potu mi začaly stékat po zádech.

2 Slovem *tradice* v nejširším slova smyslu se obvykle označuje souhrn společenských, kulturních aj. zvyklostí, přenášených z generace na generaci ve formě kulturního národního dědictví. Neslouží pouze k uchování minulého, ale v kritickém recepčním procesu umožňuje její další uskutečňování jak v přítomnosti, tak budoucnosti.

V židovsko-křesťanském kontextu je tradice chápána úžeji - rozumí se jí především ústní i písemné přejímání a předávání závazného náboženského obsahu.

Katolická Církev rozumí Tradici či Posvátným podáním celistvé a neporušené předávání Božího zjevení:

....Co se týká *Posvátné tradice*, ta 'předává Boží slovo, které svěřil Kristus Pán a Duch svatý apoštolům, bez porušení jejich nástupcům, aby je osvěcováni Duchem pravdy ve svém hlásání věrně uchovávali, vykládali a šířili.' (Katechismus katolické Církve, čl. 81)

„A to je důvod, proč Církev nečerpá svou jistotu o všem, co bylo zjeveno, pouze z Písma svatého. Proto se má obojí přijímat a ctít se stejnou láskou a vážností.“ (Tamtéž, čl. 82)

„Tradice, o níž mluvíme, pochází od apoštolů a předává všechno to, co přijali z Ježíšova učení a příkladu a čemu se naučili od Ducha svatého. Vždyť první křesťanská generace ještě neměla psaný Nový zákon a sám Nový zákon dosvědčuje, jak se rozvíjela živá tradice.

Od ní se liší 'tradice' teologické, disciplinární, liturgické či devocionální (tradice různých pobožností), které se během doby zrodily v místních církvích. Tyto tradice představují zvláštní formy, v nichž velká tradice nabývá výrazů přizpůsobených různým místům a různým dobám. Ve světle velké apoštolské tradice mohou být tyto pozdější tradice uchovány, upraveny nebo také pod vedením učitelského úřadu Církve zrušeny.“ (Tamtéž, čl. 83)

S takto položenou otázkou jsem se dosud nesetkal. V semináři jsem měl tak trochu pověst „sokratovského š'ourala“, který si vymýšlel nejtěžší otázky, ale tahle mě nikdy nenapadla.

Odpověděl jsem tedy tak, jak by odpověděl každý profesor, zaskočený otázkou, na kterou nemá odpověď: „To je ale hloupá otázka!“ Jakmile vyšla tato slova z mých úst, zatrnulo mi, protože jsem si vzpomněl na své rozhodnutí, že jako učitel takových slov nebudu nikdy používat.

Ale studenta to nijak neodradilo - věděl totiž, že to vůbec není hloupá otázka. Podíval se mi zpřímá do očí a řekl: „Tak mi dejte alespoň hloupou odpověď.“

Já jsem řekl: „Nejprve bychom se museli podívat na Matouše 5, 17 a potom na Druhý list apoštola Pavla Timoteovi 3, 15-17:

'Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k ušvédčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.'

A také bychom se měli podívat na to, co říká Ježíš o tradici v patnácté kapitole Matoušova evangelia," pokračoval jsem.

Student mi však odpověděl velmi bystře: „Ale pane profesore, v patnácté kapitole Matoušova evangelia Ježíš neodsuzuje *tradici jako takovou*, ale odsuzuje *tradici zdeformovanou a zfalšovanou*. A když se v třetí kapitole Druhého listu Timoteovi, ve verši 16 mluví o 'veškerém Písmu', neznamená to přece, že *jenom a pouze Písmo* je prospěšné. Modlitba, evangelizace a mnoho dalších věcí je také podstatných. A co říkáte na pasáž z Druhého listu Soluňanům, druhá kapitola, verš 15?"

„Ano," tiše jsem odpověděl. „A co se tam konkrétně říká?"

„Pavel píše Soluňanům:

'Nuže tedy, bratří, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevdzali, ať už *slovem* nebo *dopisem*.'

3 O vztahu Písma svatého a Posvátného podání říká Druhý vatikánský koncil ve věroučné konstituci *Dei Verbum (O Božím zjevení)*: „Posvátné podání a Písmo

Z tohoto, ale i z dalších míst Nového zákona jasně plyne, že ne všechno bylo apoštoly řečeno v listech písemně jako *Písmo svaté*, ale mnoho i ústně jako *ústní posvátné Podání* neboli *Tradice*, a že obojí má mít podle apoštola pro křesťany stejnou platnost."³

„Víš co, Johne," opáčil jsem. „Nechme toho. Uhýbáme od tématu. Pokračujme teď dál, příští týden se na to podíváme a řekneme si k tomu víc."

To studenta neuspokojilo. Ani já jsem nebyl spokojený. Když jsem jel večer po dálnici domů, zíral jsem na hvězdnatou oblohu a bědoval: „Bože, co se to děje? Na kterém místě v Bibli je potvrzen princip *sola scriptura* - pouze *Písmo*?"

Protestante vystavěli svou revoltu proti Římu na dvou pilířích: první se už zhroutil a druhý se otřásal. Nahánělo mi to strach.

Celý týden jsem strávil studiem tohoto problému. Nikam jsem se nedostal. Zavola jsem několika přátelům. Ani to nepomohlo. Nakonec jsem zatelefonoval dvěma teologům, kteří patřili k těm nejlepším v Americe a ještě některým svým bývalým profesorům.

Ti, se kterými jsem tento problém konzultoval, byli šokováni tím, že jsem takovou otázku vůbec položil. A byli ještě více ohromeni tím, že jsem nebyl spokojen s jejich odpověďmi.

Jednomu z nich jsem řekl: „Možná trpím ztrátou paměti, ale nějak jsem zapomněl základní důvody, proč věříme, že Bible je naší jedinou autoritou."

„Scotte, taková hloupá otázka!" zněla reakce.

„Tak mi dej aspoň hloupou odpověď."

„Scotte, skutečně není možné prokázat princip *sola scriptura* z Písma samotného. Bible záměrně nikde neprohlašuje, že je pro křesťana jedinou autoritou. Jinými slovy, Scotte: princip *sola scriptura* je svou podstatou

svaté jsou tedy těsně spolu spjaty a úzce navzájem souvisejí. Neboť obojí vyvěrá z téhož božského zdroje a splývají jaksi v jedno a směřují k témuž cíli. Vždyť Písmo svaté je Boží řeč, pokud je písemně zaznamenána pod vnutnutím Ducha svatého. Posvátné podání pak předává Boží slovo, od Krista Pána a Ducha svatého svěřené apoštolům, neporušené jejich nástupcům, aby ho, osvíceni Duchem pravdy, ve svém kázání věrně uchovávali, vykládali a rozšiřovali. Z toho vyplývá, že Církev nečerpá jistotu o všem tom, co bylo zjeveno, jen ze samého Písma svatého. Proto je třeba obojí přijímat a uctívat se stejnou zbožnou láskou a úctou." (*Dei Verbum, II 0 předávání Božího zjevení, 61. 9*)

historickým vyznáním protestantských reformátorů, namířeným proti katolickému nároku, tvrdícímu, že křesťan je vázán autoritou Písma *včetně* autority Církve a církevní Tradice. Pro nás je *sola scriptura* spíše teologický předpoklad, ze kterého vycházíme, než že by to byl dokázaný úsudek."

Pak uvedl tytéž pasáže z Písma, které jsem zmiňoval i já svému studentovi. Já jsem zase použil tvrzení svého studenta.

„Jaké jsou další argumenty v neprospěch katolické církevní Tradice?“ chtěl jsem vědět.

„No Scotte, vždyť se podívej, co ta katolická Církev učí! Samozřejmě je katolická Tradice nesprávná.“

„Jistě, je nesprávná,“ souhlasil jsem. „Ale konkrétně kde, na základě jakého místa v Písmu je základní myšlenka této Tradice zavrženíhodná nebo odmítnutelná? Dále: co měl Pavel na mysli, když požadoval po Soluňanech, aby stáli pevně a drželi se toho *'učení odevzdaného at' už slovem nebo dopisem'*“

Pokračoval jsem v argumentaci: „Není to směšné? Trváme na tom, že křesťané mohou věřit jen tomu, co učí Bible. Ale Bible nás neučí, že *ona sama je jedinou* autoritou!“

Zeptal jsem dalšího teologa: „Co je pro tebe sloupem a oporou pravdy?“

„Samozřejmě Bible,“ odpověděl.

„Tak proč Bible říká v Prvním listu Timoteovi, kapitola třetí, verš 15, že sloupem a oporou pravdy je *Církev!*“

„Dostals mě, Scotte!“ odpověděl.

„Ale já mám pocit, že někdo 'dostal' mě,“ řekl jsem.

„No jo, Scotte,“ pokračoval, „ale *kteřá církev!*“

„Kolik kandidátů na tuto funkci tu je? Myslím tím, kolik církví si dělá výlučný nárok na to, že je sloupem a oporou pravdy?“

„Znamená to, že se staneš katolíkem, Scotte?“

„Doufám, že ne.“

Cítil jsem, jak se mi chvěje půda pod nohama, jako kdyby mi někdo podtrhával koberec, na kterém stojím. Tato otázka byla závažnější než všechny ostatní a nikdo ji nedokázal zodpovědět.

Krátce poté se na mne obrátil předseda rady semináře a jménem členů mi nabídl místo děkana. Tato nabídka vycházela z toho, že se mi práce v jednotlivých kursech dobře dařila a studenti byli nadšení.

Ani se mi nesnilo o tom, že bych takové místo mohl dostat dřív, než mi bude padesát. A nyní mi bylo „plných“ šestadvacet a ono mi tak říkajíc padalo do klína. Ačkoliv jsem mu nemohl říci proč, musel jsem tuto nabídku odmítnout. Když jsem v ten večer přijel domů, musel jsem o tom říct své ženě.

„Kimberley, na světě není nic, co bych dělal raději, než učit v semináři. Ale já chci vědět, jestli učím pravdu. Protože jednou budu stát před Bohem a dávat počet z toho, co jsem učil jeho lid. A před Boží tváří mi nebude stačit, když se schovám za svou náboženskou denominaci a profesory. Je potřeba, abych mu mohl pohlédnout přímo do očí a říct: 'Pane, učil jsem je všemu, čemu ty jsi učil mě ve svém Slově.' A víš, Kimberley, já už si nejsem jistý, co vlastně učím, a nemůžu dál učit do té doby, až si budu jist." Pak jsem se vnitřně připravil na její odpověď.

„To je právě to, čeho si na tobě vážím, Scotte. Ale znamená to, že budeme muset důvěřovat Bohu, že se ti postará o zaměstnání," vlídně mi odpověděla Kimberley.

Bohu díky za takovou manželku!

Tento rozhovor vedl k dalšímu bolestivému rozhodnutí. Oznámil jsem starším ve sboru, že odstupuji z místa pastora.

V tomto momentě jsem nevěděl, kudy dál. Věděl jsem však, že musím opět dosáhnout vnitřní vyrovnanosti. Dokud jsem neměl víc jasno, nemohl jsem dál působit jako pastor. Kimberley i já jsme se vrhli do Boží náruče a modlili se, abychom poznali, co mám dál dělat.

Jediné, co jsem věděl, bylo, že chci věřit, rozumět, učit a milovat všechno, co Bůh zjevil ve svém Slově.

Kimberley:

Náš příjezd do Virginie začal tím, co by se dalo nazvat jako „Pohádka o čtyřech ročních obdobích". Začalo to „*létem*" našich snů, které se stávaly skutečností. Scott se stal presbyteriánským pastorem a učitelem na Fairfax Christian School. Téhož roku později získal místo odborného asistenta na Dominion Theological Institute. A já měla za muže pastora, což bylo vždycky mým přáním, a poprvé v životě jsem se stala matkou.

Scott kázal, učil a vydával tak ze sebe vše, co načerpal v mnohých hodinách studia a příprav. Já jsem měla radost z toho, že mohu poslouchat a přijímat to, čemu vyučuje. Také jsme poznali nové přátele a přitom jsme byli nablízku i několika starým přátelům ze studií, kteří se právě nedaleko přestěhovali, což také značně napomohlo k tomu, že jsme oba s přestěhováním do Virginie souhlasili.

Čtvrtého prosince 1982 se narodil náš první syn, Michael Scott. Jak se jen díky němu naše manželství vnitřně proměňovalo! Všechno v našem životě dostávalo čím dál hlubší smysl, protože jsme s ním chtěli všechno sdílet. Bylo tak krásné a vzrušující mít malého človíčka, kterému můžete zpívat, se kterým se můžete modlit a kterému můžete říkat všechno, co o Bohu sami víte. Sobectví, které v nás zůstávalo a které jsme předtím na nás samotných neviděli, se nám den co den (i noc co noc) stávalo výzvou ke změně. Na druhé straně jsme se zase více než kdykoli předtím učili niterně a hlouběji poznávat Pána.

Scott začal více studovat liturgii a udělal zajímavé změny v řádu naší bohoslužby. Začali jsme přistupovat ke Stolu Páně každý týden, což je pro presbyteriánskou církev poněkud neobvyklé. Avšak stále jsme věřili tomu, že se nejedná o nic víc, než o *pouhou symbolickou reprezentaci* Kristovy oběti. Scottovo studium Janova evangelia a Listu Židům v rámci příprav hodin a kázání mu ale bylo zdrojem nových a nových otázek k přemýšlení, a to ho občas zneklidňovalo.

Scott získal hlubší vhled do Písma díky četbě církevních otců a spisovatelů prvotního křesťanství, z nichž o některé se opíral i ve svých kázáních. Ještě za studií jsme si hlasitě stěžovali svým přátelům, že se nám tam ukrádá římský katolicismus, když nám byl nabízen kurs o církevních otcích, vedený jedním anglikánským knězem. A přesto je nyní Scott citoval ve svých kázáních!

Jednou večer vyšel Scott ze své pracovny a řekl: „Kimberley, musím k tobě být upřímný. Ty víš o některých otázkách, se kterými zápasím. Nevím, jak dlouho ještě budeme presbyteriány. Možná se staneme členy episkopální církve.“

Sesula jsem se do křesla v obývacím pokoji a začala plakat. Pomyslela jsem si: „Kdybych se chtěla stát členkou episkopální církve, tak bych si vzala za muže člena této církve! Ale já jí nechci být! Kam až chce Scott dojít na této své 'pouti'?" Jednu věc jsem ale věděla jistě: Scott si tehdy myslel, že ani rozumný katolík není vlastně

křesťanem, takže z tehdejšího pohledu nebylo vůbec možné, že by se jím mohl stát.

A pak přišel ten osudný den, kdy se ho jeden student, navíc bývalý katolík, zeptal: „Na kterém místě učí Bible principu *sola scriptural*“

Když Scott tápavě hledal odpověď pro svého studenta, vyprávěl mi o tomto základním teologickém problému. Šlo o to, že spor mezi protestanty a katolíky v době reformace byl založen na dvou hlavních principech. Za prvé: jsme ospravedlněni pouze vírou. Za druhé: Naší autoritou je je pouze Písmo.

Scott i já jsme měli důkladně prostudovanou první otázku, týkající se ospravedlnění, a už nějakou dobu jsme nesouhlasili s protestantským pojetím. Ale s druhou otázkou? Co kdyby tvrzení, že naší autoritou je pouze Písmo, skutečně nebylo biblické? Co by to pro nás znamenalo?

Ke konci akademického roku nabídl vedení semináře Scottovi místo děkana. Děkana! Ve věku šestadvaceti let! Ale Scott tuto fantastickou možnost odmítl. Řekl, že si taky není jistý tím, že by zrovna v tom období mohl pokračovat v práci pastora, protože má mnoho důležitých a nezodpovězených otázek. Potřeboval místo, kde by si mohl prostudovat všechny teologické problémy, které mu dělaly tolik starostí, aby jim pak mohl vyučovat s vnitřní vyrovnaností a s přesvědčením, že učí pravdě na základě Božího Slova.

Ačkoliv bylo nesnadné to přijmout, velmi jsem si na něm cenila jeho čestného postoje. O tom nebylo sporu: v den Posledního soudu bude tvářit v tvář Kristu muset být schopen zodpovědět, proč učil tomu, čemu učil. Jeho rozhodnutí nás přivedlo na kolena.

Po mnohým modlitbách jsme se rozhodli vrátit se do města, kde jsme chodili na vysokou školu, do Grove City. Poté, co jsme se tak rozhodli a dokonce si tam pronajali dům, zavolał Scottovi prezident Grove City College a nabídl mu místo. Vzali jsme to jako znamení, že Bůh našemu rozhodnutí žehná. S tím jsme také sbalili svá zavazadla a opustili dobré přátele, abychom tak začali novou fázi našeho rodinného života.

SCOTT HLEDÁ CÍRKEV

Scott:

Rozhodli jsme se, že se vrátíme tam, kde jsme se za našich vysokoškolských studií seznámili. Chtěli jsme se jako rodina usadit v pěkném menším městě, kde známe hodně lidí, zatímco já jsem doufal, že se mi podaří najít takovou práci, při které budu mít volné večery, abych si mohl prostudovat obtížné teologické otázky, které mi dělaly starosti.

Přijal jsem nabídku pracovat jako asistent prezidenta vysokoškolské koleje v Grove City. Bylo to ideální místo. Pracoval jsem od devíti do pěti v administrativě školy a také jako hostující lektor na částečný úvazek na katedře teologie, kde jsem vedl jeden semestrální kurs. Díky tomu jsem mívával o večerech volno na studium.

Jeden z mých bývalých profesorů se mě ptal, proč se stěhujeme zpátky. Z doslechu věděl, že jsem byl pastorem rozrůstajícího se sboru ve Virginii a že jsem také učil v tamním semináři. Bylo mu záhadou, proč jsme se vrátili. Prozradil jsem mu, že život tam byl pro nás příliš uspěchaný a že chce-

me mít další děti... Nemohl jsem mu sdělit všechny naše důvody, protože jsem si sám zatím nebyl jist.

Krátce poté, co jsme se přestěhovali, jsme jeli na návštěvu k rodičům mé ženy do Cincinnati. Tam jsem objevil antikvariát, který skoupil knihovnu zesnulého kněze, známého odborníka na biblistiku. V průběhu následujících dvou let jsem si odtamtud odnesl asi třicet beden teologických knih. V pozdních nočních hodinách jsem je začal intenzivně hltat - někdy jsem dokonce v noci nad knihami strávil až sedm hodin. Za tu dobu jsem zvládl asi dvě stě knih. Poprvé jsem se dozvídal o katolicismu z jeho vlastních zdrojů.

Někdy jsem o večerech hrával s Kimberley hru, kterou jsem nazval „Hádej, kdo je ten teolog“. Při jedné takové příležitosti jsem jí přečetl pasáž z dokumentů Druhého vatikánského koncilu a zeptal se jí: „Kdo je ten autor?“

„No, nevím... Nemohlo by to být nějaké z tvých kázání, co jsi míval ve Virginii? Ani nevíš, jak mi chybí, že tě neslyším kázat,“ posteskla si Kimberley.

„Ale ne, to jsem vůbec nebyl já. To byl Druhý vatikánský koncil. Věříš tomu?“

„Nechci to poslouchat,“ zněla její strohá odpověď.

Pokračoval jsem v četbě různých knih o katolické teologii. Jednoho večera jsem se cestou do své pracovny zastavil v jídelně a řekl své ženě: „Kimberley, musím být upřímný. Momentálně čtu hodně katolických knih a myslím si, že mě Bůh možná volá do katolické Církve.“

Nato Kimberley bleskově odpověděla: „A nemůžeme se stát členy episkopální církve?“ Zjevně tu bylo něco děsivějšího, než vstoupit do episkopální církve - všechno, jen ne katolicismus.

Zašel jsem do katolického semináře byzantského obřadu podívat se na liturgii nešpor. Nebyl jsem na mši, jen jsem se účastnil večerních modliteb, ke kterým patří zvony, vůně, ikony a prostrace. Poté, co nešpory skončily, zeptal se mne jeden seminarista:

„Tak co na to říkáte?“

Jenom jsem zamručel: „Už vím, proč mi Bůh dal tělo: abych s ním uctíval Pána ve společenství jeho lidu prostřednictvím liturgie.“

Na zpáteční cestě jsem ve svých myšlenkách hledal Boha a prosil jej o pomoc. Stále jsem doufal, že najdu nějakou osudnou trhlínu v katolickém učení, která mi zabrání v tom, abych musel, jak my říkáme, „přeplavat Tiberu“ nebo „stát se papežencem“.

Tak jsem se začal zabývat pravoslavím. Setkal jsem se Peterem Gilquistem, bývalým evangelikálním protestantem, který konvertoval k antiošské pravoslavné církvi, abych poznal, proč dal přednost pravoslaví před katolicismem. Jeho důvody posilnily mé přesvědčení, že se protestantismus mýlí. Zároveň jsem si ale pomyslel, že jeho obrana pravoslaví je neuspokojující a povrchní. Když jsem si to blíže prověřoval, zjistil jsem, že různé pravoslavné církve jsou mezi sebou beznadějně rozdělené, podobně jako protestantské, až na to, že pravoslavní se rozdělili podle kritérií etnické a národnostní příslušnosti. Byly tu církevní obce, které se nazývaly řecké, ruské, rusínské, rumunské, bulharské, maďarské, srbské a další. Koexistovaly tímto způsobem po staletí, ale spíše jako rodina sourozenců, kteří ztratili svého otce.

Další studium mě přivedlo k závěru, že pravoslaví je krásné díky své liturgii a tradici, ale že teologicky stagnuje. Navíc, nabyl jsem přesvědčení,

- 1 „Latinská tradice vyznání víry říká, že Duch svatý 'vychází z Otce i syna (Filioque)'. Florentský koncil v roce 1439 vysvětluje: 'Duch svatý má svou podstatu a své bytí zároveň od Otce i od Syna a od věčnosti vychází z obou jako z jediného principu a jediným vydechováním... A protože všechno, co je Otcovo, kromě jeho otcovství, dal sám Otec svému jednorozenému Synu, když ho zplodil, tedy i toto vycházení Ducha svatého ze Syna dostává Syn od věčnosti od Otce, který ho od věčnosti zplodil.'” (*Katechismus katolické Církve, čl. 246*)
„Výraz *Filioque* chybí ve vyznání víry vyhlášeném v Cařihradě v roce 381. Avšak na základě starobylé latinské a alexandrijské tradice to již dogmaticky vyznal papež sv. Lev v roce 447, dříve než řím v roce 451 poznal a přijal během chalcedonského koncilu vyznání víry z roku 381. Užívání tohoto znění Kréda pozvolna vstupovalo do latinské liturgie (mezi 8. a 11. stoletím). Vsunutí „*Filioque*“ do nicejsko-cařihradského vyznání víry, které převzala latinská liturgie, zůstává do dnes předmětem sporů s pravoslavnými církvemi.” (*Tamtéž, čl. 247*)
„Východní tradice především zdůrazňuje, že ve vztahu k Duchu je prvním původcem Otec. Když vyznává, že Duch 'vychází od Otce' (Jan 15,26), tvrdí, že Duch vychází od Otce *skrže* Syna. Západní tradice více zdůrazňuje sounadstatné společenství Otce a Syna, když tvrdí, že Duch vychází z Otce / Syna (*Filioque*). Říká to 'oprávněně a odůvodněně' - vždyť věčný řád božských osob v jejich sounadstatném společenství zahrnuje, že Otec je prvním původcem Ducha, nakolik je 'počátek bez počátku', ale také nakolik je Otcem jednorozeného Syna, je s ním 'jediným počátkem', z něhož vychází Duch svatý. Není-li toto oprávněně doplnění jednostranně zdůrazňováno, nenarušuje totožnost víry ve skutečnost této vyznávaného tajemství.” (*Tamtéž, čl. 248*)

že v jeho věrouce se nacházejí některé omyly, a to především proto, že odmítlo jisté části učení, podloženého Písmem a hlásaného katolickou Církví, zvláště *additio filioque* (o vycházení Ducha svatého „z *Otce a Syna*“, nikoliv „*skrze Syna*“, jak tvrdili na Východě), který byl dodán do Nicejského vyznání víry.¹ Dále se mi zdálo, že odmítnutí papeže jako hlavy pozemské Církve je spíše založeno na císařské a imperiální politice než na vážných teologických důvodech. To mi pomohlo pochopit, proč měli pravoslavní křesťané v průběhu dějin tendenci vynášet císaře nad římského biskupa a stát nad Církev (césaropapismus). Napadalo mne, že Rusko sklízelo následky tohoto pravoslavného pohledu i v průběhu dvacátého století.

Už od doby studií v semináři jsem často vedl dlouhé odborné telefonní maratóny se svým starým přítelem ze semináře, Gerry Mataticsem. Byla to má spřízněná duše. Gerry miloval Bibli tak jako já a ještě více než já nesnášel katolickou Církev. V té době byl presbyteriánským pastorem v Harrisburgu. Oba dva jsme sdíleli názor, že katolická Církev je úplně jiná než jisté protestantské denominace, jako např. metodisté, lutheráni nebo letniční Assembly of God (Boží shromáždění), o nichž všech jsme si mysleli, že jsou trochu mimo co se týče toho či onoho věroučného bodu.

Ale jestliže se mýlila katolická Církev, pak byla víc než jen „trochu mimo“, protože žádná jiná církev na světě si pro sebe nedělala takové bezmezné nároky, jaké si dělal Řím. Například metodisté si nikdy nedělali nárok na to, že jsou jedinou pravou Církví, založenou Kristem. Ani luteráni si nedělali nárok na to, že jejich hlavou je nějaký papež, který by byl Kristovým neomylným náměstkem na Zemi. A ani vůdcové Assembly of God netvrdili, že linie jejich apoštolské posloupnosti sahá až k apoštolu Petrovi.

Tak jako kardinál Newman před námi, i Gerry a já jsme se začínali ocitát před dilematem: Pokud se katolická Církev mýlí, nemůže být jinačí než dábelská - na druhé straně, pokud by se náhodou nemýlila, musela být opravdu založena a zachovávána z Božího popudu. Ale tehdy to pro nás byla volba, kterou jsme oba ještě nechtěli brát moc vážně. Abych pravdu řekl, hrozil jsem se okamžiku, kdy Gerry zjistí, co čtu a o čem přemýšlím. Ale protože jsme spolu mluvivali tak často a tak dlouho, usoudil jsem, že je to jen otázka času.

Jednou v noci se to konečně stalo. Asi přes hodinu jsme se bavili o Písmu, když tu jsem znenadání pocítil touhu mu přečíst odstavec z knihy *The Spirit and Forms of Protestantism (Duch a formy protestantismu)*

od otce Luise Bouyera. Nechtěl jsem mu sdělit jméno ani vyznání autora. Chtěl jsem znát pouze jeho reakci.

Po dlouhé pauze zhluboka vydechl: „Jůůů, to je ale dobré, Scotte. Z čeho to čteš?”

Jeho reakce mě skutečně zmátla. Nepočítal jsem s tím, že se mu to bude líbit. Co jsem měl teď dělat?

Poněkud chabě jsem odpověděl: „Luis Bouyer.”

„Bouyer? Nikdy jsem o něm neslyšel. Co je zač? Anglikán?”

„Ne.”

„Tak hádám luterán.”

„Ne, není to luterán.”

„No tak co je? Metodista?”

„Ne.”

„No tak, Scotte, co to má znamenat, přestaň si hrát na schovávanou. Jakého je vyznání?”

Zakryl jsem si pusu a zamumlal: „Katolík.” Slyšel jsem, jak Gerřy ťuká na svůj telefon a říká: „Scotte, asi mám špatné spojení - nerozuměl jsem, cos to říkal.”

Trošku hlasitěji jsem zašeptal: „Říkal jsem, že je katolík.”

„Scotte, *fakticky*, něco je v nepořádku s telefonem. Přísahal bych, žeš říkal 'katolík'.”

„Ano, Gerry, říkal. V poslední době čtu hodně katolických autorů.”

Z ničeho nic to ze mne začalo plynout: „Víš, Gerry, musím ti něco říct. Objevil jsem zlatý důl. Nevím proč, ale v semináři nám nikdy neřekli o těch nejlepších teologických hlavách současnosti, o lidech jako Henri de Lubac, Reginald Garrigou-Lagrange, Joseph Ratzinger, Hans Urs von Balthasar, Josef Pieper, Jean Danielou, Christopher Dawson nebo Matthias Scheeben. Je to neuvěřitelné - i když se mýlí, je to zlatý důl.”

Gerry byl ohromený: „No tak, Scotte, pomalu, pomalu. Copak se to děje?”

„Gerry, potřebuju tvou pomoc,” povzdechl jsem.

„Pomůžu ti, bratře, pomůžu. Dej mi seznam knih, které čteš, a já ti dám seznam těch nejlepších protikatolických titulů, které znám.”

Tak jsem poslal Gerrymu seznam těch nejlepších katolických teologických knih. Když došel Gerryho slíbený antikatelický seznam, zjistil jsem, že už mám každý titul přečtený.

O měsíc později se Gerry opět ozval.

Kimberley dokázala stěží ovládnout své rozrušení. Modlila se a doufala v Boží pomoc.

Když jsem zvedal telefon, zašeptala mi: „Konečně tě někdo bude brát vážně, Scotte. Modlím se za váš rozhovor.“

Během uplynulého měsíce přečetl Gerry všechny katolické knihy z mého seznamu a ještě nějaké další. A nyní se dokonce zeptal: „Můžeš mi dát ještě nějaké tituly? Chtěl bych být ve svém úsudku opravdu spravedlivý.“

Pro Kimberley byl Gerry „rytíř v zářivé zbroji“, kterého posílá Bůh, aby zachránil jejího manžela od bludných názorů. A měl k tomu všechny předpoklady i akademickou hodnost. Byl to prvotřídní odborník, jehož hlavním oborem byla klasická řečtina a latina. K tomu studoval ještě hebrejštinu a aramejštinu. Na boj nemohl být připraven lépe.

Odpověděl jsem mu: „Jistě, Gerry. Pošlu ti ještě nějaké další tituly. S radostí.“

O další měsíc později jsme spolu protelefonovali asi tři nebo čtyři hodiny, asi do tří do rána. Potom jsem tiše vzkouzl do postele, abych nevbudil Kimberley.

„Tak co, jak to šlo?“ zašeptala. Byla úplně vzhůru.

„Šlo to skvěle,“ odpověděl jsem.

„Opravdu? Věděla jsem, že Bůh vyslyší mé modlitby a Gerry ti pomůže,“ řekla a posadila se v posteli.

„Gerry mi pomáhá. Už přečetl všechny knihy.“

„Scotte, on tě opravdu bere vážně.“

„Ano, jistě, ano.“

„No, tak ale co si o tom myslíš?“ zeptala se.

„No, zatím říká, že neexistuje ani jedna katolická nauka, pro kterou by nenašel biblické podklady,“ odpověděl jsem.

Ale tato slova Kimberley neočekávala.

„Cože?“ zareagovala.

Ve tmě jsem cítil, jak klesla zpátky do postele. Zabořila tvář do polštáře a začala vzlykat. Snažil jsem se ji utěšit, ale ona mi řekla: „Ani se mne nedotýkej. Cítím se tak podvedená.“

„Promiň, promiň. Gerry se tím pořád zabývá, tak to nevzdávej,“ těšil jsem ji.

Gerry, který mě měl zachránit, skončil u toho, že byl sám vyveden z rovnováhy. Podnítilo ho to k vlastnímu hlubokému biblickému studiu, jehož výsledkem bylo, že viděl, jaký hluboký smysl katolická víra dává ve světle teologie smlouvy a církevních otců.

Několikrát jsme se při našich dálkových hovorech snažili přijít na to, v čem se katolická Církev mýlí. Musela se přece mýlit - to byl daný předpoklad. Jak ho jen dokázat? Kdykoliv jsme si mysleli, že jsme už objevili Achillovu patu katolického učení, nejenomže jsme vždycky našli odpověď - a ta odpověď byla navíc nevyvratitelná. To nás hodně znervózňovalo.

Mezitím se nám narodil náš druhý syn Gabriel. Druhý syn - to byla ještě větší radost než předtím, ale zároveň to znamenalo, že je čím dál více potřeba vše vyjasnit. Kimberley byla zaneprázdňena svými mateřskými povinnostmi a měla málo času na studium teologie. Byla neklidná a zmatená. A já jsem na ni stále tlačil, aby se mnou sdílela mé teologické hledání.

Bylo to těžké, protože Kimberley skutečně nechtěla o katolické Církvě vůbec mluvit. A ještě těžší bylo, že o ní nechtělo mluvit ani několik katolických kněží, které jsem navštívil. Snažil jsem se najít kněze, který by zodpověděl některé moje zbývající otázky. Jeden za druhým mě odrazoval.

Jednoho jsem se zeptal: „Otče, co bych měl dělat, kdybych chtěl konvertovat ke katolické Církvě?“

„Za prvé,“ odpověděl, „mně prosím vás neříkejte 'otče'. Za druhé, nemyslím si, že je skutečně třeba konvertovat. Od Druhého vatikánského koncilu není ekumenické konvertovat! Pro vás bude nejlepší, když prostě budete tím nejlepším presbyteriánem, jakým můžete být. Uděláte pro katolickou Církev více dobrého, když prostě zůstanete tam, kde jste.“

To mě ohromilo. Odpověděl jsem: „Podívejte, otče, nežádám vás, abyste mi zkroutil ruce za záda a násilím mě donutil, abych se stal katolíkem. Já si jen myslím, že mě možná Bůh volá do katolické Církve, kde bych mohl najít svůj domov, Bohem zaslíbené rodinné společenství.“

Kněz ledovým tónem odpověděl: „Tak jestli hledáte někoho, kdo by vám pomohl konvertovat, pak jste na špatné adrese.“

Zůstal jsem jako omráčený.

Cestou domů jsem se modlil, aby mě Bůh přivedl k někomu, kdo bude znát odpověď na mé otázky. Něco mě napadlo: snad bych se mohl přihlásit do kursu teologie na katolické univerzitě.

Přihlásil jsem se do doktorandského kursu na Duquesne University v Pittsburghu. Byl jsem přijat a bylo mi uděleno stipendium. Každý týden jsem jezdil na přednášky. V některých seminárních skupinách jsem byl jediným protestantem a také jediným studentem, který hájil papeže Jana Pavla II. Bylo to podivné. Ocitl jsem se v situaci, kdy jsem vysvětloval kněžím (a dokonce bývalým kněžím) jak jsou určité katolické nauky podloženy Písmem, zvláště biblickou teologií smlouvy. Nebylo jasné, jestli zde naleznou odpovědi na své otázky.

Občas mě jeden katolický přítel z Grove City doprovázel do Pittsburghu, kde jsem se setkal s otcem Johnem Debickim, knězem Opus Dei.² O Opus Dei jsem nikdy předtím neslyšel. Jediné, co jsem věděl, bylo, že toto je kněz, který bere mé otázky vážně, dává na ně promyšlené odpovědi a také se za mě modlí. Byl to skromný člověk - až později jsem přišel na to, že studoval teologii v Římě, kde také získal doktorát.

Při jedné příležitosti během kursu na katolické univerzitě za mnou přišlo několik katolíků. Řekli mi: „Opravdu umíš Písmo rozezpívat. Když mluvíš, zní to katolicky.“

„Já si myslím, že to je katolické,“ odpověděl jsem jim.

Později, stejný den večer jsem se před Kimberley podíval: „Proč jsme to s Gerrym pouze my dva, kteří vidí v Písmu ty katolické myšlenky?“

Kimberley poněkud cynicky odpověděla: „Možná, že ta Církev, o které čteš, už neexistuje.“

Uvažoval jsem o tom, zdali by nemohla mít pravdu. Nahánělo mi to strach. Věděl jsem, že se Kimberley modlila, aby mi Bůh pomohl. Já jsem se také hodně modlil.

Někdo mi poslal růženec z umělé hmoty. Když jsem se díval na jeho korálky, cítil jsem, že jsem konfrontován s tou nejobtížnější překážkou, jejíž jméno znělo: Maria. (Katolíci nemají ani zdání, jak těžko snesitelná je mariánská nauka a zbožnost pro tzv. biblické křesťany.) O tolika částech katolické věrouky se už prokázalo, že jsou biblické. Rozhodl jsem s vírou vkročit i na mariánskou půdu.

2 *Opus Dei* je katolické náboženské hnutí založené roku 1928 v Madridu. Jeho zakladatelem byl msgr. Josémaría Escrivá de Balaguer, jenž byl v roce 1992 prohlášen papežem Janem Pavlem II. za blahoslaveného. Z církevně-právního hlediska je Opus Dei osobní prelatura podřízená přímo papeži.

Zavřel jsem se ve své pracovně a tiše se modlil: „Bože, katolická Církev měla dosud pravdu v devětadevadesáti případech ze sta. Poslední zbývající překážkou je Maria. Omlouvám se předem, jestli Tě urazí, co udělám... Maria, jestli jsi alespoň polovinou toho, co o tobě tvrdí katolická Církev, tak tě prosím, přines Pánu tuto moji zvláštní a naléhavou prosbu za mě samotného - což se mi zdá nemožné - skrze tuto modlitbu.”

Pak jsem se začal modlit svůj první růženec. Modlil jsem se ho víckrát na tento úmysl i další týden, ale pak jsem na to zapomněl. O tři měsíce později jsem si uvědomil, že ode dne, kdy jsem se pomodlil svůj první růženec, se moje zdánlivě nemožná situace zcela vyřešila. Má naléhavá prosba byla přijata!

Byl jsem zaražený ze své vlastní nepozornosti a nevděčnosti. Okamžitě jsem děkoval Bohu za jeho milost, vzal růženec a od té doby se ho modlívám denně. Je to neuvěřitelná zbraň - nejmocnější modlitba, ta, která vrhá nejjasnější světlo na „skandál Vtělení”: Bůh si vybral pokornou venkovskou dívku a pozvedl ji k tomu, aby se stala tou, která dá bezhříšnou lidskou přirozenost druhé Osobě Boží Trojice - Synu, aby se tak mohl stát naším Spasitelem.

O nějaký čas později mi zatelefonoval jeden starý přítel z vysokoškolských studií. Samozřejmě už slyšel, že se zajímám o katolickou Církev - nazval to „flirtem s děvkou babylónskou”. Neplýtl slovy a šel přímo k jádru věci:

„Tak co, Scotte, už se klaníš i Marii?”

„Poslyš, Chrisi, vždyť ty víš, že katolíci se Marii *neklaní*, oni *k ní chovají úctu*.”

„Opravdu, Scotte? A jaký je mezi tím rozdíl? Ať tak či onak, stejně pro to není žádný biblický doklad.”

Nevěděl jsem, co na to říct. Mé prsty si pohrávaly s růžencem, a tak jsem zašeptal k Marii o pomoc. Povzbuzený touto střelnou modlitbou jsem odpověděl:

„No, možná tě to překvapí.”

„Jó, fakticky, a jak to?”

Začal jsem povídat, co mi právě přišlo na mysl: „Chrisi, je to skutečně docela jednoduché. Jen si vzpomeň na dva základní biblické principy. Za prvé - víš, Kristus jako člověk dokonale naplnil Boží zákon, včetně požadavku 'ctít otce svého i matku svou'. *Prokazovat někomu úctu, ctít ho*, se hebrejsky řekne *kabodah*, což doslova znamená

oslavovat, velebit. Takže Kristus nejenom ctí svého nebeského Otce, ale také dokonale ctí svou pozemskou matku Marii tím, že ji zahrnul svou vlastní Boží slávou.

A druhý princip je ještě jednodušší: napodobování samotného Krista. Takže se prostě snažíme napodobovat Krista nejenom tím, že cííme své vlastní matky, ale že se snažíme ctít každého, koho ctí on - a to stejnou měrou úcty jako on."

Delší chvíli bylo ticho. Pak Chris řekl: „Takhle řečeno jsem to ještě nikdy neslyšel."

Abych pravdu řekl, já taky ne. Pak jsem pokračoval: „Chrisi, tohle je jenom shrnutí toho, co po staletí učí papežové o mariánské úctě."

Chris se však znovu připravoval k útoku: „Papežové jsou jedna věc, ale kde to stojí v Písmu?"

Instinktivně jsem opáčil: „Chrisi, Lukáš 1, 48 říká, že '...od této chvíle budou mne *blahoslavit* všechna pokolení'. A to je přesně to, co dělá růženec, Chrisi. Modlitbou růžence se naplňují slova Písma."

Opět následovala tichá odmlka. Pak Chris rychle změnil téma hovoru.

Od té doby jsem čím dál více pociťoval, jak modlitba růžence skutečně prohlubovala mé vlastní teologické pronikání do Písma svatého. Jádrem bylo samozřejmě rozjímání patnácti růžencových tajemství, ale zjistil jsem, že modlitba sama poskytuje jistý teologický vhled pro rozjímání o všech tajemstvích naší víry, a to na základě čehosi, co sahá až za racionální schopnosti intelektu, aniž by to však bylo zaměřeno proti němu. To „cosi" nazývají někteří teologové „logikou lásky".

Tuto „logiku lásky" jsem poprvé objevil, když jsem rozjímal o své té rodině v Nazarete, která by měla být vzorem pro každou domácnost. A ta zase odkazovala ke smlouvě a nakonec zpět k vlastnímu vnitřnímu životu samotného Boha jako k jedné věčné Svaté rodině: k Otci, Synu a Duchu svatému. Toto krásné a podmanivé nazírání „logiky lásky" začalo naplňovat mou mysl a mé srdce, ale já jsem si pořád nebyl jist tím, jestli je pozemská podoba zaslíbené Boží rodiny měla být ztotožňována s katolickou Církví. K tomu bylo třeba ještě mnoho studia a modliteb.

Během tohoto období jsme s Gerrym pokračovali v našich telefonních hovorech. Jednoho dne mi zavola a pozval mne na schůzku s jedním z našich vynikajících učitelů, s Dr. Johnem Gerstnerem, kalvín-

ským teologem, který vystudoval na Harvardské univerzitě a který byl silně antikatolicky orientovaný. Gerry mu říkal, že se vážně zamýšlíme nad tím, co tvrdí katolická Církev a jaké si dělá nároky. Dr. Gerstner byl víc než ochotný se s námi setkat a zodpovědět naše otázky.

Gerry vše připravil. Vzali jsme si své Nové zákony v řečtině, Bible v hebrejštině, texty koncilů v latině a další materiály. Byli jsme připraveni debatovat o čemkoliv, ale zejména o reformační zásadě *sola fide*.

Setkání jsme se měli v Harrisburgu, blízko Gerryho bydliště. To znamenalo, že Dr. Gerstner a já pojedeme několik hodin spolu autem tam i zpět. Byl jsem plný očekávání i nervozity, že se setkám s takovým zbožným a erudovaným odborníkem.

Když jsme s Dr. Gerstnerem vyrazili, měli jsme před sebou čtyři hodiny intenzivní teologické diskuse. Sdílel jsem mu zásobu argumentů, které se mi během mého studia nahromadily - vše se týkalo toho, že katolická Církev je vrcholem dějin spásy Starého zákona a ztělesněním Nové smlouvy.

Dr. Gerstner pozorně poslouchal a odpovídal na každou otázku se zájmem a úctou. Zdálo se, že považuje mé argumenty svým způsobem za novátorské a po celou dobu trval na tom, že z nich neplyne požadavek připojení ke katolické Církvi, kterou označil za „synagogu satanovu“.

V jednom momentě mi položil otázku: „Scotte, kde je podle tebe v Bibli doložena potřeba papeže?“

„Pane doktore,“ začal jsem, „víte, jak Matoušovo evangelium zdůrazňuje Ježíšovu roli jako Davidova Syna a Krále Izraele, vyslaného svým Otcem, aby založil Nebeské království? Domnívám se, že Matouš 16, 17-19 nám ukazuje, jakým způsobem je Ježíš zakládá. Dal Šimonovi tři věci: za prvé, nové jméno Petr (Skála), za druhé, slib, že vystaví svou Církev na Petrovi, a za třetí, *klíče od Nebeského království*. A právě ty já považuji za velmi zajímavou věc.

Když Ježíš mluví o *klíčích Království*, odkazuje k důležité pasáži Starého zákona, k proroku Izajášovi 22, 20-22. Zde Ezechijáš, královský dědic Davidova trůnu a izraelský král v době Izajášově, nahradil svého starého správce královského domu - dnes bychom asi řekli premiéra - Šebnu novým správcem, Eljakímem, synem

Chilkijášovým. Každý mohl tehdy rozpoznat, kdo z členů královského kabinetu byl jmenován novým premiérem, neboť mu byly dány *klíče království*.

Tím, že Ježíš svěruje Petrovi *klíče království*, zřizuje též úřad premiéra, jehož úkolem je spravovat Církev jako Kristovo Království nebeské na zemi. Klíče jsou pak symbolem Petrova úřadu a primátu, který má být předáván jeho následníkovi. Tímto způsobem to funguje po staletí."

„To je dobrá argumentace," odpověděl Dr. Gerstner.

„No, a jak ji my protestante vyvrátíme?" zeptal jsem se.

Na to Dr. Gerstner řekl: „Nejsem si jist, že bych takovou argumentaci někdy předtím slyšel. Musel bych se nad tím víc zamyslet. Pokračujme zatím s dalšími otázkami."

Tak jsem pokračoval a vylíčil jsem mu, že nejdůležitější myšlenkou katolické víry a zároveň principem, klenoucím se nad ní, je myšlenka Bohem zaslíbeného rodinného společenství. To by pak vysvětlovalo Marii jako naši matku, papeže jako otce, svaté jako bratry a sestry a sváteční dny jako výročí a narozeniny.

„Pane doktore, to všechno dává větší smysl tehdy, vidíte-li Boží smlouvu, jím zaslíbenou rodinu, v samém centru Písma svatého."

Pozorně poslouchal. „No, Scotte, já si myslím, že dovádíš myšlenku smlouvy příliš daleko."

„Možná ano, ale jsem absolutně přesvědčený, že myšlenka Boží smlouvy a jeho zaslíbení je ústřední pro celé Písmo, a totéž si mysleli největší protestante jako Jean Kalvín a Jonathan Edwards.³ Já jsem navíc přesvědčený, že smlouva neznamená pouze kontrakt, jak se domnívali oni, ale že to je spíše posvátný svazek mezi Bohem a jeho li-

3 Jonathan Edwards (1703-1758), americký filozof a teolog kalvínského vyznání.

4 *Dekret o ospravedlnění* z roku 1547 patří k nejvýznamnějším naukovým výpovědím Tridentského koncilu (1545-1563). V souhlase s reformací zdůrazňuje univerzalitu hříchu, ospravedlnění z naprosté Boží milosti, zprostředkující funkci víry a odpuštění hříchu jako podstatu ospravedlnění. Naproti tomu odmítá reformační pojetí svobody zničené dědičným hříchem. Dále odmítá reformační pojetí ospravedlnění jako pouze vnější prohlášení za spravedlivého jakož i punktuální charakter ospravedlnění. Tridentský koncil trvá na pojetí milosti, podnícené osobní součinností člověka s Bohem.

dem. Jestliže se někde mýlím, ukažte mi prosím kde. Můžete zachránit moji kariéru."

„Počkejme s tím na Gerryho," odpověděl Dr. Gerstner.

Když jsme dorazili na místo, prokousávali jsme se mnohými tématy. Trvalo to celé hodiny. Nejvíce jsme se zabývali otázkou *ospravedlnění*. Předložil jsem katolický pohled, tvrdící, že *ospravedlnění není pouhé zproštění viny*, ale že to je o mnoho *více*: podle Tridentského koncilu znamená ospravedlnění *Boží synovství*⁴

Po šest hodin jsme s Gerrym probírali různé katolické pohledy - ani jeden z nich nebyl vyvrácen. Také jsme položili mnoho jiných otázek, ale ani ty se nám nezdály být plně zodpovězeny.

V závěru našeho setkání jsme se na sebe s Gerrym podívali - oba jsme byli bledí. Byl to pro nás šok. Modlili jsme se a doufali, že nás někdo může zachránit před ponižením osobní konverze.

Když jsme byli krátce spolu sami, řekl jsem Gerrymu: „Cítím se reformační tradicí podvedený. Přijel jsem na toto setkání s představou, že s těmi katolickými názory úplně propadneme. Ale katolická Církev neztratila ani jediný bod. Texty, citované z dokumentů Tridentského koncilu byly vytrženy z kontextu. Dr. Gerstner neúmyslně chybně interpretoval jednotlivé kánony tím způsobem, že je izoloval od definic, obsažených v dekretch."

Cestou domů jsem hovořil s Dr. Gerstnerem ještě více. Ptal jsem se ho, na kterém místě učí Bible principu *sola scriptura*. Žádnou novou argumentaci jsem však od něj neslyšel. Místo toho se zeptal on mě: „Scotte, jestliže souhlasíš, že máme inspirované a neomylné Slovo Boží v Písmu svatém, co více ještě potřebujeme?"

Na to jsem mu odpověděl: „Ale pane doktore, já si nemyslím, že základní sporný bod se týká toho co *potřebujeme* či *nepotřebujeme* - když už jste ale položil otázku takto, pokusím se vám říci svůj názor. Od doby reformace až do současnosti vzniklo více než dvacet pět tisíc různých protestantských denominací a odborníci říkají, že každý týden vzniká dalších pět nových. Každá z těchto pětadvaceti tisíc si dělá nárok na to, že následuje Ducha svatého a autenticky rozumí Písmu svatému. Bůh sám ví, že za takového stavu věcí *musíme potřebovat* ještě něco víc.

Když zakladatelé našeho národa vytvořili ústavu, nezůstalo jen u toho. Dovedete si představit, co bychom dnes měli, kdyby nám tehdy pře-

nechali ten stejný a dobrý dokument, co máme dnes, společně s příkazem typu „káž Washingtonův duch vede každého jednotlivého občana“? Měli bychom anarchii - což je v podstatě to, co my protestante máme, co se týče církevní jednoty. Místo toho nám zakladatelé našeho státu zanechali ještě něco kromě ústavy - dali nám vládu, složenou z prezidenta, Kongresu a nejvyššího soudu. Všechny tyto složky jsou potřebné k tomu, aby se ústava interpretovala a naplňovala. A jestliže právě tohle stačí k tomu, aby bylo možné vládnout zemi jako je naše, co by pak bylo potřeba ke správě celosvětové Církve zde na Zemi?

Proto si osobně začínám myslet, pane doktore, že nás Kristus nenechal jen s Knihou a svým Duchem. Ve skutečnosti se nikdy v žádném evangeliu nezmiňuje apoštolům ani slovem o nějakém psaní. Kromě toho - těch, kteří napsali knihy, jež se staly součástí Nového zákona, nebyla ani polovina. Ale co Kristus *skutečně udělal* - řekl *Petrovi*: '...a na té skále zbuduji svou Církev a brány pekla ji nepřemohou.' Takže se mi zdá logičtější, že Ježíš nám zanechal svou Církev, vedenou papežem, biskupy a církevními sněmy, což vše je potřeba k tomu, aby se správně interpretovalo a zachovávalo Písmo."

Dr. Gerstner se na chvíli zamyslel a pak řekl: „To všechno je velice zajímavé, Scotte. Ale říkal jsi, že si nemyslíš, že v tomhle by byl ten základní sporný bod. V čem je tedy podle tebe je?“

„Myslím si, pane doktore, že ten základní sporný bod spočívá v tom, co Písmo učí o Slově Božím, neboť nikde v Písmu není Slovo Boží redukováno na samotné Písmo. Místo toho nám Bible na mnoha místech říká, že autoritativní Boží Slovo se nachází v Církvi: jde o posvátné Podání a církevní Tradici (2. list Tesalonickým 2,15 a 3,6) zrovna tak jako o to, co Církev učí a hlásá (1. list Petrův 1,25, 2. list Petrův 1,20-21 a Mt 18,17). Proto si také myslím, že Bible podporuje více katolický princip, nazývaný *sola verbum Dei*, *samotné slovo Boží*, než protestantskou zásadu *sola scriptura*, *samotné Písmo*."

Dr. Gerstner na to neustále reagoval tvrzením, že katolická církevní Tradice, posvátné Podání, papežové a ekumenické církevní sněmy učily v rozporu s Písmem.

„Ale v rozporu s *čím interpretací Písma*?“ zeptal jsem se. „Kromě toho, všichni církevní historikové se shodnou na tom, že jsme kanonizovali formu Nového zákona, tak jak ji všichni křesťané znají dnes, dostali právě díky církevním sněmům v Hippo (r. 393) a Kartágu (r. 397).

Oba dva sněmy poslaly svá hodnocení do Říma k papežskému schválení. Od roku 30 do roku 393 byli tedy křesťané bez kanonizované verze Nového zákona - a to je dost dlouhá doba, že? Kromě jednotlivých evangelíí existovaly ještě další knihy, o kterých si tehdy lidé mysleli, že by mohly být inspirovány Duchem svatým, jako např. List Barnabášův, Hermův pastýř a Skutky sv. apoštola Pavla. A naopak, o některých knihách Nového zákona, jako např. o Druhém listu Petrově, o Listu Judově a o Zjevení sv. Jana se někteří domnívali, že by do kánonu zařazeny být neměly. Takže čí rozhodnutí pak bylo spolehlivé a konečné, jestliže Církev neučí s neomylnou autoritou?"

Dr. Gerstner klidně odpověděl: „Papežové, biskupové a církevní sněmy mohou být a také jsou omylní. Scotte, jak si jen můžeš myslet, že Bůh vybavil Petra neomylností?"

Na chvíli jsem se odmlčel a pak pokračoval: „Protestante i katolíci se shodnou na tom, že Bůh vybavil Petra neomylností přinejmenším dvakrát, a to když *psal (nebo diktoval)* svůj První a Druhý list, například. Jestliže ho tedy Bůh vybavil neomylností, když učil autoritativně prostřednictvím dopisů, proč by ho nemohl ochránit před omyly, když vystupoval jako autorita Církve *osobně a ústně!* A podobně, když toto mohl Bůh učinit s Petrem - a s ostatními apoštoly, kteří sepisovali Písmo - proč by to nemohl udělat také s jejich pokračovateli, zvláště když mohl předvídat anarchii, která by vznikla, kdyby tak neučinil. A navíc, jak bychom si mohli být jisti tím, že samotných dvacet sedm kanonizovaných knih Nového zákona je neomylným Slovem Božím, když by to byli právě omylní papežové a omylné církevní sněmy, kteří vytvořili neomylný kánon?"

Nikdy nezapomenu, jak Dr. Gerstner odpověděl na tuto otázku: „Scotte, to prostě znamená, že jediné, co máme, je *omylná* sbírka *neomylných* dokumentů!"

„A to je opravdu ta nejlepší odpověď, kterou může historické protestantské křesťanství dát?" zeptal jsem se.

„Ano, Scotte. Jediné, co můžeme dělat, je vytvořit si pravděpodobné úsudky na základě historických důkazů. Kromě Písma nemáme žádnou neomylnou autoritu."

„Ale pane doktore, jak si mohu být vůbec jist, že když např. otevřu Matouše, List Římanům nebo Galaťanům, že to, co čtu, je skutečně neomylné Slovo Boží?"

„Jak už jsem říkal, Scotte. Jediné, co máme, je omylná sbírka neo-mylných dokumentů.“

Opět jsem cítil, jak jsou pro mne tyto odpovědi neuspokojující, i když jsem věděl, že Dr. Gerstner věrně a čestně hájí protestantské pozice. Seděl jsem a rozvažoval nad tím, co všechno říkal o základním problému autority - vyvěrala z toho jednoznačná logická rozporuplnost protestantského pohledu.

Jediné, co jsem mu na to řekl, bylo: „Pak se mi ale zdá, že když se jde přímo k jádru věci, plyne z toho, že základní autoritou je pro křesťana jak Bible, tak zároveň i Církev - buď obojí, anebo nic!“

Brzo ráno následujícího dne jsem dorazil domů. Když jsem Kimberley vyprávěl o výsledku našeho setkání, zmocnila se jí panika. Doufala, že tentokrát to vše už skončí.

Vyžádala si ode mě slib: „Prosím tě, nedělej nic náhle. Bylo by to příliš bolestné.“

„Jestliže skutečně konvertuji, tak to nebude dříve než v roce 1990. To ti slibuji,“ ujišťoval jsem ji.

„A budu konvertovat jen v případě, bude-li to absolutně nevyhnutelné. Jen když nebude možné se těmto závěrům vyhnout.“ To bylo v roce 1985. Zdálo se, že pět let je dost dlouhá doba na to, abych učinil pořádný intelektuální posun v případě, že bych měl konvertovat.

Kimberley mi na to řekla: „Dobře. S tímhle se dá žít.“

Po mnoha modlitbách jsme uznali, že bude nutné, abych se teologickými otázkami protestantismu a katolicismu zabýval na plný úvazek. Rozhodli jsme se, že nejlepším místem, kam bychom mohli jít, by byla Marquette University, kde, jak jsem objevil, měli vynikající tým katolických teologů, kteří milovali Církev a vyučovali jejím naukám velmi dobře. Působil tam jezuitský profesor teologie, otec Donald Keefe, který se specializoval na teologii smlouvy. Když jsme se dozvěděli, že mne univerzita přijala na doktorské studium v oboru teologie - a nabízela mi plné stipendium včetně asistentského učitelského místa - cítili jsme v tom Boží vedení.

A jen velmi málo jsem tušil, velmi málo jsme oba tušili, že naše manželství začíná vstupovat do období temnějšího a bouřlivějšího, než jsme byli schopni předpokládat.

Kimberley:

Když jsme se vrátili do Grove City, přiblížili jsme našemu *podzimnímu období*. Začal vát vítr změn. Barvy podzimu byly krásné, ale změny, které s sebou nesly, byly znamením zimního spánku a smrti.

Poté, co jsme se jako rodina znovu usadili, došlo ke změně rytmu v našem rodinném životě. Scott získal osmihodinové pracovní místo jako asistent prezidenta Grove City College a já jsem zaměřila na výchovu Michaela a na obnovu starých přátelských vztahů.

Zaměstnání poskytovalo Scottovi volné večery, které využíval k mnohahodinovému nočnímu studiu. Odebral se vždycky do své pracovny, tam se zavřel a já ani nechtěla, aby vycházel ven. Neměla jsem zájem poznávat to, co právě četl. Potud, pokud byly dveře zavřené, bylo to se mnou v pořádku.

Skutečně jsme se ve svých názorech začali od sebe vzdalovat. Částečně jsem byla zaneprázdněná mateřskými povinnostmi, a navíc jsem čekala druhé dítě, částečně mne to ani nezajímalo. Byla jsem si jistá, že se Scott dostal do nepříjemné situace a že se z ní zase dostane. Nejdůležitější pro mě bylo zůstat v klidu.

Jednou v noci mne Scott vyrušil ze spánku s nadšenou myšlenkou: „Kimberley, uvědomuješ si, jsme tady a teď obklopeni Marií, svatými a nespočetnými zástupy andělů?”

Rychle jsem odpověděla: „To v žádném případě! Nikoliv v mé ložnici!”

To, co Scott řekl, mne nepříjemně vylekalo. Maria? V těchto dnech o ní přemýšlel mnohem víc. Zdálo se mi, že katolíci se zaměřují na Marii stejným způsobem jako my na Ježíše: ona byla ta, ke které se dalo přiblížit - člověk se mohl spíše skrýt pod jejím pláštěm než čelit Božímu hněvu. Maria představovala široká zadní vrata, vedoucí do Boží přízně, zatímco Ježíš představoval úzkou vstupní bránu. Scottovy myšlenky mne odpuzovaly.

Jednou jsem četla o muži, který v Římě opravoval strop krásné kaple. Jednoho dne si všiml, že do kaple vstoupila nějaká americká katolička a začala se modlit. Napadlo ho, že si z ní udělá trochu legraci, a tak z bočního lešení, kde ho nebylo vidět, potichu zavolal dolů: „To jsem já, Ježíš.” Ale žena neodpovídala. Tak se ozval hlasitěji: „To jsem já, Ježíš.” Žena opět nereagovala. Nakonec muž hlasitě zavolal: „To jsem já, Ježíš!”

Zena pohlédla vzhůru a zaječela: „Buď ticho, mluvím přece ke tvé matce!”

To, jak se katolíci dívají na Marii, mne přivedlo k myšlence, že láska, zbožnost a dokonce *klanění*, které patří Ježíši, chybně přenášejí na Marii. Své obavy jsem vyslovila Scottovi. On je ale odmítl s tím, že protestante naopak téměř úplně opomíjejí se o ní alespoň zmínit, ačkoli ona je přinejmenším ta vyvolená a největší Boží přízní zahrnutá žena všech dob, která porodila Božího Syna a dala mu lidskou přirozenost. Protestante si asi myslí, že svým postojem kompenzují tu ohromnou pozornost, kterou jí poskytují katolíci.

Když jsem byla poprvé vyzvána, abych promluvila při příležitosti ženské vánoční sváteční večeře v našem sboru, Scott mne vyprovokoval k tomu, abych mluvila o Marii. Tak jsem udělala biblickou přednášku o Marii jako Boží ženě, aniž bych zastávala nějaké katolické pohledy (kterým jsem tehdy sama stejně nevěřila). Opatrně jsem je vyzvala, aby se nebáli ctít Marii jako Matku našeho Pána, protože Ježíš je přece obojí, jak Syn Boží, tak syn Mariin.

Ihned po mé řeči zpívaly dvě manželky pastorů píseň „What Child Is This“ („Jaké je to dítě“), přičemž úmyslně změnila poslední slova refrénu z původního „děťátko, syn Mariin“ na „děťátko, Syn Boží“, protože jeden pastor vyslovil těsně před večeří obavu, že by se tím prokazovala Marii příliš velká úcta. Byl to typický příklad protestantského postoje, který se hodil k mé řeči.

Vzpomněla jsem si na přednášku v semináři, kdy nám náš profesor říkal, že jeden ekumenický církevní sněm vyhlásil /Marii *Theotokos*, *Bohorodičku*.⁵ Ze začátku nás to pohoršilo - vždyť ona přece Boha ne-

5 Titul *Theotokos* - *Bohorodička* byl vyhlášen za dramatických okolností v průběhu 3. ekumenického koncilu v Efezu roku 431. Jednalo se o důsledky velkých sporů prvních staletí o pravé božství Kristovo - následně šlo také o roli Mariinu. Je to důkaz toho, jak úzce bylo v tehdejší Církvi spojeno poslání Mariino s posláním Kristovým. Usnesení tohoto koncilu uchovaly i nekatolické křesťanské církve jako pravdu víry. Hlavním důvodem konání koncilu bylo přezkoumání nauky cařihradského patriarchy Nestoria, stoupence antiošské teologické školy, který popíral Kristovo božství a tvrdil, že Kristus byl alespoň při svém narození z Marie pouze člověkem. Bylo jednoznačně rozhodnuto dát za pravdu víře v Kristovo božství - za svého pozemského života byl Kristus Bohem i člověkem. To mělo své důsledky i pro chápání Mariiny role. Koncil svým učením o Kristově božství a jeho soupodstatnosti s Bohem Otcem potvrdil, že Marii právem přísluší (již dávno předtím Božím lidem užívaný) titul „Matka Boží“, „Bohorodička“.

vytvořila! Ale profesor nám velmi rychle smysl tohoto tvrzení objasnil: Pro naši spásu bylo totiž nezbytné, aby Ježíš byl zcela lidským a zároveň zcela božským, aby měl jak lidskou, tak Boží přirozenost v jedné Osobě Syna Božího. A jelikož Maria byla zdrojem jeho lidské přirozenosti, byla také jeho matkou. A jelikož je Ježíš zároveň Bohem, může být nazývána Matkou Boží, Bohorodičkou. Náš profesor nakonec uvedl, že se nad touto pravdou nemusíme pohoršovat, protože nám zajišťuje naši spásu.

Jednoho dne přerušil Scott na chvíli své studium. Přišel za mnou do jídelny se slovy: „Momentálně čtu hodně katolické literatury. Možná mě Bůh volá do katolické Církve.“

„Copak nemůžeme vstoupit do episkopální církve?“ zněla má okamžitá reakce. Co se týče celkového uspořádání našich záležitostí, dávala jsem přednost tomu, zůstat raději protestantkou v rámci episkopální církve, než se stát katoličkou. Scott se na mne usmál, jako by chtěl říci, že mé otázky rozumí. Pak mne poprosil, abych se za něj modlila.

Modlila jsem se za něj ráda, ale nechtěla jsem s ním mluvit o jeho nových názorech. V tomto bodě jsem chtěla Scotta pominout a jeho vznikající nové přesvědčení odsunout stranou, pryč ze svého dosahu.

Když jsme jednou byli spolu na procházce, jemně se snažil sdělit mi některé ze svých otázek a závěrů.

„Scott, ty jsi tak inteligentní. Ty jsi schopen přesvědčit kohokoli o čemkoli,“ řekla jsem mu.

„Takže už nemám komu co říci?“ zareagoval na to on.

Jeho slova ťala do živého. Jak jsem jen mohla vyslovit, nebo si dokonce myslet, že už mi nemá co říct o svých teologických reflexích na různá témata, když celé naše manželství bylo až dosud založeno přesně na tomto druhu vzájemného sdílení?

Nebyla jsem zproštěna zápasu s pravdou jen proto, že Scott byl člověk, který měl velkou schopnost přesvědčovat druhé. Ale já jsem nechtěla nic slyšet. Nahánělo mi to strach - bylo toho příliš mnoho, co bych mohla ztratit. Měla jsem být alespoň trošku zvědavá na to, proč si Scott myslí, že katolicismus je tak biblický - už proto, že Písmo tvořilo základ mého přesvědčení. Ale já jsem se toho tolik obávala, že jsem se nechtěla na nic ptát. Začala jsem se cítit, jako bych byla manželkou někoho jiného, než koho jsem si vzala. Vzala jsem si reformovaného presbyteriána, ne „pouhého křesťana“ bez vyznání či církve. Ale Scott

mi připomínal, že to, co mě k němu vždycky přitahovalo, je skutečnost, že je křesťanem vskutku biblickým. A tím on ani v této situaci nepřestával být. Prosil mne, abych za ním přišla do pracovny a zůstala tam po jeho boku, ale já nemohla. Nechtěla jsem.

Konec konců, Scott přece býval značně protikatolický. Dříve si myslel, že nikdo nemůže být rozumným křesťanem a zůstat přitom katolíkem. Já jsem měla naopak mnohem vyrovnanější pohled - katolíci samozřejmě mohou být křesťané, ale to ještě pro mne neznamená, že budu toužit a chtít se stát katoličkou. Snad mu všechno jeho studium pomůže, aby byl vůči katolíkům méně zaujatý a zastával spíše názor podobný mému. Ale to, že člověk přestane katolíky odsuzovat, přece neznamená, že se k nim hned přidá!

Scott se domníval a cítil, že hledá „Matku Církev“ a že ji snad nachází v Církvi katolické. Naopak, já jsem si nikdy nebyla vážně vědoma potřeby hledat, snad proto, že jsem vyrostla ve zbožné, věřící evangelikální rodině a v církvi, kde tato potřeba našla svou pozitivní odezvu. To, čemu nyní Scott věřil, se zdálo nápadně odlišné od toho, čemu věřil za našich vysokoškolských studií. Ale on viděl souvislosti i tam, kde já jsem viděla pouhé přerušení. Vysvětloval to pomocí analogie: žalud nevypadá jako dub, ale uvnitř sebe obsahuje možnost stát se jím.

„Názory, které jsem zastával na vysoké škole a v semináři mohou nyní rozkvétat více než kdykoli předtím. Je to organický růst, i když mé přesvědčení i víra vypadají jinak než na začátku. Já stále věřím Bibli. Jsem stále oddaným křesťanem,“ říkával.

Analogie s dubem a žaludem byla přijatelná, to jsem musela uznat. Ale také bylo možné, že svou chytrostí obelstil sám sebe a dostal se do skutečných teologických obtíží.

Obrátila jsem se o radu ke svému otci. Ten mi kladl na srdce, abych zůstala v kontaktu s předmětem Scottova studia. I když jsem studovat nechtěla, jít kupředu různou cestou by nám oběma stejně nepomohlo.

Nakonec jsem souhlasila s tím, že si přečtu jednu knihu - *The Faith of Our Fathers (Věra našich otců)* od kardinála Gibbonse. Jeho kniha byla jednoduchá, ale přesto velmi logická a srozumitelná. To mě rozhněvalo: katolicismus přece nemůže být tak jasný a srozumitelný! Byla jsem z toho tak znechucená, že jsem knihu odhodila až na druhou stranu pokoje - to jsem ještě nikdy v životě neudělala.

„Ne,“ pomyslela jsem si, „budu jenom čekat a doufat, že si Scott najde svou cestu zpět k pravdě sám. Já mám přece z teologie svůj titul! Copak mám zapotřebí se od začátku všechno znovu přeučovat?“ Byla jsem příliš zaneprázdněná životem na to, abych toho byla znovu schopna.

Moje tehdejší myšlenky by se daly vyjádřit slovy žalmu:

„Ale má modlitba spěje, Hospodine, k tobě,
je čas přízně, Bože nejvyšší milosrdný,
odpověz mi, věrný dárci spásy,
vysvoboď mě z bahna, ať se neutopím!
Odpověz mi, Hospodine,
vždyť tvé milosrdenství je dobrotivé,
pro své velké slitování shlédni na mne,....
(2 69,14,17)

Uprostřed této teologické vřavy, odehrávající se v naší rodině, nám Bůh požehnal druhým synem, milovaným Gabrielem. Narodil se v den pátého výročí našeho sňatku, 18. srpna 1984. Poté, co se narodil, vzpomněla jsem si na modlitbu, kterou jsme se se Scottem modlili během naší první schůzky - aby Pán poslal mnoho Božích dětí. A já si pomyslela: „Pane, je Gabriel, a taky Michael, již částečnou odpovědí na naši dávnou modlitbu? Je to jistě pomalý způsob, jak získávat učedníky, ale prosím tě, pomoz nám je vychovávat, aby byli skutečně Božími dětmi pro tebe.“

Gabrielův první rok byl pro nás časově velmi náročný. Kromě péče o naše dva malé syny jsem svůj čas, který bych jinak bývala mohla využít ke studiu, aby se vyřešily sporné otázky mezi mnou a Scottem, věnovala mnoha prospěšným činnostem. Vedla jsem tři skupiny biblického studia, byla předsedkyní místní skupiny pro záchranu nenarozeného života a také pomáhala tomuto hnutí na akademické půdě Grove City College. Scott vyměnil svou asistentskou práci na plný úvazek za práci na částečný úvazek - věnoval se mládeži ve dvou církevních sborech a na Grove City College. Začal také pracovat na svém doktorátu na Duquesne University. Ačkoliv to byla katolická instituce, obvykle byl jedním z mála obhájců katolické víry ve třídě.

Uprostřed této horlivé činnosti Scott stále studoval. Když jsem si uvědomila, že jeho zájem o katolickou Církev se nikterak nezmenšuje, začala

jsem pociťovat, kolik bychom toho ztratili, kdyby se Scott stal katolíkem. Museli bychom se rozloučit s mnoha společnými sny - už bychom nebyli jeden tým skládající se z pastora a jeho ženy, Scott by se už nevrátil učit na Grove City College ani do Gordon - Conwellova teologického semináře, už bychom nikdy nemohli uskutečnit naše okružní cesty po církevních sborech a hlásat reformovanou protestantskou víru.

Jednou v noci se mi Scott zmínil o tom, že se začal modlit růženec. Nemohla jsem věřit vlastním uším! Ani jsem nevěděla, že nějaký růženec má. Studium katolicismu a nyní jeho praktikování bylo čím dál tím vážnější.

Jeden náš přítel ze semináře, Gerry Matatics, měl námitky vůči Scottovu teologickému směřování. Řekla jsem Scottovi, že Gerryho považuji za „rytíře v zářící zbroji“, který nás vysvobodí ze situace, ve které se nalézáme. Gerry si od Scotta obstaral seznam katolické literatury. Byla jsem za to nesmírně vděčná, zvláště proto, že Gerry se v mnohém podobal Scottovi - byl to člověk s vlastními názory, který vždycky toužil po pravdě, a to za jakoukoli cenu.

Nikdy ale nezapomenu na tu noc, kdy se Scott vrátil do ložnice po několikahodinovém telefonním rozhovoru a sdělil mi, jak moc Gerryho zaujaly ty katolické knihy, jejichž tituly mu poslal!

Mohla jsem jediné plakat. Můj „rytíř v zářící zbroji“ přestával odrážet světlo. Nedokázala jsem si představit, kdo by mohl Scotta zastavit, pokud se to nepodaří Gerrymu.

Když Gerry domluvil schůzku s Dr. Gerstnerem, mé naděje vzrostly, ale poté, co mi Scott vylíčil průběh setkání, se ihned rozplynuly.

Od počátku našeho vztahu jsme názorově rostli, společně se vyvíjeli, měnili a v nepodstatných věcech i rozcházeli. Ale nyní jsme si pomalu přestávali rozumět - jeho názory se hodně měnily a já jsem jakoukoliv změnu odmítala. Základy vzájemné důvěry našeho manželství se začaly nebezpečně otřásat.

Po jednom zvláště zoufalém dni jsem Scottovi ve velkém afektu řekla: „Víš, nikdy v životě bych ani nepomyslela na sebevraždu. Ale asi budu muset prosit Boha, aby na mne seslal nějakou nemoc a odvolal mne z tohoto světa. Se mnou bys pak mohl pohřbít i všechny tyhle problémy. A pak by sis našel nějakou pěknou katolickou dívku a v pohodě byste pokračovali dál ve svém životě.“

Moje sklíčenost Scotta úplně dorazila: „Už nikdy v životě nic podobného nevyšlovuj ani na to nepomysli! Já nechci žádnou pěknou katolickou dívku! Já chci tebe!“

Tak začalo v mé duši „zimní období“. Vzpomínám si přesně, jak jsem stála v obývacím pokoji a cítila, jak mě opouští Boží radost. Kromě několika výjimečných případů se za posledních pět let tento pocit vůbec nedostavil - byl to pocit nevyrovnanosti a vyprahlosti, který jsem dosud nikdy nezažila. Boží radost, ze které jsem čerpávala sílu a která dodávala odvahu mému duchu, byla blokována mou uzavřeností a odmítavým postojem ke studiu, četbě i rozhovorům. Cítila jsem se, jako bych stála před zdí a nevěděla, jak se přes ni dostat. A ani jsem si nebyla jista, jestli mám vůbec vůli to zkusit.

„Bože, Tvá radost je pryč. Kdo jsi? Zнала jsem tě celý svůj život. Myslela jsem si, že ti rozumím, ale teď už nerozumím ničemu. Na čí straně stojíš - na straně katolíků nebo protestantů? Jsem tak zmatená.“

Nezdálo se, že přichází nějaká odpověď.

VŠECHNY CESTY VEDOU DO ŘÍMA

Scott:

Společně jsme se rozhodli přestěhovat do Milwaukee. Rozhodování bylo těžké, ale hlavním důvodem byla možnost doktorandského studia teologie a Písma svatého na plný úvazek. V průběhu podzimního semestru jsem seminář za seminářem čím dál víc poznával, jak pravdivá a krásná je nauka katolické Církve a jak přesvědčivé a praktické je její morální učení ve vztahu k manželství, rodině a společnosti. Přišel jsem na to, že občas otevřeně hájím katolickou víru, a to i tehdy, když ostatní katolíci mlčí.

V Milwaukee však bylo několik katolických studentů, kteří *skutečně* svou víru obhájit uměli a kteří ji zároveň radostně žili. S jedním z nich jsem sdílel pracovnu. Jmenoval se John Grabowski. Ten mě vzal do své farnosti a seznámil mě s eucharistickou liturgií. Díky Johnovi jsem se také seznámil

s výjimečnou katolickou školou, kde předtím studoval teologii - s Františkánskou univerzitou ve Steubenville. Říkal mi o jejich pojetí „dynamické pravověrnosti“. (Tehdy jsem neměl ani tušení, že za pět let budu moci na této škole sám vyučovat.)

V několika ohledech mne inspirovala další doktorandka, Monica Migliorno Millerová. Za prvé, poslouchávala mě, když jsem ve třídě mluvil, jako katolík". Poté mě jemně, ale důsledně podněcovala k tomu, abych své katolické postoje domyslel a dotáhl do konce. Za druhé, díky svému odvážnému nasazení pro práci za záchranu nenarozeného života nás Monica motivovala k tomu, abychom se připojili i my. Tak jsme s Kimberley našli tolik potřebnou společnou půdu jako účastníci hnutí proti potratům a pornografii v oblasti Milwaukee.

Napsal jsem několik referátů, které vysvětlovaly a hájily právo věrné katolické pozice. Jeden z nich, určený pro kurs zabývající se Evangeliiem podle Matouše a obsahující třicet stránek, se jmenoval *Petr a klíče*. Moje argumentace vycházela z Matouše 16, 17-19. Naším profesorem byl protestant. Po přečtení mé práce mne podrobil asi hodinovému „křížovému výslechu“, ale nakonec konstatoval, že na mé argumentaci neshledal žádnou chybu.

Někteří z mých nekatolických přátel cítili, že to, co mi Bůh dává, je nádherné, ačkoliv neměli žádnou představu o tom, kam mě to může dovést. Uchvacovalo to jak moji fantazii, tak můj intelekt.

Napsal jsem další práci, tentokrát stostránkovou -jmenovala se *Familia Dei: Vstříč teologii smlouvy, rodiny a Trojice*. Do ní jsem shrnul více než desetileté výsledky svého bádání na téma teologie smlouvy. Bylo to čím dál tím logičtější: jestliže smlouva jako Boží zaslíbení znamená též rodinu, jejíž členové sdílejí tělo a krev, pak Kristus ustanovil eucharistii, aby nám umožnil sdílet svazek těla a krve své novozákonní rodiny, své Církve.

Otec John Debicki, můj přítel a kněz z Pittsburghu, mně zprostředkoval kontakt s Laytonským studijním centrem Opus Dei v Milwaukee. Přátelé, které jsem zde získal, byli jak kněží, tak laikové. Ti mne seznámili s praktickým přístupem k modlitbě, práci, rodině a apoštolátu, který zakotvil všechny silné stránky mé evangelikální zkušenosti do pevného katolického způsobu života. Zde mi dodali odvahy a naučili mne jako laika hledat způsoby, jak proměňovat práci v modlitbu. Jeden z ženatých členů, Chris Wolfé, mne neustále podněcoval k tomu, abych kladl největší důraz na vnitřní duchovní život.

Díky nadpřirozenému působení Boží milosti se proces mé konverze nakonec začal měnit v *milostný příběh*. Působením Ducha svatého se čím dál více vyjevovala skutečnost, že katolická Církev, která mě vždycky tolik odstrašovala, je skutečně mým domovem a mou rodinou. Byl to radostný pocit návratu domů, když jsem objevil svého otce, matku, starší bratry a sestry-

Jednoho dne jsem se dopustil „osudné chyby“ - rozhodl jsem se, že přišel čas, abych šel sám na mši. Konečně jsem se rozhodl překročit práh farního kostela na Marquette University. Těsně před polednem jsem tiše vklouzl do kaple v suterénu. Nebyl jsem si jist tím, co očekávat: možná, že tu budu sám s knězem a několika starými jeptiškami. Usadil jsem se do zadní lavice jako pozorovatel.

Najednou se kostel začal plnit příchozími. Vypadali jako obyčejní, řadoví lidé. Vcházelí dovnitř, pokleklí a modlili se. Jejich prostá, ale upřímná zbožnost na mne zapůsobila.

Pak se ozval zvonek a k oltáři přicházel kněz. Zůstal jsem sedět. Ještě jsem si nebyl jist tím, co mám dělat. Jako evangelikální kalvinista jsem od svých učitelů přejal názor, že katolická mše je ta největší svatokrádež, jaké se člověk může dopustit - podle evangelikálního kalvinismu totiž katolíci „znovuobětují“ Krista - takže jsem si nebyl zcela jist tím, jak reagovat.¹

Díval jsem se a poslouchal, jak čtení, modlitby i odpovědi věřících, vše tak zakotvené v Písmu, činily z Bible živou skutečnost. Málem jsem chtěl průběh mše na chvíličku zastavit a říct: „Moment, to všechno znám. Tenhle řádek je z Izajáše, píseň je z žalmů. No, a tady v této modlitbě máte slova od dalšího starozákonního proroka.“ V katolické liturgii jsem našel spou-

1 Nauka o Večeři Páně patří mezi zvláštnosti Kalvínovy teologie. Stojí uprostřed mezi Lutherem a Zwinglim. Katolické učení i lutheránské pojetí považuje za modloslužbu, a to z následujících důvodů: podle Kalvína nedochází k předpodstatnění chleba a vína v Kristovo tělo a krev. Z tohoto pohledu pak obětní charakter eucharistie znamená jednak modloslužebné klanění se obyčejnému chlebu a vínu, jednak modloslužebné *opakování* Kristovy oběti kříže. Už Tridentský koncil označil takové pojetí za hrubé nepochopení obětního charakteru eucharistie, která *nadčasovým způsobem přítomňuje* (nikoliv v čase opakuje) Kristovu oběť, jež se *uskutečnila jednou pro vždy za všechny lidi*, bez ohledu na to, ve kterých dobách žili, žijí či budou žít.

stu prvků staré liturgie židovské, kterou jsem dříve tak intenzivně studoval.

Z ničeho nic jsem si uvědomil, že tohle je právě to místo, kam Bible opravdu patří. Zde, v tomto prostředí mělo být čteno, hlášáno a vykládáno toto cenné rodinné dědictví. Mše pokračovala eucharistickou liturgií, do které ústily všechny mé závěry z teologie smlouvy.

Měl jsem chuť to všechno pozastavit a zvolat: „Hej, můžu teď z Písma vyložit, co se právě děje? To je skvělé!“ Místo toho jsem ale tiše seděl a cítil nadpřirozený hlad po Chlebu života.

Po slovech proměňování zvedl kněz Hostii. Měl jsem pocit, jakoby ve mně zmizela poslední kapka pochybností. Celým svým srdcem jsem zašeptal: „Pán můj a Bůh můj. To jsi skutečně ty! A jsi-li to ty, pak chci mít *plnou účast* na společenství s tebou. Už nechci nic zdržovat.“

Pak jsem si ale vzpomněl na svůj slib: „Rok 1990. No ano. Musím se ovládnout - vždyť jsem presbyterián, jasné? Jasně!“ S těmito myšlenkami jsem odcházel z kaple. Nikomu jsem neřekl, kde jsem byl a co jsem tam dělal. Ale další týden jsem tam byl zase. A další a další. Po dvou týdnech jsem mši svaté úplně propadl. Nevím, jak to říct, ale já jsem se až po uši zamiloval do eucharistického Krista! Jeho přítomnost v nejsvětější svátosti byla pro mne mocná a osobní. Jak jsem tak sedával vzadu, začal jsem klečct, modlit se a dělat všechno s ostatními, které jsem nyní poznával jako své bratry a sestry. Nebyl jsem sirotek! Nalezl jsem svou rodinu - Boží rodinu. Rok 1990 se mi najednou zdál příliš vzdálený.

Den za dnem jsem se účastnil dramatu mše svaté. Viděl jsem, jak se Boží smlouva neustále obnovuje před mýma očima. Věděl jsem, že si Kristus přeje, abych ho přijímal celým životem své víry - nikoliv jen duchovně, ale i fyzicky: na jazyk, do úst a dolů do celého těla a do srdce. Přesně tohle je Inkarnace, Vtělení. Toto byla evangelní víra ve své *plnosti*.

Každý den po mši jsem strávil půl hodiny modlitbou růžence. Cítil jsem, jak před nejsvětější svátostí Pán mocně působí skrze svou Matku. Prosil jsem ho, aby otevřel mé srdce a ukázal mi svou vůli.

„Pane, je to tvoje nadpřirozené volání, nebo jsem se jenom chytil do nějaké intelektuální pasti?“

Události začínaly mít spád. Dva týdny před Velikonocemi v roce 1986 volal Gerry Matatics. Oznámil nám, že se během velikonoční vigilie stanou katolíky.

Byl jsem ohromený. „Gerry, tomu nevěřím. Vždyť ty jsi měl zastavit mne, abych se nestal katolíkem. Nemůžeš mě přece předejít v mém úsilí účastnit se eucharistie v plnosti víry!“ Zdálo se mi to skoro nespravedlivé.

„Scottie, já se nechci míchat do tvých důvodů, které ti velí čekat, ale Bůh nám už ukázal dost na to, abychom se stali katolíky ještě letos.“

Tak jsem se obrátil v modlitbě k Pánu. „Bože, co chceš, abych udělal?“ Vzpomínám si, jak jsem se s těmito slovy modlil a myslel si: „Divím se, proč jsem se tě takto neptal už dřív. Proč? Pane, co si přeješ, abych udělal?“

Byl jsem velmi překvapený - Bůh jakoby se místo odpovědi nejprve ptal mne: „A co chceš dělat ty, můj synu?“

To bylo snadné: Nemusel jsem se dvakrát rozmyšlet. „Otče, chci jít tam, kde je můj skutečný domov. Chci tě přijímat, Ježíši, můj nejstarší bratře a Pane, ve svátosti eucharistie.“

Pán jakoby odpovídal: „Já ti v tom nebráním.“

Cítil jsem se rozradostněný. Není možné tyto pocity vypsát slovy. Pak jsem si uvědomil, že bych to měl jít raději probrat s jediným člověkem, který se mi v tom snažil bránit. Tak jsem šel dolů za Kimberley.

Řekl jsem jí: „Kimberley, nikdy bys neuhodla, co mně právě řekl Gerry. Říkal, že o velikonočních vstupuj s Leslie do katolické Církve - už za dva týdny.“

„A co tím chceš říct?“ ostražitě zareagovala Kimberley. Prohlédla mě skrz naskrz.

„No, já jsem se právě modlil a prosil Boha, aby mi ukázal, jak dál...“

„Ale tys řekl do roku 1990, vzpomínáš si na to? Tos slíbil. Svůj slib nemůžeš oddiskutovat.“

Neochotně jsem uznal, že má pravdu: „No jistě, vzpomínám si, řekl jsem do roku 1990. Ale od té doby, co jsem začal chodit denně na mši, cítím, že mne Kristus k sobě volá ve svátosti eucharistie.“

Tiše poslouchala a celá její tvář vyjadřovala hlubokou bolest.

„Kimberley, já nevím, jak to říct, ale obávám se, že jsem dosáhl bodu, ve kterém by otálení s poslušností vůči vlastnímu svědomí a Bohu vlastně znamenalo neposlušnost. Nemohla by ses prosím tě modlit za to, abych byl svého slibu zproštěn?“

V tomto momentě jsme oba cítili bolest, kterou nelze vyjádřit slovy. Kimberley se odešla do vedlejší místnosti pomodlit. Po chvíli přišla, ob-

jala mě a řekla: „Zproštuji tě tvého slibu, ale chci, abys věděl, že jsem se nikdy, za celý svůj život, necítila tak hluboce zrazená a tak opuštěná jak teď.“

Bylo to těžké pro nás oba.

Tu noc jsem se naléhavě modlil: „Pane, proč jsi mi ukázal svoji rodinu a od mé mne vzdaluješ? Proč jsi mi ukázal svoji Nevěstu, Církev, ale od mé mne odtrhuješ?“

A Bůh jakoby odpovídal: „Já tě nevolám *navzdory* tvé lásce ke Kimberley a dětem, ale *kvůli* tvé lásce - i mé lásce - k nim. Scotte, potřebuješ *plnost milosti ve svátosti eucharistie*, abych já je mohl milovat *také* v tobě a *skrze* tebe.“

„Ale Pane,“ modlil jsem se, „proč jí tohle nemůžeš říct sám?“

Šel jsem navštívit monsignora Bruskewitze, který byl tehdy farářem v kostele sv. Bernarda. (Od té doby se stal biskupem v diecézi Lincoln ve státě Nebraska.) Tato farnost byla nejživější a nejpravověrnější z celého okolí. Doufal jsem, že by se mohla stát mým duchovním domovem. Nebyl jsem zklamán.

Otec Bruskewitz vyslechl celou mou teologickou odysseu. Protože byl sám studovaný teolog, uměl ocenit studijní úsilí a zápas s ním spojený. Řekl mi, že nic nebrání tomu, abych přijal křest v průběhu velikonoční vigilie. Byl však také bystrým duchovním pastýřem, takže rozpoznal, že potřebuji nějaké praktické rady.

Trpělivě poslouchal mé plány na přípravu k prvnímu svatému přijímání: týden modliteb, zakončený týdenním postem, ústícím do velikonoční vigilie. Pak mne jemně přerušil: „A kde je v tom plánu místo pro tvou ženu a děti?“

S rozpaky jsem musel přiznat, že v něm pro ně žádné místo není. Otec Bruskewitz mi na to řekl:

„Scotte, můžu ti navrhnout náhradní řešení?“

„Jistě,“ odpověděl jsem kajícně.

„Pročpak bys jim nemohl projevovat svou lásku a pozornost celý přípravný týden, který byste pak spolu zakončili v sobotu odpoledne rodinným piknikem v přírodě? V tentýž večer bys pak přistoupil k prvnímu svatému přijímání.“

S úlevou jsem jeho plán přijal. Bohudíky za pastorační moudrost.

Velikonoce v roce 1986 byly obdobím skutečné nadpřirozené radosti, ale zároveň také obdobím „přirozeného smutku“. Byla to pro mne

velká svátostná „úroda“. Přijal jsem podmíněčný křest, svátost smíření, svátost biřmování a první svaté přijímání. Vrátil jsem se do lavice a posadil se vedle své zarmoucené ženy, kterou jsem miloval celým svým srdcem. Jednou rukou jsem ji objal a začali jsme se modlit. Cítil jsem, jak k nám skrze svátost eucharistie vztahuje Kristus své ruce, aby nás oba objal.

Jako kdyby Pán říkal: „Scotte, toto nezávisí na tvých pocitech. Proto, že se ti daruji ve svátosti eucharistie, mi můžeš důvěřovat a věřit víc než kdykoli předtím. Nyní v tobě setrvávám, ve tvém těle i ve tvé duši, úplnějším a větším způsobem, než kdykoli předtím.“

Děkuji Bohu za to, že mne skrze svátost eucharistie ujistil, že nás provede skrze těžké období, které bylo před námi.

Kimberley:

Naše stěhování do Milwaukee bylo krokem, který nás vzdálil od našich přátel, rodiny i sboru a přenesl nás do místa, které bylo pro nás oba cizí. Než jsme se přistěhovali, vůbec nikoho jsme tam neznali.

Ačkoliv jsme spolu chodili do místního shromáždění a já měla čas vytvořit si tam přátelské svazky, Scottovo studium na katolické univerzitě mu poskytovalo více možností, aby si našel své známé tam. A tak jsme v některých ohledech pokračovali v odděleném vývoji a každý jsme časem měli své vlastní přátele.

Nejvíce mého času patřilo péči o naše dva malé syny. Protože jsme si byli čím dál více vědomi závažnosti zvyšujícího se počtu potratů a šíření pornografického průmyslu v blízkém okolí - v centru Milwaukee bylo devět potratových klinik a pět pornografických knihkupectví - začala jsem se velmi aktivně věnovat práci v hnutí pro záchranu nenarozeného života. V důsledku toho jsem měla velmi málo času a ještě méně chuti ke studiu. Doufala jsem, že někdo na univerzitě bude schopen udělat to, co se zatím dosud nikomu nepodařilo - že zabrání Scottovi v jeho přestupu „k Římu“.

Nikdy jsem Scotta nepodezírala, že přesune datum svého přijetí do katolické Církve z roku 1990 na rok 1986. Bylo to pouhých deset dní před Velikonocemi, co Scott vyšel ze své pracovny a řekl: „Kimberley, Gerry a Leslie vstupují během Velikonoc do katolické Církve. Prosím tě, vyslechni hlas mého srdce: Od té doby, co chodím na univerzitě na mši,

toužím, moc toužím přijmout našeho Pána ve svátosti eucharistie. A já jsem už teď natolik přesvědčený o pravdě katolické Církve, že pokud se k ní nepřipojím a nepřijmu tímto způsobem Krista, tak se postavím proti hlasu Božímu i hlasu svého svědomí. Oba dva víme, že poslušnost, která se odkládá na pozdější dobu, je vlastně neposlušnost."

Byla jsem z toho úplně zničená! Vždyť Scott slíbil: „Ne dříve než v roce 1990." Přesto jsem byla schopna vidět hluboký vnitřní konflikt mezi jeho slibem na straně jedné a jeho upevňujícím se novým přesvědčením na straně druhé. Nemohla jsem mu stát v cestě jeho poslušnosti Pánu, bez ohledu na to, s jakými otázkami to bylo spojeno ve vztahu k jeho kariéře nebo k atmosféře pohody v naší rodině. Bylo zapotřebí, aby mi Scott poskytl prostor, nezbytný k tomu, aby mi Duch svatý otevřel srdce. A bylo též potřeba, abych ho já zprostita jeho slibu do té doby, než se budu schopná k němu přidat, aby mohl vykročit v poslušnosti Pánu tak, jak ji pochopil.

Té noci jsem si zapsala do svého modlitebního deníku všechny pocity zrazenosti a hluboké opuštěnosti: „Pane, ke komu mohu jít se svou hlubokou bolestí?" A tak trochu sarkasticky jsem ještě dodala: „A neříkej mi, prosím tě, že k Marii a svatým!"

Za deset dní měly být Velikonoce. To znamenalo, že máme jen deset dní na to, abychom svolali celou rodinu a dali všem příbuzným vědět to, o čem jsme celou dobu zásadně mlčeli. Měli jsme jen deset dní na to, abychom zavolali své přátele - teology s nadějí, že budou schopni změnit jeho přesvědčení dřív, než se střemhlav vrhne do náruče katolické Církve.

(Profesoři byli ve velmi těžké pozici - snažili se zodpovědět námitky, které Scott léta studoval. Ale proto, že se ho pokusilo zastavit jen málo lidí, a při představě, že se jeho duše řítí neznámo kam a že díky svým darům strhne za sebou další, jsem pociťovala stále větší a větší pocit opuštěnosti.)

Bylo velmi těžké tyto problémy s někým sdílet. To by mohlo narušit naši vzájemnou věrnost, tak potřebnou pro každý manželský život. Kdybych se o svou hlubokou bolest rozdělila se svými rodiči, mohlo by to způsobit obrovskou rozepři mezi nimi a Scottem. Pro nás oba to byla otázka věrnosti. V zájmu našeho manželství a naší rodiny jsme museli chránit jeden druhého a s nikým nesdílet tu velkou bolest, kterou jsme v sobě oba nosili. Přesto se u každého z nás prohluboval pocit osamocení.

Nosila jsem v sobě hluboký pocit zrady. Neměla jsem nic proti katolíkům, ale s žádným bych nikdy nezačala chodit. A nyní se jím měl stát můj muž!

Šla jsem se Scottem a jednou dobrou protestantskou přítelkyní na velikonoční vigílii. Scottovým kmotrem byl Chris Wolfe. V jeden okamžik mi Scott řekl, že Gerry, který v tuto dobu se svou ženou vstupoval do katolické Církve ve Philadelphii, má také kmotra jménem Wolfe. (Nejednalo se o žádný příbuzenský poměr.) Odpověděla jsem na to zatrpklým úsměvem, ale nic jsem neřekla. Připadalo mi víc než ironické, že do katolické Církve vedou Scotta a Gerryho dva Wolfové (vlci).

Na jedné straně mne hodně z katolické bohoslužby fascinovalo - například čtení z Písma, jejichž tématem bylo utváření Boží smlouvy od Starého zákona až ke Kristu. (Netušila jsem, že katolíci čtou tak moc z Písma!) Mnoho prvků ve mši mi připomínalo starozákonní židovskou bohoslužbu - kadidlo, úklony, oltář a oběť. A radost lidí byla překypující (jako by opravdu věřili všemu, co dělají a říkají).

Avšak na druhé straně, ve svém nitru, jsem téměř umírala. Přímo před mými vlastníma očima se Scott zasliboval Církvi, která nás na nějakou dobu nebo dokonce napořád rozdělí. Už nikdy nepůjdeme bok po boku ke Stolu Páně, ledaže by jeden z nás změnil smýšlení (a já věděla kdo). Toto velké znamení křesťanské jednoty se stávalo symbolem nejednoty. A radost lidí mi připadala jako dýka v mém srdci, protože jejich veselost pro mne znamenala nevýslovný smutek.

Po mši vzal kdosi fotoaparát a chtěl udělat společnou fotku. Vystoupila jsem z této skupinky, ale Scott trval na tom, abych tam zůstala. Pomyslela jsem si: „Proč bych si měla dělat památku na nejhorší okamžiky svého života?“ Ačkoliv byli všichni Scottovi přátelé na mě velice milí, bylo pro mne utrpením vnímat, jak se z něj všichni radují, když naše manželství bylo právě uprostřed největší krize, kterou jsme kdy zažili.

- 7 -

VNITŘNÍ BOJE SMÍŠENÉHO MANŽELSTVÍ

Scott:

Začali nám telefonovat zvědaví přátelé. Zde je typická ukázka, jak náš rozhovor někdy probíhal:

„Scotte, právě jsem o tobě slyšel něco moc nepěkného - vím, že to nemůže být pravda - prý ses stal katolíkem!”

Já na to odpovídal slovy: „A věříš, že ano? Díky milosti Boží jsem se stal katolíkem a nemohu mu za to ani dostatečně vyjádřit svou vděčnost.”

V tomto momentě rozhovor obvykle poněkud uvázl a pak náhle skončil. Na druhé straně drátu se většinou ozvalo: „Aha, chápu. No, Scotte, určitě nezapomeň vyfídit Kimberley, že jí posílám své modlitby a pozdravy.”

Mám obavu, že to, co jí skutečně chtěli poslat, bylo vyjádření upřímné soustrasti. Zrovna tak bych pro ně mohl být mrtev a nahrazen papeženským dvojníkem, neboť za něj mne většina z nich už stejně považovala.

Blízcí přátelé se vzdalovali. Členové rodiny mlčeli nebo se odvraceli. Jeden z mých spolužáků ze studií, oddaný evangelikální křesťan, se přes noc stal „bývalým přítelem“.

Ironií bylo, že ještě před nedávným jsem byl mnohem více protikatolický než kdokoli z nich. Vlastně většina z nich se nepovažovala žádným způsobem za protikatolické. Ani okem by nemrkli, kdybych jednoduše přešel k luteránům nebo metodistům. Ale teď se na mne dívali skoro jako na malomocného.

Neměli žádnou touhu vést se mnou dialog, tím méně nějakou obsáhlejší diskusi. Moje důvody je nezajímaly, protože jsem se v jejich očích dopustil něčeho nepředstavitelného.

Ale pocit bolesti a stísněnosti nemohl přehlušit vědomí radosti a síly, které vycházely z toho, že jsem se snažil jednat podle Boží vůle a poslouchat jeho Slovo. Ve srovnání s možností chodit denně na mši svatou a přijímat svaté přijímání byly mé oběti malé. Také jsem poznal, že taková trápení mohou být sjednocena s Kristovou eucharistickou obětí se skutečným účinkem a velkou útěchou. Přes to všechno jsem byl vtažen do hlubšího vztahu k našemu Pánu Ježíši Kristu a Panně Marii. Skrze bolest se příběh lásky stával skutečnějším.

Mezitím jsme se s Kimberley ocitli v ještě více rozbouřených vodách. Dny a týdny plynuly a my jsme neměli, co bychom spolu mohli duchovně sdílet. Byla ochotná ke všemu, jen ne poslouchat, jak jí povídám o přínosu denní mše svaté nebo o rozjímání tajemství posvátného růžence. Jak se můj duchovní život hnal kupředu, tak mé manželství zůstávalo pozadu. To, co nás tehdy oba zvlášť bolelo, bylo to, že jsme spolu ještě nedávno sdíleli tak plodné časy při společné křesťanské službě. Sám jsem se tomu divil a říkal si: „Bude to ještě vůbec někdy tak, jak to bývalo? Přežije vůbec naše manželství toto období zkoušek a agónie?“

Byl to pouze Bůh, působící skrze svátost manželství, kdo nám dával sílu jít dál, jak jsme oba mohli dosvědčit. Jednou jsem slyšel nějakého kněze říkat: „Manželství není těžké, je jen lidsky neuskutečnitelné. Proto jej Kristus ustanovil jako svátost.“

Kimberley stále doufala, že se objeví někdo, kdo mne získá zpátky. Jeden kalvinistický pastor, jmenoval se Wayne, se rozhodl, že se s námi

setká. Po několika čtyřhodinových setkáních řekl Wayne Kimberley: „Papež Scotta brzy exkomunikuje za to, že je příliš biblický.“

„Kde jsou jeho slabá místa?“ zeptala se Kimberley.

„No, nevím,“ odpověděl Wayne. „Ale jeho argumentace je biblická a vychází z teologie smlouvy. Ale není katolická. Prostě nemůže být.“

Podezíval jsem Kimberley, že se tajně podivuje nad tím, jak biblický může katolicismus být, ale rozhodně se mnou nechtěla sdílet žádné své „pochybnosti“. Dosáhli jsme bodu, ve kterém jsme mohli sotva o čemkoli mluvit bez toho, že bychom upadli do věroučného sporu, a přece většina pokusů se otevřeně zabývat našimi rozdílnými pohledy končívala nezdarem a smutkem.

Domluvili jsme se na tom, že když budu s někým diskutovat o problematických aspektech katolického učení, bude Kimberley poslouchat za dveřmi. Tento „nepřímý vstup“ se ukázal jako lepší, protože nepůsobil tolik napětí v našich vztazích, jako když jsme sami diskutovali tváří v tvář.

Abych na chvíli unikl napětí u nás doma i tlakům akademického prostředí, vyučoval jsem jednou týdně biblistiku ve své farnosti sv. Bernarda. Otec Bruskwitz mi byl více než nakloněn. Právě jeho výborná kázání zvýšila zájem farníků o hlubší poznávání Bible. Bylo pro mne povzbuzením vidět - a pro Kimberley se dozvídat - jak roste jejich neukojitelný hlad po Písmu svatém. Pociťoval jsem jako vyznamenaní, že mohu otevřít Slovo Boží, abych se rozdělil o poklad víry Církve se svými novými katolickými bratry a sestrami. Poté, co jsme skončili jednu zvláště vzrušující debatu na téma „biblické vysvětlení odpadků“, jeden starší farník poznamenal:

„Někdy je potřeba, aby to starousedlíkům vysvětlil přistěhovalec.“

Několik měsíců po svém přijetí do Církve na mne padla velká pochybnost - nikoliv proto, že bych si nebyl jist svým vstupem do katolické Církve, ale spíše zdali jsem nespáchal profesionální sebevraždu a nezbavil se tak možností ve volbě svého zaměstnání. Napadaly mne různé myšlenky: „Konec konců,“ říkal jsem si, „jak se mohu z profesora evangelikální teologie stát níže postaveným služebníkem a učedníkem katolických pravd?“ Ne že bych nebyl fascinován katolickou teologií, ale problém byl v tom, že jsem neviděl žádný praktický způsob, jak uživit rodinu.

Zavola jsem svému otci do Pittsburghu. Otec stále vedl náš rodinný obchod, malou firmu, která se jmenovala „Helm and Hahn“ a zabývala se navrhováním a výrobou šperků. Před několika lety zaměstnal otec mého staršího bratra Fritze. Doufal jsem, že by mohl mít ještě jedno volné místo pro pomocníka z rodiny.

„Tati, nemáš náhodou volné místo pro bývalého evangelikálního teologa?“

Odmíchl se a pak s hlubokou lítostí v hlase promluvil: „Scotty, strašně rád bych tě u nás zaměstnal. To ty víš. Ale teď to není v mých silách. Hospodářské poměry jsou tu špatné a klenotnictví je v hluboké krizi po celé zemi. Musíme snižovat náklady a utahovat, kde se dá. Je mi to moc líto, synu, ale nejde to.“

„To je v pořádku, tatí. Jenom jsem doufal, že najdu nějaké zaměstnání, abych zajistil rodinu.“

„Ale Scotty, o čem to mluvíš? Přesně si vzpomínám, jak prezident Grove City College říkal, že tě co nejdřív chce zpátky, abys tam učil teologii. A co Gordon - Conwell? Neříkali ti, aby sis udělal doktorát a mohl se tam vrátit jako profesor?“

„Jo, tati, ale to všechno bylo předtím, než jsem se stal katolíkem. Na obou místech jsem už teď nežádoucí. Žádnou z těch škol ani nenapadne zaměstnat 'papeženeckého odpadlíka' jako jsem já.“

„No Scotty, to je mně teda líto. Ale jednu věc bych ti přece jenom doporučil: ještě to s tou teologií nevzdávej. K jejímu studiu máš velkou lásku a máš také dar ji vyučovat. Být tebou, tak bych u toho ještě nějakou chvíli vydržel.“

Bohu díky za otcovskou moudrost.

Víc než kdykoli předtím mne trápilo to, že už nemám žádnou dovednost, s níž bych mohl zabezpečit svou rozrůstající se rodinu. Docházelo mi, že už asi nikdy nebudu mít čas na to, abych zvládl latinu, tím méně stihnu přečíst všechny spisy Tomáše Akvinského, Bonaventury, Kajetána, Bellarina a mnoha dalších. Jak bych kdy mohl učit katolickou teologii?

Pomoc a útěcha přišla ze dvou stran. Tou první bylo mé předchozí studium (předabsolventské) filozofie na Grove City College, kde jsem byl po jednu dobu zamilován a ponořen do filozofie sv. Tomáše Akvinského. Navzdory svým tehdejšími antikatolickým názorům, když jsem narazil na nějakou dobrou věc, přijal jsem ji. A pokud šlo o filozofii (a nikoliv o teologii), podle mého tehdejšího názoru se nikdo Tomáši Akvinskému nemohl rovnat. Samozřejmě jsem nebral v úvahu nic, co v jeho spisech výslovně zaváňalo katolicismem. (Podle mého tehdejšího názoru se chudák Tomáš narodil příliš brzo na to, než ho mohlo osvítit a vést světlo Lutherovo a Kalvinovo.) Ale i tak jsem hltal jeho filozofické spisy, zvláště metafyziku, což mi tehdy dokonce vyneslo poněkud divnou a pochybnou pověst „evangelikálního tomisty“.

Útěcha také přišla z druhé strany - jmenovitě šlo o to, že jeden laskavý starý kněz, otec Ray Fetterer, který býval knihovníkem v Seminárii sv. Františka, se smiloval nad ubohým presbyteriánem, který se skrže četbu přibližoval katolické Církvi. Kdykoliv se v okolí rušil nějaký katolický konvent, klášter nebo škola, tak jejich knihovnu poslali otci Fettererovi do arcidiecézního semináře, kde ji roztřídil a uložil do staré tělocvičny v suterénu. Desetitisíce starých teologických knih, Písmo, filozofie, historie i umělecká literatura končily v policích, kde si je mohli zájemci prohlédnout a koupit za nejnižší možné ceny, stanovené tímto filantropickým starým knězem. Tento zlatý důl jsem objevil náhodou - to, že existuje, nebylo nikde oznámeno, otevřeno bývalo málo a většinou jen podle osobní domluvy. Během jednoho roku jsem získal doslova stovky krabic, plných knih. A protože tolik soucítím s tím, v jaké situaci se ocitám, platil jsem pouze zlomek již tak nízkých cen. Případalo mi to, jako když se sen stává skutečností - díky milosti Boží, díky dobročinnosti jednoho kněze a díky tomu, že jeden konvertita měl nesmírné štěstí.

Nakonec jsem vlastnil, a to za pouhých několik stovek dolarů, tisíce knih, včetně klasických děl jako bylo anglické a latinské vydání vydání Tomášovy *Teologické' sumy* v šedesáti pěti svazcích, více než dva tucty svazků *Díla kardinála Johna Henryho Newmana*, monumentální *Dictionnaire de theologie catholique* v patnácti obrovských svazcích, starou *Katolickou encyklopedii* a *Novou katolickou encyklopedii*, společně se stovkami knih, obsahujících komentáře k Písmu a patristické spisy, a to se ani nezmiňuji o několika desítkách ročníků drahých teologických časopisů jako *The Thomist*, *Theological Studies*, *Communio*, *American Ecclesiastical Review*, *Catholic Biblical Quarterly*, *Revue biblique*, *Biblica* a *Vetus Testamentum*. Zjistil jsem, že díky milosti Boží mi patří knihovna katolické teologie, filozofie a historie, jejíž vlastnictví by bylo požehnáním pro ne jeden seminář.

Co jsem si měl ale počít s takovým pokladem? Jít do klenotnictví?

Nikoliv. Bůh použil těchto zdrojů útěchy k tomu, aby se obnovila má důvěra v to, že to bude právě on, kdo nahradí cokoliv, co v mém katolickém vzdělání nebude dostačovat. Kromě toho jsem přišel na to, že v mém dosahu momentálně opravdu neexistuje žádná katolická instituce, kde bych mohl získat pravověrnou formaci v duchu katolické tradice, a to i kdybych na to měl čas i peníze. Stále jsem se ptal sám sebe, jestli se pro mne někde v Církvi najde nějaké útočiště.

Jednoho večera mi zavolal Dr. John Hittinger, profesor filozofie na College of Saint Francis ve městě Joliet, stát Illinois. Reprezentoval komisi, která hledala kvalifikovaného profesora teologie, který by učil nižší i vyšší kursy, určené převážně katolickým studentům.

Necítil jsem se nijak moc kvalifikovaný, ani jsem si ještě nenapsal žádost a životopis, a tím méně je poslal do oběhu. Protože jsem o to místo (ani o žádné jiné) nežádal, divil jsem se, kde našli mé jméno. Když jsem se ho zeptal, odvolal se na „spolehlivý kontakt“ z katedry teologie na Marquette University, který mne doporučil. Byl jsem překvapený, ale vděčný.

Tehdy jsem ale stále ještě doufal, že příští rok strávím jako student na plný úvazek a budu pracovat na obhajobě své doktorandské práce. Ale peněz bylo tak málo, že jsem si nebyl jist, zda-li si to můžeme dovolit. Vypadalo to čím dál hůř - ale i kdyby to přece jen vyšlo, zkušenost konkursního pohovoru na katolické instituci by stejně nebyla k zahoezení. Kromě toho mi Dr. Hittinger dal vědět, že o místo má zájem dalších třicet uchazečů, takže jsem si mohl snadno spočítat, jakou mám šanci.

Konkursní pohovor probíhal dobře: chtěli mě. Možná díky mému nadšení konvertity. V každém případě, situace vypadala velmi příznivě. Byla to instituce, jejíž ředitel měl zájem na obnovení její katolické identity, protože předtím byla vážně narušená kvůli různým finančním, akademickým i duchovním tlakům. Znělo to jako vzrušující výzva. Po druhém pohovoru a mnoha modlitbách jsem se rozhodl to místo vzít.

V této době se mnou Kimberley a naše dvě děti nechodily na mši svatou. Otec Bruskewitz mi řekl, že za určitých výjimečných podmínek, jako byly ty naše, je možné, abych s nimi chodil do našeho původního protestantského sboru, pokud to neohrozí moji katolickou víru. A tak jsem to také dělával, aby naše nedělní dny byly naplněné větším pokojem.

Jednoho nedělního rána, když jsme právě byli na bohoslužbě, stáli a zpívali závěrečný chvalozpěv, se ke mně Kimberley najednou otočila, bledá jak stěna, a zamumlala: „Scotte, asi se děje něco moc špatného.“ Sedla si a vypadala jakoby z poloviny ztrácela vědomí. Když lidé odcházeli, chytla mne za ruku a velice pevně ji sevřela: „Scotte, já krvácím - a moc.“ Bylo to v době, kdy měla za sebou polovinu třetího těhotenství.

Nechal jsem ji ležet na lavici a protože jsem nevěděl, co jiného dělat, utíkal jsem k telefonu, abych zavolal našeho porodníka. Ale kde ho sehnat v neděli ráno? Navíc byl v našem městě úplně nový. Ale nic mi nezabrá-

nilo v tom, abych v duchu usilovně neprosil o přimluvu svatého Gerarda a svatého Josefa.

Sestřička si nebyla jista, kde doktor právě je, ale pokusila se ho okamžitě najít vysílačkou. Když jsem zavěsil, můj stav byl blízko skutečného zoufalství. „Bože, proč jsi nás přivedl do této situace? Vždyť už tak, jak to je, se Kimberley cítí být tebou opuštěná.“

Ani ne za dvě minuty zazvonil telefon. Zvedl jsem ho a v duchu se ptal, kdo to může být: „Haló!?”

„Tady doktor Marmion. Můžu mluvit se Scottem Hahnem?”

„Ano, to jsem já, pane doktore.“

„Scotte, co se děje?”

„Kimberley moc krvácí.“

„Scotte, kde jste?”

„Nejsme v Milwaukee -jsme ve městě Brookfield.“

„Konkrétně kde v Brookfieldu?”

„V kostele ve čtvrti Elmbrook. Z Milwaukee je to dost daleko.“

„A kde jste v kostele?”

„Přímo vedle hlavního vchodu.“

„Hned tam budu. Náhodou jsem sem dnes ráno přijel. Jsem tady taky, přímo pod vámi, v modlitebně v suterénu.“

Za půl minuty byl doktor Marmion u Kimberley. Za tu chvíli jsem stačil vyslat několik modliteb ke sv. Gerardovi. Doktor Marmion nás ihned nasměroval do Nemocnice sv. Josefa a řekl nám, že se tam s námi setká. Blízcí přátelé nám vzali domů děti a my jsme jako o závod ujížděli do nemocnice.

Když už jsme tam byli, uvědomili jsme si, že Bůh zachránil naše třetí dítě. O Kimberley bylo pečlivě postaráno, a tak nás „placenta previa“ o toto dítě neobrala.

Poprvé po dlouhé době jsme z hloubi svých srdcí společně chválili Boha.

Kimberley:

Snažila jsem se najít svoje místo ve Scottově katolickém životě. Měsíc po Velikonočích vedl Scott u nás doma biblickou skupinu. Byla jsem přítomná. Když jeden mladík zahajoval setkání modlitbou, okamži-

tě se začal modlit Zdrávas Maria. V křeči jsem odešla z pokoje, padla v ložnici na kolena a hořce vzlykala:

„Jak se ten člověk odvažuje říkat taková slova v mém domě a sypat sůl do mých otevřených ran?“ Později jsem se k nim opět připojila, ale jejich komentáře a projevy katolické zbožnosti byly pro mne nestravitelné. Záhy Scott přesunul tato setkání mimo náš domov, za což jsem mu byla velmi vděčná.

Naštěstí Scott nikdy neučinil z otázky katolické víry věc, které bych se měla podrobit. Nikdy mne nenutil podřídit se jeho duchovnímu vedení, protože mé srdce se ještě nemohlo oddat něčemu, co můj rozum dosud nepochopil. Ačkoliv celou svou bytostí toužil, abych byla po jeho boku při návštěvě mše, abych sdílela jeho radost z Církve a abych mu pomáhala v jeho činnosti v rámci Církve, nikdy nezneužil své poslání vést duchovně naši rodinu k tomu, aby vyžadoval něco proti mému svědomí. Respektoval mne a měl úctu k tomu, že trvám na svých názorech, ačkoliv se mne snažil vybídnout k tomu, abych přerušila svou neochotu a podívala se pořádně na problémy, působící naše duchovní odloučení.

Oba dva jsme věděli, a bylo to od začátku mým hlubokým přesvědčením, že naše děti patří Bohu především pod Scottovým duchovním vedením. To ale nyní znamenalo, že od jistého momentu budou vychovávány v katolické víře, bez ohledu na to, budu-li katolička nebo protestantka. To, že bych byla jedinou protestantkou v rodině, pro mne byla nesmírně bolestná představa. Sotva jsem mohla snést pomyšlení, jak izolovaná bych se cítila v takové situaci.

Ve skutečnosti to naráželo na mou hlubokou touhu po dalším dítěti. Řekla jsem Scottovi, že jednoduše nejsem ochotná rodit další děti pro papeže! Naštěstí už za několik týdnů použil Bůh mé vlastní touhy po více dětech a mé lásky ke Scottovi k tomu, aby v tomto ohledu otevřel mé srdce. Bylo třeba, abych poslouchala Boží vůli, byla otevřená novému životu a důvěřovala Bohu i co se týče budoucí církevní příslušnosti našich dětí.

Scott si obvykle pokládal své náboženské předměty jako růžence, škapulíře a svaté obrázky do svého šuplíku, ale příležitostně jsem je našla i na kredenci. Zjistila jsem, že u mne vzniká jakási žárlivost na Marii (podobná té, kterou prý někdy cítí muži ve vztahu k Ježíši, když se jejich ženy stanou křesťankami). Byla jsem v jasné nevýhodě - ona prý byla bez hříchu, milá, bylo krásné s ní být, byla laskavá a plná soucitu, za-

tímco naopak já jsem vůči Scottovi takovou milující laskavost nevykazo-
vala. Když šel na procházku, věděla jsem, že je to kvůli tomu, že se
chce modlit růženec s Marií. Byla jsem ráda, že se ho nemodlí přede
mnou, ale žálila jsem, že v tu chvíli měl čas na ni a ne na mne.

Jednou, když se Scott připravoval k tomu, že bude ostatním předná-
šet o své cestě ke katolické víře, jsem jen tak prohodila: „Já nechápu,
proč by si Bůh nejprve vybral tak dobře připravený manželský pár, od-
daný společné vizi života i křesťanské službě, aby potom absolutně změn-
nil jejich životy tím způsobem, že teď jde každý z nich úplně jiným smě-
rem. Proč by to, prosím tě, dělal?“

Nebyla jsem připravena na Scottovu odpověď. Řekl mi: „Je možné, že
nás Bůh tolik miluje. Protože sama by ses nikdy ani trošku nezajímala
o katolickou víru. Třeba mne Bůh obrátil jako prvního a nechal mne pro-
jít strašnou samotou, izolovaného od protestantů a vystaveného na-
prostému nezájmu katolíků na univerzitě, kterým je úplně lhotejné, o co
mi vlastně jde. A nakonec nás nechává projít i samotou uvnitř našeho
manželství. A to všechno proto, aby ti postupně ukázal krásu katolické
Církve... Aby tě k ní přivtělil... Aby tě mohl požehnat svátostmi... Aby
mohl víru, kterou už máš, *rozvinout do své plnosti...*“

„Je nesmírně těžké pochopit, že tohle je láska. Ale možné to je,“ od-
pověděla jsem. Musela jsem uznat, že bych se sama od sebe nikdy neza-
čala zabývat katolickou Církví. A dodala jsem: „Jenom ode mne nečekej,
že budu někde běhat a líčit průběh svého obrácení, jestli se náhodou stu-
nu katoličkou.“

Na to Scott rychle odpověděl: „Nechtěl bych, abys konvertovala, do-
kud se ty sama nebudeš moci dočkat chvíle, kdy se budeš chtít rozdělit
p své svědectví.“ S těmito slovy odešel a já jsem zůstala sama se svými
myšlenkami.

Vlny smutku se na nás valily zvláště tehdy, když jsme každý sám pře-
mýšleli o zániku našich společných snů. Oba dva jsme podstupovali ja-
kousi „pomalou smrt“, ale neměli jsme vůbec žádnou jistotu, jestli někdy
dojde k nějakému zmrtvýchvstání. Scott měl alespoň tu útěchu, že věří,
že jedná podle Boží vůle. Já jsem žádnou takovou jistotu neměla.

Moje trápení se lišilo od Scottova. Byla jsem smutná z toho, že jsem
navždy ztratila možnost být pastorovou ženou, tedy tím, co bývalo mým
celoživotním snem. Neviděla jsem své místo ve Scottově poslání, proto-
že on cítil povolání k výuce a přípravě budoucích kněží. Naše původní

poslání - poradenská služba pro mladé snoubenecké páry - v rámci katolických seminářů neexistovala.

Možnost návratu buď na Grove City College nebo do Gordon-Conwellova teologického semináře, kde bychom oba mohli učit, což bývalo naším společným snem, byla nenávratně pryč. Budoucnost byla nejistá i v tom smyslu, že jsme nevěděli, jestli Scott získá učitelské místo odpovídající jeho kvalifikaci.

Vždycky jsem toužila po tom, aby se mé děti, až vyrostou, cele zapojily do křesťanského života a duchovní služby bližním. Ale nyní jsem si uvědomila, že existuje možnost, že bych nemusela nikdy mít vnoučata. (Jako protestante byli můj otec, strýc, bratr i manžel ženatí duchovní, takže otázka celibátu nehrála roli.)

A, jakkoli se to může zdát nezávazné, obávala jsem se, že by se náš domov mohl přeplnit náboženskými předměty a devocionáliemi. Když nám jeden přítel daroval krucifix před očima nějakých lidí, nebyla jsem schopna slova. Jediné, na co jsem pomyslela, bylo: „Máte sice mého manžela, ale můj dům mi znovu zařizovat nebudete!“

Naštěstí zasáhl Scott, vzal ho a řekl: „Vím přesně, kam si ho ve své pracovně pověsím.“ Naši milí přátelé neměli ani ponětí o tom, jakou bolest to působilo. A neexistoval žádný způsob, jak ji s někým sdílet, jak ji zmenšit.

Už se nám nedařilo vést hluboké teologické rozhovory bez emocí či nervozity. Scott byl vždycky mým nejlepším přítelem, se kterým jsem mohla sdílet břemeno svého smutku. Ale jak jsem to mohla dělat nyní, když *právě on* byl z větší části jeho příčinou? A Scott by býval také mohl snáze nést své břemeno, kdybych já byla po jeho boku, ale já jsem mu nemohla a nebyla schopna mu v tom být nápomocná, protože, konec konců, to byla jeho volba a vše, co následovalo, byly její důsledky.

Scott trpěl nesmírnou samotou. Mnoho jeho protestantských přátel ho nepochopilo a odmítlo. Nechtěli s ním mluvit ze stejných důvodů jako já. Někteří přátelé s námi vytrvali až do doby mé konverze, ale po ní už naše nabídky na přátelství odmítli. Scott cítil, jak si jeho bývalí profesori myslí, že není hoděn jejich snahy o změnu jeho přesvědčení. A navíc nemohl pochopit lhostejnost mnoha katolíků na Marquette University k procesu osobní konverze. Tito katolíci zaujímalí k celé věci spíše výsměšný či váhavý postoj, než aby ho uvítali v Církvi kvůli obtížné a riskantní cestě konverze, která už ležela za ním. Navíc začal žít jako kato-

lík v protestantské rodině. Asi dva a půl roku chodíval sám na mši a nedělel plně katolický obsah víry s našimi dětmi, protože ještě nepřišel ten čas, na kterém jsme se dohodli.

Oba dva jsme měli pocit krajní opuštěnosti. Předtím jsme si bývali tak blízcí a tolik toho vzájemně sdíleli. Když jsme byli v semináři, mnoho žen se téměř nezajímalo o to, co jejich manželé studují, asi tak, jako by je nezajímaly daňové zákony a bilanční archy, kdyby jejich manželé byli účetními. Ale my jsme tehdy studovali bok po boku. Společně jsme se probíjávali různými teologickými texty a já se při tom od něj učila. Ale teď, místo toho, abych se Scottem sdílela jeho objevy a radovala se s ním, jsem měla hrůzu z nových poznatků. A řekla jsem si, že nebudu číst jeho referáty a práce pozorně, i když jsem mu je opisovala. (Když člověk umí dost rychle psát na stroji, nemusí číst text.) Ale jak mohl Scott sdílet své břímě se mnou, když jsem to byla *právě já*, kdo byl z velké části jeho příčinou?

Mojí jedinou útěchou byla Bible. Jenže já si začala dělat starosti i s tím, protože Scott pořád říkal, že Bible říká ještě také něco jiného, než si myslím. Scott tvrdil, že ho Bible přivedla ke katolické víře. Ale Bible byla základem i mé víry!

Jednou ke mně prohodil: „Kimberley, co je sloupem a oporou pravdy?”

„Slovo Boží," rychle jsem odpověděla.

„Tak proč říká svatý Pavel v Prvním listu Timoteovi (3,15), že to je Církev? Proč tohleto nikdy nepřišlo protestantům na mysl?" pokračoval Scott.

„Protože to je jenom ve tvém katolickém vydání bible," odpověděla jsem mu.

Pak Scott otevřel moje protestantské vydání a ukázal mi tu pasáž. Bylo to tam, černé na bílém, stejně jako v katolickém. Nepamatovala jsem si, že bych to někdy předtím četla.

Nevedli jsme spolu pouze lehkou teologickou konverzaci, spíše to byly těžké debaty. Občas jsme probírali některé věci až do dvou nebo do tří do rána a při snídani jsme pokračovali. Scott byl zvědavý, jestli nemám nějaké nové postřehy! Když jsme diskutovali, snažili jsme se, aby vše probíhalo v hluboce srdečném duchu, ale nakonec se to vždy nějak zkomplikovalo a začínalo to být bolestné. V takovém případě jsme vždycky museli přestat a stáhnout se každý do „svého kouta". To byly chvíle smutku v odloučení.

Někteří přátelé mi radili, že manželka se má podřídít svému manželovi bez ohledu na to, co říká její rozum. Necháпали, proč jsem nemohla konvertovat. Jiní protestantští přátelé mi připomínali, že se modlí za to, abych vydržela, dokud se Scott neoddělí. A pak tu byli katolíci, kteří říkali: „V čem je vlastně problém? Že ti dělá potíže Maria? Přes to se dostaneš...”

Scott mi byl věrný a snažil se se mnou držet krok, protože byl zásadním odpůrcem rozvodu. A já taky. Když jsme se vzali, dohodli jsme se, že na toto téma nebudeme ani žertovat - tak hluboce se nás to dotýkalo. Ale přes to se mi dvakrát v tom roce přihodilo, že mne poté, co jsem se po diskusi se Scottem šla sama projít okolo domu, napadaly všelijaké myšlenky. Ptala jsem sama sebe: „Mohla bych ho opustit? Do jakého hotelu bych šla? Co bych dál dělala?” Prostě jsem se s tím nemohla nějak vyrovnat. Fyzicky mne doslova bolelo srdce a citově jsem byla zničená. Jediné, na co jsem mohla myslet, byl únik.

Ale věděla jsem, že bych nemohla opustit Scotta, aniž bych opustila Boha. A opustit Boha, to by znamenalo odeslat samu sebe do pekla. Existence Boha i pekla byla pro mne natolik závažná, že jsem domyslela svoji představu odchodu až do konce, díky Bohu. Takže během deseti minut mi Bůh dal dostatek milosti na to, abych snesla ještě deset dalších. A po dvaceti minutách vnitřních bojů už jsem byla klidnější a schopná lépe snášet naši situaci.

Následující pasáž z Jeremjášova Pláče nejlépe ilustruje, v jakém stavu bylo mé srdce a jak jsem bojovala o znovuzískání naděje v Pána:

„Napjal svůj luk
a učinil mne terčem svých šípů.

Do mých ledví vystřílel
obsah svého toulce.

Nechává mě zuby drtit štěrk,
přitiskl mě do popela.
Zanevřel na mne, abych neměl pokoj,
zapomněl jsem na všechno dobré.
Proto jsem řekl: 'Je veta po mně
i po mém čekání na Hospodina.'

Rozpomeň se na mé ponížení
a zmatené toulání,
na pelyněk, na jed.
Má duše se rozpomíná, rozpomíná
a hroutí se ve mně.
Beru si však k srdci
a s důvěrou očekávám

Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí,
jeho slitování, jež nekončí.
Obnovuje se každého rána,
tvá věrnost je neskonalá.
'Můj podíl je Hospodin,' praví má duše,
proto na něj čekám."

Naděje ale zde pořád byla - ani ne tak kvůli Scottovi nebo mně, ale kvůli věrnosti Boží. Nějakým způsobem Bůh obnovoval každý den své smilování nade mnou i nad Scottem, abychom od něj obdrželi milost, kterou jsme v tomto těžkém období tak potřebovali.

Scott dával všem věcem katolickou příchut' (ale nikoliv okázalým způsobem). Při modlitbě dělal znamení kříže. Ve své pracovně měl pověšený kříž. Zaslechla jsem, jak se s jedním přítelem modlí Zdravas Maria. Každá z těchto věcí představovala bodnutí do mého srdce. Jeden druhému jsme byli připomínkou nejednoty, kterou jsme prožívali.

Intenzivně jsem pocítovala velký nedostatek radosti ze své spásy. A občas to bylo velmi bolestné, protože jsem viděla, kolik radosti Scott musel potlačovat a nedávat kvůli mně najevo. Dokonce i uprostřed své bolesti se Scott radoval v Bohu novým způsobem, zvláště ve vztahu k eucharistii. Neustále jsem si do svého modlitebního deníku zapisovala své otázky, které jsem kladla Bohu: „Kde je radost z mé spásy? Víím, že jsem spasena. A Scott to ani nezpochybňuje, ale kde je ta radost? A proč je jeho radost tak silná?"

Byla jsem velice umíněná - umíněnost je to nejlepší slovo, kterým lze vyjádřit můj tehdejší postoj. Přála jsem si „chtít studovat", ale současně jsem se toho bála.

Scott občas přišel a zeptal se mne: „Kimberley, nepřčetla by sis jenom jeden odstavec?"

„Je to o Marii?“ opáčila jsem.

„Ano.“

„Ne. Prosím tě, běž s tím pryč. Nemůžeš si najít takovou půdu, která je nám oběma společná, abych to mohla číst a abychom se o tom mohli bavit?“

S inteligentním a dobře vzdělaným konvertitou není vždy lehké soužití. (Ani jsem nemusela moc číst - na to, abych si zasloužila další titul z teologie, stačilo, co jsem od něj slyšela.) A pro něho zase bylo velmi těžké sdílet se s člověkem, který se všemu uzavírá a nechce vést dialog.

V té době bylo nejtěžší věcí pochopit, kde v tomto procesu je vlastně Bůh, protože jsem nemohla rozeznat, komu „fandí“ - jestli Scottovi nebo mně. Jaká byla Boží vůle pro naše cesty v manželství i v celém životě? Poté, co jsem jednoho večera vylila své srdce i slzy před Pánem, zapsala jsem si do modlitebního deníku tento „rozhovor“ s Bohem:

„Pane, jsi v nebi a zlobíš se kvůli těmto neustávajícím emocionálním porvům, nebo pláčeš tady se mnou? Podpíráš mne, nebo se mnou tentokrát lomcuješ, abys mne táhl kupředu? Pane, nechci z tebe dělat ani svého, ani Scottova protihráče, ale kde jsi ty uprostřed toho všeho?“

„Jsem na kříži a trpím za každý hřích, kterého se teď dopouštíte. Jsem Pán, který vstoupil na nebesa a sedí po pravici Otcově - jsem Pán všech lidí, který tě volá k manželství, jež bude obrazem vztahu mezi mnou a mou Církví.“

„Pane, můžeme toho dosáhnout ve smíšeném manželství?“

„Nikoliv v plnosti, Kimberley.“

„A jaká je tvá vůle, ó Pane, a jak ji můžeme konat, když jsme uprostřed jejího hledání? Jak můžeme uprostřed tohoto strádání nejlépe pokračovat, Pane? Mohu být zároveň věrná Scottovi, přátelům i rodině? Komu můžu sdělit svůj smutek? Prosím, obnov ve mně radost z mého spasení. Kéž tě chválím a velebím celý svůj život. Projev svou laskavost, ó Bože, zahoj mé rány a obnov mne. Posiluj prosím Scotta v tomto čase strádání a veď ho po stezkách pravdy.“

Scott o mně vždycky říkával, že mojí největší chybou je patologický optimismus. Ale v průběhu tohoto období to bylo zoufalství, s čím jsem musela nesmírně bojovat. Některé z křížů, které jsme tehdy nesli, jsme si vytesali každý zvlášť pro sebe, jiné jeden pro druhého.

Jedna moje katolická přítelkyně označila poté, co se za mne modlila, naši situaci za „apoštolát zraněného Těla Kristova“. Duševní bolest, kterou jsme oba v našem manželství prožívali, byla podobná smutku a drásání Kristova Těla, k nimž docházelo za reformace a v průběhu různých schizmat - Pán nám dával poznat vzácný dar svého utrpení, který ale mohl trvat jen krátkou dobu. Bylo třeba, abychom to přijali jako něco pozitivního. Neměla jsem ani tušení, je-li to Boží záměr či nikoliv, ale oba jsme v každodenním životě s jistotou cítili onu zraněnost, která byla přítomna v mnoha rodinách už od dob reformace. A oba jsme sdíleli bolest odloučení.

Společná aktivita na poli boje proti potratům a pornografii se nám stala poutem, které nám velmi pomohlo pracovat společně. Tato činnost, prováděná bok po boku, nám umožnila zaměřit se na společné cíle a posílila naše manželství i přátelství. Pomohla nám k tomu, že jsme měli určitý vnější předmět společného zájmu, když už ten vnitřní byl příčinou takových bolestí.

O Vánocích roku 1986 jsme zjistili, že budeme mít další dítě. Slovo, které nám dal Pán, znělo: „dítě smíření“. A já si pořád říkala: „Ach Bože, znamená to, z něj bude katolík? Znamená to, že já budu muset být katoličkou?“ Okamžitě jsem se začala modlit.

Moje další myšlenky byly: „Jak bude toto dítě pokřtěno?“ Toto také představovalo krizový moment - já sama jsem věřila v oprávněnost křtu malých dětí, ale byla jsem členkou církve, která v něj nevěřila. Vždycky jsem snila o tom, že mé děti bude křtít můj otec, ale nevěděla jsem, jak by se to dalo uskutečnit. A dát dítě pokřtít v katolické Církvi se mi zdálo stejné jako připustit, že tam opravdu patří.

Bylo to velmi obtížné. Větší část z tohoto vnitřního boje jsem si ponechala pro sebe - vlastně jsme to se Scottem ani moc neprobírali. Bůh mi daroval milost a vedl mé srdce i bez Scottových argumentů. Od začátku jsem uznávala Scotta za duchovního vůdce naší rodiny, a proto se zdálo vhodné, aby mé srdce ustoupilo a dítě bylo pokřtěno v katolické Církvi. Nakonec jsem v této věci dosáhla vnitřního pokoje. Těšila jsem se, až ho vyvedu z míry tím, že ho klidně požádám, aby domluvil vše potřebné s otcem Bruskewitzem, jakmile bude dítě na světě a bude třeba jej pokřtít.

Těsně před porodem jsem měla důležitý rozhovor se svým otcem. On je jedním z nejzbožnějších lidí, které znám. Opravdu byl a je takovým otcem, kterého jsem potřebovala k tomu, aby mne vedl k mému nebeskému Otci. Když jsme spolu začali hovořit, pocítil smutek v mém hlase.

Zeptal se mne: „Modlíš se každý den tutéž modlitbu jako já? Říkáš 'Bože, půjdu, kamkoliv chceš abych šel, udělám, cokoliv budeš chtít abych udělal, budu říkat, cokoliv budeš chtít abych říkal a vzdám se všeho, čeho si budeš přát abych se vzdal?'“

„Ne,“ odpověděla jsem, „tuhle modlitbu se v současné době nemodlím.“ Neměl ani ponětí o mém vnitřním rozpoložení.

„Ty se ji nemodlíš?!“ zareagoval, hluboce oťřesen.

„Ne tati, bojím se. Bojím se, že kdybych se takto modlila, mohlo by to znamenat, že se připojím ke katolické Církvi. A to já nikdy neudělám!“

„Kimberley, já si nemyslím, že tato modlitba znamená, že se musíš stát katoličkou. Smysl této modlitby je v tom, že buď je Ježíš Kristus Pánem ce-Jého tvého života, nebo vůbec není tvým Pánem. Ty neříkej Bohu, kam půjdeš nebo nepůjdeš. Raději mu řekni, že jsi mu oddaná. Na tomhle podle mne nejvíce záleží, mnohem víc, než jestli se staneš katoličkou nebo ne. Jinak začneš pomalu ale jistě zatvrzovat své srdce. Jestliže se nemůžeš modlit tuto modlitbu, pros Boha o milost, aby ses ji mohla modlit. A dělej to tak dlouho, dokud to nepůjde. Otevři mu své srdce - jemu můžeš důvěřovat.“

Riskoval hodně, když to říkal.

Prvních třicet dní jsem se modlila: „Pane, dej mi prosím milost, abych se tu modlitbu mohla modlit.“ Tak jsem se toho bála. Měla jsem strach, že můj osud bude zpečetěn - budu muset odhodit své myšlení, zapomenout na své srdce a jako automat následovat Scotta do katolické Církve.

Nakonec jsem byla připravená na to, abych se tuto modlitbu dokázala modlit. Důvěřovala jsem Bohu i se všemi důsledky. Pak jsem pochopila, že jsem to byla já, kdo vystavěl kolem sebe klec. A Bůh otevřel její dveře a vypustil mne ven na svobodu. Mé srdce poskočilo radostí. Nyní jsem byla volná a mohla jsem začít studovat, zkoumat a srovnávat. Nikoliv odhodit své myšlení, ale začít je konečně používat. Nikoliv zapomenout na své srdce, ale nechat jej znovu naplnit mírou radosti. Teď jsem mohla říct: „Ano, Pane - není to tak, jak jsem si to dřív naplánovala a vysnila, ale postačí mi tvé sny. Co chceš učinit v mém srdci, v mém manželství, v naší rodině?“

Sedmého srpna 1987 se nám narodila holčička, Hannah Lorraine. S velikou radostí jsme uvítali naši první dceru. Velmi se nám ulevilo, protože traumata z občasného krvácení a „placenta previa“ byla už za námi. Toto dítě bylo dalším živým znamením toho, jak mocná je modlitba, a také svědkem naší trvalé lásky i uprostřed bolesti a vnitřních bojů.

Šla jsem na křest naší dcery, aniž bych věděla, zda-li na mne kněz vůbec promluví. Jediné, čeho jsem si byla vědoma, bylo, že je třeba, aby z poslušnosti vůči Pánu byla pokřtěna v katolické Církvi.

Ve chvíli, kdy jsme vstupovali dovnitř, se nás ujal otec Bruskewitz, přivítal nás a srdečně mne vyzval k tomu, abych udělala a řekla cokoli, co s dobrým svědomím mohu udělat a říct. I když jsem během vzývání svatých mlčela a ve svém srdci nesouhlasila s jeho vysvětlením křtu, byla jsem ohromena krásou liturgie. Účastnila jsem se jí tak upřímně, jak jsem jen byla schopná.

Nebyla jsem připravená na krásu křestní liturgie. Byla tím vším, co bych si pro svou dceru mohla přát a co bych byla pro ni chtěla vyprosit. V jedné chvíli, hned poté, co kněz dokončil neuvěřitelně krásnou modlitbu za to, aby naše dítě ve svém životě naslouchalo evangeliu a žilo podle něj, jsem stiskla Scottovu ruku z čisté radosti, kterou jsem v tom okamžiku prožívala. (Bál se, že se ho tak pevně držím, abych náhodou neutekla.)

Pak kněz zakončil modlitbu: „Amen, amen.“

A já jsem nahlas vyhrkla: „Amen!“ Nemohla jsem se udržet. (To by mohlo být normální u baptisty, ale já byla presbyteriánka!) Všichni jsme se společně zasmáli. A otec Bruskewitz mne ujistil, že všichni se mnou sdílejí mé pocity.

Necítila jsem, že by Hannah byla poutána a svazována jhem římského katolicismu (jak jsem se toho kdysi obávala). Spíše jsem měla pocit, že je osvobozena k tomu, aby se stala dítětem Božím, pro což byla také stvořena. Když jsem toho dne odcházela z kostela sv. Bernarda, Bůh ve mne hodně působil. Řekla jsem Scottovi: „Vím, že dnešní den je pro mne bodem obratu.“ Nebyl jediným, ale byl jedním z těch důležitých.

ROMANTICKÉ ZNOVUSJEDNOCENÍ

Scott:

Krátce předtím, než jsme se přistěhovali do Joliet, koupili jsme s Kimberley náš první rodinný dům. Stál hned tři bloky od College of Saint Francis (Koleje sv. Františka). Nastěhovali jsme se tam ani ne měsíc poté, co se nám v Milwaukee narodila dcera Hannah. Kimberley se ještě zotavovala ze svého třetího císařského řezu, zatímco já jsem právě dokončoval přípravu na jazykové zkoušky z francouzštiny a němčiny. A uprostřed toho všeho jsem si ještě musel připravit látku pro čtyři kurzy, ve kterých jsem měl začít ani ne za čtrnáct dní vyučovat.

Práce se studenty se ukázala jako vzrušující a prospěšná. Rychle jsem přišel na to, že jen velmi málo z mých studentů chápe obsah své víry a nezná ani její úplné základy. Měl jsem velkou radost z toho, že můžu pomáhat „matrikovým katolíkům“ objevovat bohatství jejich vlastní-

ho dědictví - zvláště v Písmu svatém. Začal jsem biblickým studiem jednou za týden, a to s tuctem členů školního fotbalového týmu. Hodně času jsme se studenty trávili také mimo třídu. To, že jsme bydleli tři ulice od školy, bylo skutečným požehnáním pro vytváření nových přátelských vztahů.

Během tří let jsem také zjistil, že to stojí víc než jen upřímnou touhu několika členů vedení obnovit katolickou identitu školy, která se již ztrácela ve vlnách postupujícího sekularismu. Občas to býval skutečně tuhý boj. Poprvé jsem takto přímo zakusil, co dokáží katolíci, kteří se vzdali své víry, ale kteří se nechtějí vzdát svých mocenských pozic. Naštěstí jsem měl tu výhodu, že jsem mohl pracovat na katedře se čtyřmi báječnými kolegy: Johnem Hittingerem, Gregem Sobolewskim, sestrou Rose Marií Surwillo a Danem Hauserem.

Jednoho dne mi do práce zavolal Bill Bales, jeden z mých bývalých přátel ze studií v protestantském semináři, který se mezitím stal presbyteriánským pastorem ve Virginii. Telefonoval, protože se chtěl omluvit za něco, co se stalo, když k nim téměř před rokem přijela Kimberley sama s dětmi na návštěvu.

Bill mluvil tichým a nesmělým hlasem: „Scotte, musím tě požádat o prominutí.”

„Kvůli čemu, Bille? Vždyť já jsem rád, že jsi se mnou ochoten mluvit!”

„Scotte, obávám se, že se mnou už asi nebudeš ochoten mluvit, když ti řeknu, co jsem udělal.”

Víc už moji zvědavost a podezření skutečně vyprovokovat nemohl: „No tak dobře, Bille, ale cos udělal?”

„Před několika měsíci se mnou probírala tvoje žena tvé katolické argumenty. Myslím, že doufala, že bych jí mohl dát dost protiargumentů, aby ty tvé vyvrátila. Na odpovědi jsem ale nebyl připravený. Místo toho jsem jí radil, aby zvážila, jestli by se nedaly najít nějaké biblické důvody pro rozvod.”

Jeho slova mnou velmi otřásla, ale byl jsem rád, že se spolu opět bavíme, tak jsem se rychle vzpamatoval.

„No, to nic, Bille. Vždyť víš, že být na tvém místě já před čtyřmi lety, *velmi bych* v takové situaci rozvod *doporučoval a nabádal bych k němu.*”

Pak se Bili odmlčel a nabral dech: „Ještě mám něco jiného, Scotte.”

Nebyl jsem si jist, jestli jsem opět připravený na další úder.

„Uf, Bille, copak?“

„No, řekl jsem Kimberley, že se jí ozvu se solidními argumenty proti tvým katolickým názorům.“

„Jo, a co dál?“

„No, už to je dost dlouho, ale já jsem na žádné nepřišel.“

Stěží jsem byl schopen potlačit svůj vítězoslavný tón: „Bille, tohle je přece snadno odpustitelná urážka, pokud to vůbec je urážka.“

„Díky, Scotte, ale za tohle se neomlouvám. Chtěl bych tě požádat o pomoc. Během posledních několika měsíců se hodně zabývám katolickou vírou a mám několik témat a otázek, které bych s tebou chtěl probrat.“

Okamžitě mi došlo, co má na mysli: „Bille, řekni, neoslovila tě náhodou váha biblických argumentů ve prospěch katolické víry?“

„No, tak nějak.“

„A necítíš náhodou taky jistou úzkost, když jako presbyteriánský pastor zvážíš dlouhodobé důsledky, které můžou vyplynout ze tvých zjištění?“

„Rozhodně ano.“

V tu chvíli jsem pochopil skutečný důvod jeho telefonátu. Byl prvním z mnoha následujících. V průběhu dalšího roku mi Bill víckrát telefonoval a kladl mi otázky, vyplývající z jeho intenzivní četby katolické teologie. Podle mého názoru byl Bill zvláštní případ. V semináři nás všechny předčil ve svém porozumění a lásce k hebrejštině. Udělal si fotokopii Bible v hebrejštině a jejími stránkami pak polepil všechny stěny své pracovny, aby je měl stále na očích, mohl se je učit z paměti a stále je studovat.

Po skončení studia se stal presbyteriánským pastorem a sloužil pod vedením Jacka Lashe, což byl můj bývalý nejbližší přítel v semináři. Když mi Bili volával, působil ještě jako pastor. Dávno, za „starých dobrých časů“, když jsem býval ještě kalvinistou, mě Jack nechal kázat na své slavnostní bohoslužbě, při které byl uveden do duchovní služby pastora. Od té doby, co jsem se stal katolíkem, se mnou nemluvil.

Po měsících studia a periodických telefonních debatách se Billův směr stával čím dál víc jasnějším. Jeho studium ho vedlo do stále větší blízkosti Říma. Jack a starší sboru podnikali kroky, aby zabránili jeho možnému přestupu. Někdy to bylo hodně nepěkné, ale vedlo to k tomu, že se i jeho žena rozhodla hlouběji studovat katolicismus. Výsledkem toho bylo, že

obě dvě, společně s Kimberley, stále více četly a vedly na toto téma rozhovory.

Až doposud můj srovnávací teologický přístup vzhledem ke Kimberley nedosáhl žádného konstruktivního cíle. Moje pokusy zapojit ji do diskusí byly bezvýsledné. Všechny knihy, které jsem jí doporučoval, byly takto odsouzeny k tomu, že se na ně ani nepodívala. Bůh se mne snažil přivést k tomu, abych se stáhl ze svých pozic a přenechal více místa Duchu svatému.

Namísto různých argumentů jsem se vrátil k tomu, že jsem se s ní snažil dělit o ty nejzákladnější osobní pocity - avšak nikoliv proto, abych s ní nějakým způsobem manipuloval. Byl to totiž jediný uctivý a milující způsob, jak se vypořádat s našimi rozdíly. Postupně jsem se smířil s tím, že se Kimberley asi nikdy katoličkou nestane. Její konverze neměla pro mne být mým věčným cílem.

Poté, co jsme se přestěhovali a seznámili se s několika novými přáteli, narazili jsme na nejtvrdší druh antikatolicismu, se kterým jsme se oba kdy setkali. Jednalo se o jednoho fundamentalistu, bývalého katolíka. Ve srovnání s běžnými protikatolicky orientovanými protestanty, kteří nemají rádi nic víc než vášnivé biblické debaty o katolických otázkách jako Maria a papež, byli exkatoličtí fundamentalisté, na které jsme narazili, naplnění takovou zášťí a odporem vůči Církvi, že kvůli tomu nebyli schopni vést ani rozumný rozhovor. Byl jsem pro ně posedlý ďáblem, takže naléhali na Kimberley, aby mi ani nenaslouchala, protože mne podle nich satan využíval k tomu, aby ji omámil svými lžemi. U tak nezávislé a inteligentní ženy jako Kimberley to však mělo za následek naprosto opačný účinek.

Na rozhovor s antikatolickými fundamentalisty jsem se většinou těšil. Měli velkou starost o mou spásu a já jsem si vážil jejich evangelizační horlivosti.

Jednou večer jsem Kimberley vyprávěl o rozhovoru, který jsem toho dne vedl s jedním z nich. Ihned jakmile zjistil, že jsem katolík, dal se do práce a začal mne „evangelizovat“.

Samozřejmě, že jeho první otázka zněla: „Už jsi se znovu narodil?“

„Ano, narodil. Opravdu. Ale co těmito slovy 'znovu se narodit' rozumíš ty?“

Vypadal zmateně. Pak pokračoval: „Už jsi přijal Ježíše Krista jako svého osobního Pána a Spasitele?“

Usmál jsem se a odpověděl: „Ano, přijal. Opravdu. Ale to není jediný důvod, proč jsem se znovu narodil. Znovu jsem se narodil kvůli tomu, co učinil Kristus skrze Ducha svatého, když jsem byl pokřtěn.”

Tvářil se zaraženě, tak jsem pokračoval:

„Víš, v Bibli se to neříká tak, jak to říkáš ty: 'Musíš přijmout Krista jako osobního Pána a Spasitele a to stačí.' Udělat to znamená samozřejmě velkou věc. Ale to není ještě všechno. Když Pán říkal Nikodémovi (Jan 3,3), že se musí znovu narodit, vyjasnil zároveň, co tím myslí. O dva verše dále totiž Kristus říká: 'Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.' Zde Kristus mluví o křtu. Evangelista Jan tento moment čtenáři vyjasňuje a zdůrazňuje, protože hned jak skončí popis Ježíšova rozhovoru s Nikodémem (Jan 3,2-21), následuje výrok o tom, že 'Ježíš odešel se svými učedníky do judské země, tam s nimi pobýval a křtil' (Jan 3, 22). A hned v následující kapitole Jan říká, že 'farizeové uslyšeli, jak on (Ježíš) získává a křtí více učedníků než Jan - ač Ježíš sám nekřtil, ale jeho učedníci...' (Jan 4,1-2). Jinými slovy, když Ježíš říká, že se musíme 'znovu narodit', má na mysli křest.”

Dobrovolně jsem Kimberley uznal, že jsem na to možná šel příliš zostara. Pak jsem jí vysvětlil, proč si myslím, že fundamentalisté nepovažují katolíky za skutečné křesťany. Je to proto, že katolíci nepoužívají určité biblické výroky stejným způsobem - zvláště když fundamentalisté tyto výroky ani dostatečně neinterpretují v jejich původním kontextu. Kimberley se mnou úplně souhlasila.

Krátce poté jsem se vrátil z teologické konference, která se konala na Františkánské univerzitě ve Steubenville. Bylo to má první návštěva. Byl jsem velmi příjemně překvapený, že jsem se mohl setkat s tolika pravověrnými katolíky, naplněnými evangelním nadšením. A dokonce jsem ještě více žasl nad tím, co jsem viděl v průběhu polední mše: kaple byla přímo přeplněná stovkami studentů, kteří zpívali z celého srdce, s velkou láskou k eucharistickému Kristu.

Nemohl jsem se dočkat, až o tom budu moci vyprávět Kimberley. Ale ona byla vystrašená z toho, že evangelní nadšení, ve kterém sama vyrostla, může mít svůj domov také v katolické Církvi.

Jednomu příteli z farnosti jsem vyprávěl o svých pokračujících snahách sdílet katolickou víru se svou protestantskou manželkou. Popisoval jsem mu nadšenou atmosféru evangelikálních shromáždění, zpěvy, dynamická biblická kázání a vřelé přátelské vztahy. To vše Kimberley prožívala a zna-

la už od dětství. Zareagoval na to zvláštní poznámkou: „Scotte, osobně si myslím, že protestanté mají tohle z toho důvodu, že nemají Nejsvětější svátost oltářní. Jakmile máš Krista skutečně přítomného ve svátosti eucharistie, nepotřebuješ už to ostatní. Co myslíš?”

Kousl jsem se do jazyka. Nechtěl jsem mu skákat do řeči, ale cítil jsem potřebu poukázat na to, co jsem považoval za podstatné nepochopení: „Tuším, co tím chceš říct - eucharistická bohoslužba může být tichá a uctívá, aniž by ztrácela svou hloubku a sílu. S tím souhlasím. Vlastně pomalu docházím k tomu, že si začínám velmi cenit latinského gregoriánského chorálu v liturgii. Ale řekl bych to jinak. Já bych spíš řekl - *právě proto*, že se nám Kristus dává a je skutečně přítomný ve svátosti eucharistie, *právě proto* máme o jeden velký důvod navíc, abychom o tom zpívali, kázali a společně to slavili, dokonce s ještě větším nadšením a vřelostí než protestante.”

Chvíli bylo rozpačité ticho. Přítel na to odpověděl: „Kdo by nesouhlasil, když se to řekne takhle?”

„Ale čím to je, že to takhle nikdy neříkáme?” podivil jsem se.

Na tuto otázku už žádný z nás neodpověděl.

Vždycky jsem se nesmírně podívoval nad tím, proč se tolik katolíků nikdy neponori hlouběji do tajemství své víry. Pokaždé jsem žasl nad tím, když jsem objevil, jak je každé jednotlivé tajemství víry zakotveno v Písmu a zaměřeno na Krista a jak je vždycky nějakým způsobem chráněno a dosvědčováno liturgií zaslíbené Boží rodiny, Církve.

To se skutečně přihodilo u nás doma jednoho dne, když jsem se vrátil ze mše ve svátek Všech věrných zemřelých (Dušiček). Kimberley chtěla vědět, co tento svátek vlastně znamená. V žádné jiné debatě tolik nesouviselo téma s učením o očistci jako právě v této. Rozhodl jsem se vyložit toto učení pomocí jejího „hlavního klíče“, tzn. v rámci a v pojmech Lásky, kterou Bůh dává své zaslíbené rodině, Církvi.

„Kimberley, Bible nám ukazuje, kolikrát se Bůh zjevil svému lidu v ohni, aby s ním obnovil svoji smlouvu: v patnácté kapitole První knihy Mojžíšovy se zjevuje Abrahamovi jako 'dýmající pec a ohnivá pochodeň' (Gen 15,17). Ve třetí kapitole Druhé knihy Mojžíšovy (Exodus) se Mojžíšovi zjevuje v hořícím keři (Ex 3,1-22). V deváté kapitole Čtvrté knihy Mojžíšovy (Numeri) se Bůh zjevuje jako ohnivý sloup, který před očima izraelského lidu pozřel zápalnou oběť na oltáři (Num 9, 22-24). V První knize královské, v osmnácté kapitole, se zjevuje Eliášovi jako

nebeský oheň, který strávil zápalnou obětí na oltáři (1 Král. 18, 38). A v Novém zákoně se zjevuje apoštolům o letnicích v podobě ohnivých jazyků (Sk 2,1-4)..."

„No dobře, Scotte, ale co tím chceš říct?“ přerušila mě Kimberley.

„Chci tím říct prostě tohle: Když se v Listu Židům (12,29) mluví o Bohu jako o 'ohni stravujícím', neodkazuje se tím nezbytně na 'oheň Božího hněvu'. Existuje sice oheň pekelný, ale existuje nekonečně zhavější oheň nebeský - to je Bůh sám. Tento oheň odkazuje k nekonečné Boží lásce, a to dokonce mnohem více než k Božímu hněvu. Boží podstata je jako prudká extáze planoucí lásky. Jinými slovy, v nebi musí být svým způsobem 'více horko' než v pekle. Proto není divu, že Písmo nazývá anděly, kteří jsou nejbližší Bohu, serafíny. 'Seraf (z hebr. *sáraf*) znamená v hebrejštině doslova 'spalující, žhnoucí'. Proto také svatý Pavel v Prvním listu Korintským popisuje, jak musí všichni Boží služebníci projít zkouškou ohně, kdy 'dílo každého vyjde najevo. Ukáže je onen den, neboť se zjeví v ohni, a oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka' (1 Kor 3,13). Samozřejmě, že zde Pavel nemluví o pekle, vždyť je řeč o Božích služebnících, jež Pavel nazývá 'svatými', kteří jsou podrobeni soudu. Pavel zde mluví o ohni, který je připravuje pro věčný život v Boží přítomnosti v nebi. Smyslem této ohnivě zkoušky je ukázat a zjevit, zda-li bylo jejich dílo čisté ('zlato a stříbro') nebo nečisté ('dřevo, tráva, sláma').

Verš 15 to říká zcela jasně. Mluví o těch Božích služebnících, kteří budou sice zachráněni, ale projdou ohněm a utrpením: 'Když mu dílo shoří, utrpí škodu. Sám bude sice zachráněn, ale projde ohněm' (1 Kor 3,15).

Tento oheň je zde za účelem očisty Božích služebníků. To znamená, že to je oheň *očistný*- odtud pak slovo *očistec*. Tento oheň očisťuje a připravuje Boží služebníky na to, aby mohli být navěky uchvázeni stravujícím ohněm Boží přítomnosti."

Řekl jsem toho hodně, možná až příliš. Seděl jsem a čekal, že Kimberley bude reagovat s nevolí a podrážděně, tak jako pokaždé, kdy se objevilo téma „očistec“. Místo toho klidně seděla a tvářila se zamyšleně. Poznal jsem jí na očích, že přemýšlí nad tím, co právě slyšela. Pro tentokrát jsem se rozhodl už dál nepokračovat.

V polovině podzimního semestru roku 1989 mi zčistajasna zavolal Pat Madrid z Catholic Answers (Katolické odpovědi), což je jedna z nejlepších apologetických organizací v Americe. Působí v San Diegu a založil ji Karl Keating, autor knihy *Katolicismus a fundamentalismus*. Je to podle

mého názoru jedna z nejužitečnějších knih, které pomáhají katolíkům odpovídat na fundamentalistické útoky proti Církvi. Bylo dobré, že jsem se mohl konečně spojit s tak spřízněnými dušemi.

V průběhu několika dalších týdnů jsme zůstali v úzkém kontaktu. Když jsem se s nimi bavil o svých budoucích pracovních možnostech, vyjádřili zájem o to, abych se dostavil na neformální pohovor a udělal pro ně večerní seminář v kostele sv. Františka Saleského v Riverside, v Kalifornii. Souhlasil jsem a všechno jsme dopředu domluvili.

Po mém tříapůlletém hledání stejně smýšlejících lidí mi připadlo setkání s Karlem a jeho ženou Pat jako velké povzbuzení. Bylo to v sobotu odpoledne v jejich kanceláři, co jsem si ve spěchu připravil osnovu přednášky, která se měla konat v rámci večerního semináře. Mělo to být hodinové svědectví o mé konverzi ke katolické víře, po které měla následovat diskuse. Tato přednáška se podobala těm, které jsem už vícekrát měl v minulosti. Tentokrát se ale její průběh odlišoval od všech ostatních. Měla se z ní totiž stát *Kazeta*, později známá pod názvem *Protestantský pastor se stává katolíkem*.

Deset minut před začátkem jsem byl představen Terrymu Barberovi z katolické nahrávací společnosti Saint Joseph Communications, který pro tento účel dával v rychlosti dohromady nějakou nahrávací techniku. Když instaloval mikrofon, vysvětloval mi, že se právě vrátil se svou novomanželkou ze svatební cesty z portugalské Fatimy. Vysvětloval také, proč se tak opozdil, nahrával toho dne už nějaké přednášky na pěti jiných místech. Terry dělal dojem, že se rozhodl sem přijít až na poslední chvíli. V tu chvíli mne to ani moc nezajímalo, později jsme za to byli oba neskonale vděční.

Přesně o půl osmé večer jsem byl představen skupině asi třiceti pěti lidí. Poté, co jsem více než hodinu mluvil - nikdy jsem totiž nekončil své přednášky včas - následovala krátká přestávka a já se vrátil na diskusní část. Když všechno skončilo, šel jsem dozadu, abych promluvil s Pat.

Zatímco jsem mluvil, přiběhl Terry a mával kazetou se slovy: „3ůh použije tuto kazetu, příteli, já to vím.“

Těšilo mne, že ho to tak nadchlo, ale protože jsem podobnou přednášku pronesl při mnoha jiných příležitostech, při kterých se taky nahrávalo, nic zvláštního jsem si o tom nemyslel. Dokonce mne napadlo: „Dneska večer jsem byl pěkně nepřipravený.“ Možná proto použil Bůh právě tento záznam takovým obdivuhodným způsobem - to aby si kromě něj nemohl nikdo dělat zásluhy.

Vrátil jsem se domů do Joliet a vyprávěl jsem Kimberley o víkendu v Catholic Answers. Až na jednu věc: Nikdy jsem ji neobtěžoval povídáním o obsahu večerního semináře. Nezdálo se mi to v tu chvíli zas tak důležité. Další den jsem se opět pustil do výuky ve svých třídách.

Uplynulo několik týdnů. Terry Barber se opět ozval. Telefonoval mi, že zdarma rozeslal desítky kopií mé přednášky různým katolickým skupinám a osobnostem po celé zemi. Říkal, že reakce těchto lidí jsou skvělé.

Tehdy jsem ještě netušil, že tento magnetofonový záznam změní naše životy - a také život mé ženy!

„Žádný div,“ odpověděl jsem na Terryho zprávy. „Co bys taky mohl čekat od takového podnikatelského výkonu? Myslím, Terry, že máš odhodlanost apoštola.“

Zjistil jsem, že jedna kopie se dostala ke katolickému knězi a evangelizátorovi otci Kenu Robertsovi, který si ji poslechl a okamžitě objednal dalších pět tisíc kusů, které pak začal distribuovat po celé zemi. Otec Ken se o této nahrávce zmínil na v programu katolické televizní stanice EWTN (Eternal World TV Network) a to mi otevřelo cestu do katolického rozhlasového programu „Mother Angelica, Live“, kde jsem se o několik měsíců později objevil jako host.

Karel a jeho žena mne varovali: „Scotte, tvůj život se velice brzy zrychlí a budeš nesmírně vytížený.“

Měli pravdu, a taky za to částečně mohli. Jeden z našich prvních společných podniků jsme uskutečnili krátce poté, co se *Kazeta* rozšířila mezi lidmi. Catholic Answers sponzorovali tříhodinovou veřejnou diskusi mezi mnou a protestantským teologem Dr. Robertem Knudsenem, profesorem systematické teologie a apologetiky na protestantském Westminster Theological Seminary. V první polovině večera jsme diskutovali o *sola scriptura*, ve druhé o *sola fide*. Musím přiznat, že jsem cítil nemalý strach, když jsem se připravoval na diskusi s tímto prvotřídním odborníkem na dva zásadní body, které protestanty a katolíky rozdělují.

Nikdy se mi ani nesnilo o tak pozitivním výsledku. Nejenže svou účastí na této akci vyjádřili studenti semináře svůj zájem a na závěr i překvapení, ale co bylo ještě důležitější, ihned jakmile jsem se vrátil domů, Kimberley si celý záznam této přednášky poslechla. O tři hodiny později seděla u magnetofonu v němém úžasu. Jediné, co řekla, bylo: „Nevěřím svým uším.“

Byl jsem napjatý. Neztrácel jsem čas a dal jsem jí kazetu s nahrávkou svého večerního semináře v Catholic Answers - ona ji totiž ještě neslyšela. Teď to bylo poprvé, co poslouchala mé svědectví o tom, jak jsem se stal katolíkem.

Události dostávaly spád. Telefonoval mi Dr. Alan Schreck, přededa katedry teologie na Františkánské univerzitě ve Steubenville. Řekl mi, že v akademickém roce 1990-1991 budou na katedře otvírat jedno místo pro učitele teologie a navrhl mi, abych mu poslal svůj životopis a resumé. Neztrácel jsem čas a udělal to.

Před dvěma lety sponzorovala Františkánská univerzita konferenci o manželství a rodině. Jel jsem tam se svým dobrým přítelem a kolegou Philem Suttonem, který tehdy učil psychologii na College of Saint Francis. Po konferenci, když jsme jeli domů, připomínali jsme si židovské rčení „příští rok v Jeruzalémě“. Žertem jsme si je pro sebe přeměnili na „příští rok ve Steubenville“. A skutečně - následujícího roku opustil Phil své dosavadní působiště a začal učit na Františkánské univerzitě ve Steubenville. Měl na starosti magisterský studijní program v oboru psychologie. A nyní, o dva roky později, se uvažovalo o mně. Tehdy nás ani nenapadlo, že Bůh si bude naše rčení interpretovat jako modlitbu.

Když jsem říkal Kimberley o této příležitosti, připomněl jsem jí též svou zkušenost s tamní bohoslužbou. Vyprávěl jsem jí o činnosti univerzity v hnutí pro záchranu nenarozeného života, do kterého byli zapojeni všichni - počínaje prezidentem univerzity, otcem Michaelem Scanlanem, přes zaměstnance jednotlivých fakult, až po studenty. Říkal jsem jí, že univerzita má více než sto studentů, jejichž hlavním oborem je teologie (což je více než mají americké vysoké školy Catholic University nebo Notre Dame), a že tam mají též studijní magisterský program v oboru teologie se zaměřením na manželství a rodinu. Poprvé za víc než pět let jsme se spolu modlili opět jedním srdcem.

O Vánocích jsme jeli do Steubenville na první konkursní pohovor s otcem Scanlanem a Dr. Schreckem. Den předtím, než jsme se měli vrátit, utrpěla Kimberley druhý samovolný potrat. Ona byla zničená, já zdrcený. V závěru pohovoru jsme jim s Kimberley řekli, co se stalo. Ona pak otce Scanlana (katolického kněze!) požádala, aby se nad ní pomodlil. Bez váhání vstal, přistoupil k ní, položil jí ruce na ramena a začal vyprošovat uzdravující Boží milost.

V průběhu pohovoru nám otec Scanlan vyprávěl o tom, jak sám v minulosti sváděl vnitřní boje o pochopení některých aspektů mariánské nauky a zbožnosti. Nic nemohlo potěšit Kimberley víc, než když slyšela, jakou námahu dalo katolickému knězi více pochopit úlohu Panny Marie a smysl mariánské úcty. Pozorně ho poslouchala, když vysvětloval, že nedávno objevil, jak jsou mariánská nauka i zbožnost ve skutečnosti kristolcentrické, jsou-li správně chápány a uskutečňovány v duchu Druhého vatikánského koncilu. Jeho vysvětlení bylo stručné, ale výstižné.

Uplynulo několik týdnů a já jsem odletěl na druhý pohovor. Součástí konkursního řízení byla též ukázková přednáška před studenty. Obojí proběhlo velmi dobře. Čas, strávený s Alanem a Nancy Schreckovými, se nesl v přátelském a srdečném duchu. Kromě toho, že byli mými laskavými hostiteli, stali se i mými dobrými přáteli. Za několik dní jsem se od nich dozvěděl, že jsem byl přijat. Naše modlitby a prosby o Boží vedení byly velmi intenzivní. Nadšeně jsme tuto nabídku uvítali.

Kupodivu, byl jsem si teď jist méně než kdykoli předtím, jak se Kimberley orientuje v katolických otázkách. Nakonec jsem se naučil to, co mi neustále radil Gil Kaufmann, můj dobrý přítel z Opus Dei: „Posiluj lásku a s doktrínou to nepřeháněj.“ Letěl jsem do Kalifornie na národní apologetickou konferenci, sponzorovanou organizací Catholic Answers. Mnoho lidí už tam slyšelo *Kazetu* a všichni se ptali na Kimberley. Poté, co jsem skončil přednášku, jedna z prvních otázek na mou adresu zněla: „Scotte, všichni známe tvou *Kazetu*, která vznikla před několika měsíci. Řekni nám, jak se daří tvé ženě vyrovnávat se s katolickými otázkami.“ Byl jsem z toho na rozpacích - měl jsem jim říct něco, co jsem sám nevěděl.

Ještě tentýž večer jsem od Schrecků, kde jsem zůstával přes víkend, zavolal domů Kimberley. Napřed jsem jí řekl o všech těch lidech na konferenci, kteří slyšeli *Kazetu* a kteří chtěli vědět, jaký je teď její názor na katolicismus. Pak jsem se jí zeptal, jestli chce, abych jim za ni něco vyřídil. Na její odpověď jsem nebyl připravený.

Po chvíli ticha mi odpověděla: „Řekni jim, že když jsem včera, na Popeleční středu, jela domů ze Steubenville, tak jsem se hodně modlila a přemýšlela. Pak se mi to ujasnilo a já přišla na to, že mne o těchto Velikonocích Bůh volá do katolické Církve.“

Přes minutu bylo ticho. Ani jeden jsme ze sebe nemohli vypravit ani slovo. Pak přišly na řadu slzy, modlitby a nesmírná radost.

Další den už všichni na konferenci věděli, jaký má teď moje žena názor na katolicismus.

Kimberley měla být přijata do Církve v kostele sv. Patrika v Joliet na Velikonoce roku 1990. (V tomto načasování se skrývala jistá ironie, protože před pěti lety jsme stanovili rok 1990 jako můj nejranější termín pro připojení ke katolické Církvi. Ale moje původní datum se stalo datem jejím.) Radost z očekávání Kimberleya přijetí byla nesmírná. A nadcházející postní doba pro nás byla velkou příležitostí a zároveň výzvou, abychom se na vše připravili v duchu kajícího. Svatý týden jsme ještě nikdy neslavili tak jedinečným a mimořádným způsobem jako tentokrát.

V polovině Svatého týdne jsem se náhodou Kimberley zeptal, a to poněkud bez přípravy: „Kterého svatého sis vybrala za svého patrona?“

Místo odpovědi se na mne legračně podívala. „Co máš na mysli?“ zeptala se pak.

Tak jsem jí to vysvětlil. „Když jdeš k biřmování, můžeš si zvolit 'biřmovací jméno', které patří některému světci, se kterým se cítíš nějakým způsobem spřízněná. Ten se pak stává tvým biřmovacím patronem. Např. když jsem byl přijat do Církve, vybral jsem si svatého Františka Saleského.“

Zdálo se, že Kimberley pořád nechápe. „Proč zrovna toho?“ zeptala se.

Poctivě jsem začal vysvětlovat: „Svatý František Saleský byl náhodou zrovna ženevským biskupem, když Kalvín odváděl spoustu lidí od katolické víry. Kázal a obhajoval katolickou víru s takovým účinkem, že díky jeho kázáním a knížkám se vrátilo do Církve asi čtyřicet tisíc kalvinistů. Takže jsem si řekl, že když to mohl tehdy zvládnout se čtyřiceti tisíci, proč by si teď nemohl vzít na starost o jednoho navíc. Kromě toho byl sv. František Saleský také prohlášen za patrona katolického tisku, a protože vlastním asi patnáct tisíc knih, přišlo mi to jako docela přirozená volba.“

Kimberley se zatvářila poněkud zadumaně. „Myslím, že se za to musím modlit, a pak uvidíme, jestli mi Bůh někoho vnukne.“

Já už jsem věděl, koho navrhnout jako první možnost. Ale nic jsem jí neřekl. Začalo to totiž už před dvěma lety. Tehdy, krátce poté, co jsem se stal katolíkem, jsem byl na konferenci Fellowship of Catholic Scholars (Sdružení katolických vědců), kde jsem se setkal se známým

teologem Germainem Grisezem. V sobotu večer jsem seděl s ním a jeho ženou Jeanette u stolu. Vyprávěl jsem jim všechno o své konverzi a také o svém smutku z Kimberleyna tehdejšího postoje.

Na konci našeho setkání se oba podívali nejprve na sebe a pak na mě. Germain promluvil: „Víme, co dělat.“

Nepochopil jsem, co touto poněkud skrytou poznámkou chce říct. Zeptal jsem se ho: „Co tím myslíš?“

Oba mi začali vyprávět o svaté Elizabeth Ann Setonové - ženě v domácnosti, matce pěti dětí, které zemřel manžel, konvertitce od protestantismu a poté zakladatelce řeholního řádu Amerických sester křesťanské lásky. Nedávno byla kanonizována - jako první rodilá Američanka.¹ Zmínili se také o tom, že je pohřbena blízko jejich domova, v Emmitsburgu ve státě Maryland.

Bylo pro mě zajímavé poslouchat vyprávění o Elizabeth Ann Setonové, ale jako nejvýznamnější událost této konference mi to nepřípadalo - až do určité doby. Pak mi to teprve došlo.

Za týden jsem dostal poštu balíček. Odesílatelem byli Germain a Jeannette Grisezovi. Říkal jsem si, že to určitě budou nějaké katolické devocionálie nebo něco podobného, tak jsem to honem odnesl do své pracovny, pryč z dosahu Kimberleyna zneklidněného pohledu. Tam jsem jej v klidu otevřel. Uvnitř byl životopis svaté Elizabeth Ann Setonové od Josepha Dirvina a ještě něco, co jsem ještě nikdy v životě neviděl: Malý relikviář, obsahující ostatek této světice.

Vůbec jsem nevěděl, co s relikviářem udělat, tak jsem požádal jednoho katolického přítele o vysvětlení. Poté jsem jej začal nosit s sebou, většinou jsem jej měl v kapse. Sloužil mi jako připomínka, jako viditelné a hmatatelné znamení v situacích, kdykoli mezi mnou a Kimberley vzrostlo napětí. Tehdy mi tento ostatek připomínal, abych odevzdal celou naši situaci Bohu na přímluvu Matky Setonové.

Jednou se stalo, co se stát muselo. Když Kimberley chystala prádlo na praní, našla relikviář v kapse od mých kalhot.

1 Prvním, nikoliv však rodilým kanonizovaným obyvatelem USA je misionář česko - německého původu, rodák z Prachatic, člen řádu redemptoristů a posléze známý philadelphský biskup sv. Jan Nepomuk Neumann (1811-1860). Byl svatořečen papežem Pavlem VI. v roce 1977.

„Scotte, co tohle prosím tě je?“

Ztuhl jsem. Chabě maskovaným nervózním hlasem jsem ze sebe vykotal: „A..ale Kimberley, to nic. To není nic, fakticky. Nechtěj to vědět.“

Chvilíčku si mě podezřele prohlížela - měl jsem dojem, že má obavu se zeptat ještě jednou, protože bych jí pravděpodobně začal vysvětlovat něco, co ji skutečně nezajímalo - a pak mi ho beze slova předala.

Od té doby jsem přestal nosit relikviář při sobě. Se směsicí strachu a obezřetnosti jsem jej místo toho umístil v zadní části šuplíku svého pracovního stolu. Tehdy jsem taky založil životopis Matky Setonové někam do spodní police ve tmavém koutě své pracovny.

Teď si říkám, že jsem o dva roky později neměl být moc překvapený - ale byl jsem.

Den poté, co jsem se Kimberley zeptal na jméno jejího biřmovacího patrona, když jsem se zrovna chystal spát, jsem viděl, že Kimberley něco pozorně čte.

„Co to čteš, Kimberley?“ zeptal jsem se.

„To je kniha o svaté Elizabeth Ann Setonové.“

Zrovna jsem měl na sobě první část pyžama. Přestal jsem se oblékat a vyhrkl: „Kimberley, prosím tě, kdes to našla?“

Nenuceným tónem mi odpověděla: „No, Scotte, dneska jsem se přehrabovala ve tvých knihách, a náhodou jsem si ji vytáhla.“

Mráz mi přeběhl po zádech.

„No, a co si o tom myslíš?“

„No to jsou mi věci,“ řekla vzrušeně. „Ctu to jedním dechem už několik hodin, Scotte. A myslím, že jsem našla svou biřmovací patronku.“

„Nebo ona si našla tebe,“ pomyslel jsem si.

Jediné, na co jsem se zmohl, bylo zabručení: „Jó, fakt...“ (V tuto chvíli jsem si nebyl jist tím, kde se stýká společenství svatých s oblastí tajemná a záhad. Pak jsem si sedl na postel a pověděl jí všechno, co se odehrálo před dvěma roky. Pak jsem jí dal ten relikviář.

Ten den jsme zakončili krátkou modlitbou díky za to, že nám Bůh poslal do cesty svou báječnou dceru, naši duchovní sestru v Kristu, svatou Elizabeth Ann Setonovou.

Dlouho očekávaný večer konečně nadešel. Kimberley odešla na velikonoční vigílii o půl hodiny dřív, aby ji otec Memenas mohl poprvé v životě vyzpovídat.

V polovině mše mi Kimberley předala vzkaz. Podíval jsem se na něj a četl: „Můj nejdražší Scotte, jsem za tebe *tak* vděčná a za to, žeš pro nás prošlapal tuto cestu. Miluju tě. K.“ Byl jsem natolik ohromený radostí, že jsem nebyl schopen slova. Ale můj úsměv i slzy na mé tváři Kimberley stačily, aby poznala, co si myslím.

Toho večera jsme poprvé společně přistoupili ke svátosti eucharistie. Bylo to nejkrásnější vyvrcholení závratného náboženského milostného příběhu - moje nevěsta a já jsme byli znovusjednoceni skrze Krista a jeho Nevěstu.

Kimberley:

Týden poté, co jsme pokřtili naši dceru Hannah, jsme se odstěhovali do města Joliet ve státě Illinois. Měli jsme s tím hodně práce, museli jsme zařídit náš domov, který byl poprvé skutečně v našem vlastnictví. Bylo potřeba přizpůsobit naše bydlení pro malé miminko a navíc jsem se poprvé v životě pustila do dobrodružství „domácího vyučování“ našich synů - rozhodli jsme se totiž, že je to lepší než je posílat do školy.² Scott byl zaměstnaný na plný úvazek na katedře teologie na College of Saint Francis, učil a svou práci miloval. Život mi najednou připadal tak plný!

Bylo to pro mě skutečné "*jarní táni*" po předchozí duchovní zimě. Mé srdce prahlo po poznání a po studiu - zvláště mne zajímala otázka křtu. Scott si našel čas pro děti a já mohla začít studovat. Konečně jsem pochopila, že i když se budu seznamovat s katolickým pohledem na věci, neznamená to, že mé dřívější studium v protestantském semináři bylo nějakou ztrátou času. Naopak, uvědomila jsem si, že jsem obdržela nástroje,

- 2 Pokud někteří rodiče v USA nesouhlasí s metodami a obsahem výuky, kterou poskytují místní školy (at' soukromé či státní), mohou svým dětem zajistit domácí vyučování nebo je vyučovat doma sami (tzv. home - schooling). Děje se to většinou tím způsobem, že skupina rodičů požádá o akreditaci tohoto způsobu výuky, která je jim posléze na základě zákona přiznána. Rodiče se těší maximální důvěře státních vzdělávacích orgánů - dosažení určitého stupně vzdělání a jeho ověřování je zcela v kompetenci rodičů, kteří dvakrát ročně (o pololetí a na školního roku) posílají poštou písemné výsledky všeobecně platných kontrolních testů státním vzdělávacím orgánům. Kimberley Hahnová je také spoluautorkou knihy o domácím vyučování pro děti z katolických rodin - *Kimberley Hahn and Mary Hasson, Catholic Education: Homeward Bound (Ignatius Press, 1996)*.

se kterými se mohu ponořit do vážného studia Písma. Čekalo mne velké překvapení: Než jsem začala studovat katolické biblisty, myslela jsem si z nějakých nejasných důvodů, že katolíci citují většinou jen papežské dokumenty. Ale čím dál víc se ukazovalo, jak různé aspekty katolického učení vycházejí z Písma. V praxi to znamenalo, že jsem si začala čím dál tím víc cenit toho, že malinká Hannah se stala Božím dítětem skrze křest - že se znovu narodila z vody a z Ducha. Když jsem studovala křest, opakovalo se to, co se stalo, když jsem se dříve zabývala otázkou ospravedlnění. Tak jako Scotta, i mne tehdy přivedlo naše společné studium v semináři k odmítnutí nauky o ospravedlnění pouhou vírou z toho důvodu, že nebylo biblické. A křest novorozенých dětí naopak vrhal jasné světlo na ospravedlnění jako na dílo pouhé milosti. Zaslala jsem nad tím, jak nádherné byly katolické biblické studie ve vztahu k ospravedlnění a křtu.

Od té doby, co byl Scott před dvěma lety přijat do Církve, jsem nebyla v katolickém kostele na mši. Když jsem ale opět navštívila katolickou bohoslužbu na Popeleční středu v jedné malé kapli, byla jsem sama překvapená, jak hluboce se mne liturgie dotkla. Výzva k pokání byla tak jasná a naléhavá, že jsem se musela sama podívat nad tím, jak je možné, že to všechno ušlo několika našim přátelům - bývalým katolíkům. Ti tvrdili, že v katolické Církvi nebyli nikdy voláni k evangeliu.

Jakmile se Scott stal katolíkem, začali naši chlapi (prvnímu byly tehdy tři a druhému dva roky) svým dětským způsobem říkat, že budou kněžími. Nemohla jsem věřit vlastním uším! Tehdy mne to řálo do živého, i když jsem v Joliet poznala několik výborných, vírou naplněných kněží. Začala jsem zjišťovat, že mé srdce může změnit náhled na budoucí povolání mých synů, že jsem schopna přijmout to, co bude vůle Boží. Jednou náš tříletý Gabriel řekl:

„Mami, na světě je málo kněží a sestřiček. Chci být knězem, jet do celého světa a zařídit, aby bylo víc kněží a víc sestřiček.“ Byla jsem překvapená. Ale mé srdce se zaradovalo z jeho dětské touhy. Taková změna v mých názorech mohla pocházet jedině od Pána.

Když jsem se modlila, začala jsem klást otázky jinak. Začala jsem prosit Krista, aby mi dal své srdce a ukázal mi, jak to vlastně zamýšlel s eucharistií a dalšími svátostmi. Namísto bolestných vzlyků, pocházejících z debat „Scott versus Kimberley“, jsem se začala přibližovat Pánu s touhou poznat jeho perspektivu, a to i za cenu, že by měla být katolická.

Stále jsem ještě prožívala i doby naprosté vnitřní úzkosti - cítila jsem se jako bych byla doslova vsáknuta prázdnotou. Obávala jsem se, že mé myšlení není dostatečně jasné, protože kdyby bylo, viděla bych přece jasně a zřetelně, jak se katolická Církev mýlí. I teď občas přicházela období hlubokého zármutku, že jsem až do morku kostí cítila, jak na mne tlačí a doléhá agónie čehosi neznámého.

Ale teď už tu byla také období neuvěřitelné milosti, která pro mne znamenala prudké kroky vpřed. Nebyla jsem si vždycky jista tím, kde končí mé přesvědčení a začíná má zatvrzelost. Ale Bůh mne skrze svou milost vedl dál.

Shodli jsme se se Scottem na tom, že až bude chlapcům sedm, přistoupí k prvnímu svatému přijímání a stanou se katolickými křesťany. Rozhodla jsem se ale, že tento časový plán vypustím z hlavy, aby pro mne nepředstavoval příliš velký tlak. Místo toho jsem se pokusila vrhnout se sama na sporné otázky.

Scott mi dodal odvalu k tomu, abych využila příležitosti a na jaře 1988 navštívila naše protestantské přátele, kteří oba byli v duchovní službě ve Virginii. Měla jsem na srdci spoustu otázek a doufala jsem, že mi je pomohou vyřešit.

Byl to velice plodný výlet, který obnovil přátelské vztahy, napjaté kvůli Scottově konverzi a podnítil teologickou výměnu názorů. Když jsem začala svým přátelům vysvětlovat, proč Scott říkal, to co říkal, byla jsem stále více přesvědčena o logičnosti jeho argumentů, ačkoliv jsem sama ani moc přesvědčená být nechtěla.

Nejprve jsme s Jackem přečetli šestou kapitolu Janova evangelia. Pak jsme prošli větu po větě pasáž od verše 52 do verše 69 a konfrontovali jsme ji s katolickým stanoviskem. Ačkoliv jsem četla Janovo evangelium ve svém životě mnohokrát, nikdy se mne tak nedotkla síla Ježíšových slov, když znovu a znovu říká, že je třeba, aby *ti, kteří chtějí mít v sobě jeho život, jedli jeho tělo a pili jeho krev*.

„Jacku, jak chápeš tohle místo?“ zeptala jsem se.

„Já myslím, že zde Ježíš učí o víře, Kimberley,“ odpověděl Jack.

Totéž vysvětlení jsme kdysi dostali oba v semináři jako studenti.

„Počkej chvíli,“ navázala jsem opět já. „Toto tvrzení zakládáš na verši 63? 'Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznámá. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a život.' Jacku, všimni si toho začátku: 'Co dává život, je Duch...' Jinými slovy, Ježíš neříká lidem: 'Pojďte

sem, jeden si vezměte moji ruku a druhý může sníst mou nohu.' On odkazuje na dobu po své smrti, na Vzkříšení a Nanebevstoupení, kdy Duch svatý dá jeho učedníkům jeho oslavené tělo, takže toto tělo bude dávat světu život.

Kromě toho - proč by to jinak tolik urazilo Židy, kdyby Ježíš mluvil jenom o víře a symbolické oběti svého těla a krve? Vždyť odešli znechuceni, snad si mysleli, že mluví o kanibalismu. Proč Ježíš dovolil většině svých učedníků odejít kvůli základnímu nedorozumění a nikdy nevysvětlil ani nejužšímu kruhu učedníků, že mluvil o víře v *pouhém symbolickém vyjádření své konečné oběti*? Přitom se na jiných místech v Písmu dočteme, že v jiných případech Ježíš nedorozumění ohledně nauky vysvětloval alespoň nejužšímu okruhu učedníků."

Jack neviděl obtíže, které jsem viděla já v protestantském chápání této pasáže. Poprvé jsem pocítila sílu katolických argumentů. Diskuse mi vrhla světlo na jiný problém, který jsem měla s katolickým *přepodstatněním chleba a vína v tělo a krev Kristovu*: Jak mohl Ježíš ve svém lidství (jako člověk) dát své současné tělo a krev svým učedníkům při Poslední večeři? A jestliže jim tehdy nedal své současné tělo a krev, proč bychom měli tvrdit, že se jedná o něco víc než symbol, kterým napodobujeme jeho jednání a činíme na jeho památku?

Znala jsem katolické pojetí: podle něho to byl zázrak. To se mi ale zdálo jako příliš jednoduché vysvětlení. Avšak když jsem si to spojila s předchozím učením o zázračném rozmnožení chlebů a ryb v šesté kapitole Janova evangelia, začala jsem více chápat katolické argumenty. Toto rozmnožení potravy mělo vyznačit cestu k zázračnému rozmnožení těla a krve Kristovy pro život světa. A ačkoliv byl v horním večeřadle Kristus plně ve svém lidství, a nemohl tedy oddělit své současné tělo a krev ze své bytosti a nabídnout jej svým učedníkům, přesto nebyl nikdy pouze člověkem, ale vždy současně také Bohem. A protože byl zcela Bohem a zcela člověkem, mohl tam klidně sedět ve svém současném těle, ve kterém kolovala krev, a zároveň přitom mohl proměnit chléb a víno ve své tělo a ve svou krev.

Pak jsem navštívila další přátele - pastora a jeho ženu. Po chvíli povídání se mě Bili zeptal: „A co bude s vašimi dětmi?“

„Naše děti budou vychovávány katolicky. Jiná volba není - na tom jsme se se Scottem dohodli.“

„Ale samozřejmě že by tu byla jiná volba,“ ujistil mě Bili. „Můžeš si vzít děti k sobě a dát se rozvést, protože on opustil víru a upadl do hereze.“

„To není možné, Bille, protože on víru neopustil. Víím, že Scott jedná jako křesťan příliš čestně a bezúhonně na to, abych ho mohla duchovně i duševně odepsat tím, že mu vezmu děti.“

Bili a jeho žena Lisanne mi kladli spoustu otázek a byli na rozdíl od většiny našich protestantských přátel se mnou ochotni sdílet starosti mého srdce. Později, v průběhu našeho dlouhého rozhovoru, jsem jim řekla: „Podívejte se - já nejsem žádný relativista a víím, že vy také ne. Jestliže se někdy připojím ke katolické Církvi, což teď ale nechci, tak jediné pod podmínkou, že se sama přesvědčím o tom, že to je pravda. Ale jakmile bych o tom byla přesvědčená, pak bych si přála, abyste šli všichni se mnou!“

(O několik měsíců později zatelefonoval Bill Scottovi, aby se mu omluvil za to, že mi radil se s ním rozvést. Řekl mu, že mé vysvětlování Scottových argumentů bylo natolik přesvědčivé, že ho vyprovokovalo k vážnému studiu učení katolické Církve. Lisanne se stala na dálku mou studijní partnerkou. Ona i já jsme byly v podobné situaci: obě jsme potřebovaly tyto věci prostudovat a obě jsme z toho měly rozporuplné dojmy. Vždycky jsme si nastudovaly konkrétní téma nebo knihu a pak jsme asi dvakrát měsíčně na toto téma vedly jeden až tři rozhovory. Několik měsíců po mé konverzi se Bill a Lisanne připojili ke katolické Církvi, což bylo provázáno velkým trápením, způsobeným exkomunikací ze strany jejich původní protestantské denominace.)

Vrátila jsem se domů se smíšenými pocity. Do katolické skládanky zapadalo čím dál víc kousků. Jenže na druhé straně jsem věděla, že když budu pokračovat dál ve svém hledání, objeví se ve vztazích s některými mými protestantskými přáteli citelné napětí. Ještě pořád přicházela období stísněnosti a osamocení. Navíc jsem cítila, že mi někteří z našich nových katolických přátel nedůvěřují.

Nebyla jsem si totiž jistá, jestli katolíci ve skutečnosti vůbec věří tomu, o čem jsem četla, že by teoreticky měli věřit. Když jsme chodívali na mši, lidé se tam vždycky posadili a ani si nesvlékli kabát - vypadali, jako by byli připraveni vyrazit ihned po přijímání ven. (Nikdy bych si nedovolila přijít k někomu domů na oběd a nechat si přitom na sobě kabát!) Pro evangelikálního protestanta, zvyklého na družnost a přátelské popovídání po bohoslužbě, bylo šokujícím objevem vidět, že se většina lidí nechce po mši ani chvíli zdržet nebo se alespoň navzájem pozdravit!

Dívala jsem se, jak lidé jdou k přijímání a pak míří ihned ke dveřím - myslím, že chtěli být první na parkovišti. Dovedete si představit, že jste

k někomu pozváni na oběd a ani nepoděkujete hostiteli, který vám poskytl pokrm? A v tomto případě se navíc předpokládalo, že tito lidé přijímají Pána vesmíru, Bohočlověka, který zemřel, aby je spasil! A oni ani neměli čas na to, aby mu vzdali díky za tento neuvěřitelný dar! Scott měl pro tento způsob chování mnohých katolíků své vlastní označení: říkal tomu „Jidášův švindl“ - „přijmi a zmiz“.

Jednoho večera jsme měli příležitost být na mši s eucharistickým průvodem v závěru. Ještě nikdy jsem něco takového neviděla. Když jsem pozorovala, jak dospělí lidé, jedna řada za druhou, poklekávají a sklánějí se před monstrancí, pomyslela jsem si: „Ti lidé věří, že to je Pán, ne pouze chléb a víno. Je-li to opravdu Ježíš, pak toto je jediná vhodná a správná odpověď. Jestliže ještě dnes lidé poklekávají před pozemskými králi, oč spíše by měli pokleknout před Králem králů a Pánem pánů? Je to vůbec možné - nekleknout si?“

„Ale,“ pokračovala jsem ve svém přemítání, „co když tomu tak není? Co když v monstranci není přítomen Ježíš? Pak se jedná o do očí bijící modloslužbu. Takže - kleknout si?“

Tato situace mi vrhla jasné světlo na to, co Scott pořád opakoval: katolická Církev není pouze jedna z mnoha dalších denominací - její učení je buď pravdivé, nebo ďábelské.

Monstrance se přibližovala. Musela jsem se rychle rozhodovat. Učinila jsem směrem k ní váhavý pohyb, napolo směrem dolů a napolo směrem vzhůru. Znovu jsem se cítila postrčena Duchem svatým, abych své studium vzala vážně, protože tohle nebylo tak snadné jako vybrat si svou oblíbenou denominaci.

Ačkoliv jsem nebyla připravena projevit oddanost katolické Církvi, přesto jsem už byla odříznuta od několika nových přátel - fundamentalistů, protože cítili, že se stávám moc katolickou. Připadalo mi to, jako by nemohli pochopit, že jak já, tak oni chceme „sedět na Otcově klíně“ -jako by se snažili odstrčit mě se slovy: „Ty nemáš právo tu s námi být! Ty jsi už moc katolická!“

Co se týče možnosti mé osobní konverze ke katolické víře, stále tu byly velké překážky - zvláště Maria. Scott to chápal - vždyť se svého času ocital tam, kde jsem nyní byla já. Když se dozvěděl, že přijede Dr. Mark Miravalle, známý teolog a odborník na mariologii, a bude v mít na naší škole přednášku o Marii, pozval mne, abych šla taky. Říkala jsem si, že by mi to mohlo pomoci, když půjdu na cizí přednášku a ne-

budu o tom diskutovat jenom se Scottem, protože naše debaty se někdy příliš dostávaly do polohy osobních soubojů.

Ne všechno z toho, co jsem vyslechla, se mi líbilo. Měla jsem také spoustu otázek. Ale už jsem nezaujímalá tak obranné pozice jako obvykle. Poslouchala jsem, jak Dr. Miravalle vysvětloval učení katolické Církve o Marii.

Za prvé, Maria není žádná bohyně - je hodná *cti* a *úcty*, nikoliv však *klanění* a *zbožňování*, které přísluší jedině Bohu.

Za druhé, Maria je bytost tak jedinečně utvořená svým Synem, jako žádná jiná matka na světě.

Za třetí, „Maria zajásala v Bohu, svém Spasiteli“ jak sama říká v Magnificat, protože Ježíš ji vykoupil z prvotního hříchu již ve chvíli jejího početí. Jinými slovy, její bezhříšnost byla darem milosti a tato milost ji uchránila před hříchem ještě dřív, než ona sama mohla zhřešit. (Zajisté Bůh uchránil mnohé z nás před nespoutanou zhýralostí dříve, než jsme se k ní mohli dostat - proč by nemohl uchránit Marii ještě dřív? Připouštěla jsem, že by to tak mohlo být.)

Za čtvrté, Marii titul „Královna nebe“ nevychází z toho, že by byla provdaná za Boha - jak jsem si dříve myslela - ale je založen na *důstojnosti Matky Ježíšovy*, protože Ježíš je Král králů a Syn Davidův. Od Ježíšova titulu je tedy odvozena hodnota Královny - Matky. Jistou obdobu takto projevované úcty nacházíme ve starozákonní době: např. král Šalomoun, syn Davidův, posadil svoji matku, Bat-šebu, na trůn po své pravici a vzdal jí tak hold na svém dvoře jako královně - matce. A v novozákonní době posadil Ježíš svou matku, blahoslavenou Pannu Marii, po její smrti a nanebevzetí na trůn po své pravici v nebi, což je pro nás výzvou, abychom jí vzdali úctu jako Matce - Královně nebe (Zj 12,1).

Za páté, Marii poslání spočívalo v tom, že neustále ukazovala na svého Syna a říkala: „Udělejte, cokoliv vám nařídí.“ V tomto okamžiku jsem si uvědomila, že jisté projevy mariánské úcty, které se zaměřují na Marii do té míry, že opomíjejí a přehlížejí samotného Ježíše, vlastně nejsou věrné katolickému učení o Marii. Možná, že si tito milí lidé ani neuvědomují, že přes svou snahu Pannu Marii uctívat ji dokonce urážejí, protože přehlížejí její prvotní poslání - přivést nás ke svému Synu.

Když jsme toho večera dorazili domů, dobře jsme si se Scottem popovídali o hlavních bodech této přednášky. Scott k tomu přidal ještě po-

pis Marie jako Božího mistrovského díla, což pro mne byla dobrá pomůcka pro pochopení mariánské problematiky.

„Maria je Božím mistrovským dílem. Byla jsi někdy v galerii, když byl přítomný umělec, vystavující tam své dílo? Myslíš si, že by ho uráželo, kdyby sis prohlížela to, co on považuje za své mistrovské dílo? Myslíš, že by ti zazlíval, že si prohlížíš to dílo a ne jeho? Myslíš, že by na tebe křičel 'hej, tady jsem, na mě se dívej'? Ne, ten umělec by byl spíše poctěn tím, že jeho dílu věnuješ pozornost, a tuto poctu by taky přijal. A tak to můžeme obdobně vztáhnout i na Marii, protože ona je od začátku až do konce Božím dílem. Anebo když někdo pochválí jedno z našich dětí," pokračoval Scott, „řekneš mu 'pochvalte toho, kdo si to nejvíc zaslouží'? Nikoliv - vždyť ty sama víš, že když někdo chválí naše dítě, chválí tím i tebe. Obdobně i Bůh přijímá chválu a poctu, když někdo chválí jeho děti."

Všechny tyto úvahy jsem toho večera vložila do modlitby. Poprvé jsem položila Bohu otázku, co si myslí o Marii. V mém srdci se odrážely myšlenky jako „Maria je má milovaná dcera", „mé věrné dítě", „má překrásná nádoba" a „má archa úmluvy, nesoucí světu Ježíše".

Pořád jsem nemohla přijít na to, čím to je, že se protestantům zdá, že katolíci Marii zbožňují. Navíc jsem věděla, že katolická Církev zbožňování Marie jasně odsuzuje. A pak jsem to pochopila: *Protestante totiž definují bohoslužbu jako písně, modlitby a kázání*. Takže když katolíci zpívají Marii *písně*, prosí ji o přimluvu v *modlitbách* nebo o ní *káží*, připadá to protestantům z jejich hlediska jako *zbožňování*. Ovšem *katolíci definují bohoslužbu jinak*: pro ně to je *oběť Těla a Krve Kristovy*. Katolíci by nikdy nemohli nabízet Bohu na oltáři Mariinu oběť místo Kristovy ani by nemohli nabízet Kristovu oběť Marii namísto Bohu. To by pak byla skutečná modloslužba.

Tento rozdíl mezi protestantským a katolickým chápáním bohoslužby byl velmi důležitý pro mé další uvažování. Mnoho podstatných teologických otázek bylo vyřešeno, ale pořád zde existovala jistá zeď, emocionální blok, který obíral nadpřirozený dar mé víry o vůli nahlédnout, co se za tou zdí nachází, nemluvě o možnosti ji přelézt. V listopadu roku 1988 jsem si zapsala do svého deníku: „Tam, kde je smrt, Bůh může přinést zmrtvýchvstání. Avšak ta věc musí zcela odumřít, aby mohla ožít. Jsem já už 'mrtvá'? Jsem plně odevzdaná tobě, Pane, abych odumřela svému 'já' a mohla žít v tobě? Je velmi těžké vyhýbat se pocitům sklíčenosti a bez-

naděje. Plácám se v tom někde uprostřed, a proto tě chválím, Pane, protože ty víš, jak to dopadne, od samého začátku."

Jednou jsem měla obzvláště náročný den s dětmi, když mi zavolal jeden známý. Říkala jsem mu, jaký těžký den mám za sebou, a on mi na to odpověděl: „Proč si nepředstavíš Marii jako úžasnou matku, ke které můžeš přijít s prosbou o pomoc?"

„Budme upřímní," řekla jsem na to. „Za prvé, říkáš mi, že se jedná o ženu, která nikdy nehřešila. Za druhé, říkáš, že tato žena měla jen jedno dítě, a to bylo naprosto dokonalé. Představ si to: při obědě u stolu není něco jak má být a oba se hned dívají na svatého Josefa - to přece může být pouze jeho vina! Já stejně nevěřím v modlitbu na přímluvu svatých. A i kdybych v ni věřila, obrátila bych se na Josefa. Vždyť já nemůžu o nějakém vztahu k Marii ani uvažovat!"

(Později jsem se svěčila se svým postojem jedné přítelkyni, kterou trápilo, že nemohu najít svůj vztah k Panně Marii. Chvilí nad tím přemýšlela a pak řekla: „Kimberley, to, co říkáš, je pravda. Byla dokonalá a sama měla pouze jedno dokonalé dítě. Ale je-li skutečně matkou všech věncích, pak pomysli na to, kolik těžko zvládnutelných dětí má vlastně na starosti.")

V této době nám Bůh ve svém milosrdenství poskytl zvláštní utrpení: v průběhu roku 1989 jsem samovolně potratila dvě děti. Prvního (Rafaela), v lednu a druhého, (Noela Francise), v prosinci. Rozumíte mi dobře, skutečně říkám „Bůh ve svém *milosrdenství*, protože on ví, jak použít bolesti a utrpení k tomu, abychom se zbavili spousty nepodstatných věcí a přimkli se těsněji k němu. Jak říká Matka Tereza, naše utrpení je ve skutečnosti něžným Božím laskáním, které nám má sloužit jako znamení, vyzývající nás k tomu, abychom se navrátili k němu a uznali, že to nejsme my, kdo vládneme nad svým životem, ale že to je on a že v něho můžeme vložit celou svou důvěru i celý náš život se vším všudy. Mnohem hlouběji jsem si uvědomila to, na co jsme přišli, když jsme se zabývali otázkou antikoncepce. Ve vztahu k Božímu daru nového života jsem začala chápat velmi osobním způsobem spásonosnou podstatu našeho utrpení.

Nebe se najednou stalo mnohem skutečnější. Až do té doby jsem o nebi uvažovala pouze jako o něčem, co se týká jen Ježíše a mne. Byla jsem naučená, že když myslíme na to, že budeme v nebi ještě s někým dalším, tak tím jaksi ubíráme ze slávy, plynoucí z toho, že se ocitáme v Ježíšově přítomnosti. Ale při každém potratu odumírala část mne samotné. A já

jsem toužila být s těmito dětmi, držet je v náručí a znát tyto převzácné malé duše. Radost z opětovného sjednocení s těmi, které milujeme a kteří s námi milují Pána, s rodiči, sourozenci a dětmi, je radostí, která jasně ukazuje slávu Boží, a která ji naopak zvětšuje, nikoliv umenšuje.

Nebe je popisováno jako veliká slavnost, jako svatba Beránkova! A tak láska je zdokonalována a neztrácí se, ale dochází ještě plnějšího rozkvětu v přítomnosti našeho Pána.

V lednu 1989 jsem byla po operaci s mimoděložním těhotenstvím a ležela jsem v nemocničním pokoji, naplněná prázdnotou. Měla jsem nesmírný pocit osamělosti, jednak kvůli ztrátě života uvnitř mne samotné a také kvůli intenzivní fyzické bolesti z císařského řezu, po kterém tentokrát nenásledovala útěcha z přítomnosti novorozenátka. Scott šel domů za ostatními třemi dětmi, které mne nesměly během prvních čtyř dní po operaci navštívit. A navíc, což bylo ještě horší, doktor mne strčil na mateřské oddělení, kde byly maminky s novorozenci, které jsem slyšela po celou dobu svého pobytu.

Když jsem vyčila své srdce Pánu a myslela na své děti, které byly ode mne odloučené, ale v jeho náručí, přišla mi na mysl pasáž z Písma, kterou jsem se už dávno naučila nazpaměť. Byla to jedenáctá a dvanáctá kapitola z Listu Židům. (Všimněte si prosím, jak bylo důležité, že jsem tyto pasáže znala zpaměti, takže Bůh je mohl vnést do mého srdce v době krize, kdy jsem neměla přístup k jeho Slovu. Katolíci se také mohou, dokonce musejí učit Písmu zpaměti, vždyť protestante pro to nemají žádné speciální geny, které by jim to usnadňovaly!)

Jedenáctá kapitola z Listu Židům je nádherné vyprávění o svatých Božích služebnících, kteří pro Boha riskovali všechno včetně svého života. A na začátku dvanácté kapitoly se říká: „Proto i my, obklopeni takovým zástupem (oblakem) svědků, odhodme všechnu přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle" (Zid 12,1-2).

Ve svém protestantském chápání jsem se domnívala, že společenství svatých, o kterém se mluví ve Vyznání víry, znamená, že svatí, kteří už zemřeli, sdílejí v nebi navzájem jedno společenství, a ti svatí, kteří ještě žijí, vytvářejí zde na zemi zase společenství druhé. Myslela jsem si, že kontakt mezi nebem a zemí spočívá pouze ve spojení každého jednotlivce s Pánem. Vždyť už Starý zákon jasně odsoudil nekromantii, pověrečné

vyvolávání duchů zemřelých, většinou za účelem hádání a předvídání budoucnosti.

Ale podle dvanácté kapitoly Listu Židům se zdálo, že jsme v našem „pozemském běhu“ obklopeni (přítomný čas) všemi bratřími a sestrami, kteří nás předešli do nebe. Jinými slovy - ve svém nemocničním pokoji jsem nebyla sama. Věděla jsem, že tam je Ježíš, a zrovna tak tam bylo mnoho dalších bratří a sester, kteří mne předešli na věčnost. Bylo to, jako kdybychom závodili na olympijském stadiónu a lidé na tribunách byli bývalí vítězní medailisté z téhož závodu, ve kterém jsem nyní soutěžila já - oni věděli, co to stojí, aby člověk zvítězil, a tak stáli blízko mne, fandili mi a povzbuzovali mne.

V tomto oblaku svědků, přímo v mém nemocničním pokoji, byli svatí, kteří ztratili větší děti než byly ty moje, svatí, jejichž manželé nebo manželky zemřeli (a nemohli se starat o zbývající děti jako nyní Scott), svatí, jejichž zkušenost s osamělostí byla horší než moje. Tito svatí zde však nebyli proto, aby mne soudili a přetřásali mé neštěstí. Byli zde proto, aby se mnou soucítili a utěšovali mne pro lásku Boží a aby se za mne modlili, když jsem tam ležela v tak velkých bolestech a zármutku.

Jestliže „velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého“, jak se říká v Jak 5,16, o kolik víc pak modlitba těch, kteří jsou už ve stavu dokonalosti? Jestliže jsem mohla požádat svou pozemskou matku, aby se za mne modlila a věděla jsem, že Bůh její prosby vyslyší, proč bych nemohla požádat taky Ježíšovu matku, aby se za mne modlila? Toto není pověřené vyvolávání duchů zemřelých - tyto duše jsou duše živých, nikoli mrtvých. A navíc, nežádala jsem je o předvídání budoucnosti, ale o to, aby se za mne přimlouvali ve svých modlitbách, zrovna tak, jak jsem žádala své pozemské bratry a sestry, aby se za mne modlili. Neobracela jsem se na ně místo na Ježíše, ale šla jsem k Ježíši s nimi, tak jak jdeme společně k Ježíši i zde na zemi.

Tato modlitba na přímlovu svatých nikterak neumenšuje Boží slávu. Naopak, jasně a zřetelně Boží slávu ukazuje, protože pouze v něm můžeme věrně žít jako skuteční bratři a sestry. Mnoho míst z Písma začalo do sebe zapadat a já začala mít radost z toho, jak bohatá je nauka o společenství svatých - oni byli opravdu mými staršími sourozenci v Kristu!

Až do této doby mne obtěžovaly krucifixy. Ale když jsem ležela na nemocničním lůžku (na jeden samovolný potrat jsem měla tři hospitalizace), dívala jsem se na kříž a modlila se: „Ježíši, už samotná skutečnost, že

jsi byl na kříži, dává smysl mému trápení, protože ho ti ho mohu nabídnout. Stejně to, čím procházím, není nic ve srovnání s utrpením, kterým jsi prošel ty." Díky Kristovu utrpení jsem získala správný pohled i na své utrpení. Byla jsem za to nesmírně vděčná. Tyto pobyty v nemocnici byly Boží prostředky, jak mne k sobě přiblížit víc než kdykoli předtím.

Poté, co jsem se vrátila a byli jsme všichni společně na mši, měla jsem hluboký pocit, že naše celá rodina je sjednocená. Písmo říká, že ti, kteří jsou v nebi, mají účast na stejné liturgii jako ti na zemi. Takže v Boží přítomnosti jsme byli jako rodina jedno.

Mluvila jsem se svou mladší sestrou, která měla pět samovolných potratů. Ptala jsem se jí, jak se znovu a znovu vyrovnávala s bolestí s tím spojenou. Kari mluvila o těchto převzácných dětech, které se svým manželem ztratili, jako o pokladu v nebi. Tak jako ona jsem si uvědomila, že v těchto dvou vzácných dětských duších máme se Scottem poklad v nebi. Bůh nám umožnil, abychom měli zvláštní přímluvce, kteří za nás svou modlitbou v nebi bojují.

Pak naše dcera Hannah, která měla tehdy jeden a půl roku, musela na Velikonoce do nemocnice kvůli dehydrataci. Jedna věc pro mě byla, když jsem byla v nemocnici se svým vlastním utrpením, jiná ale, když jsem byla dnem i nocí u lůžka své trpící dcery. Když byla v nemocnici, měla velmi vysoké horečky, pátého dne dokonce vyšplhaly na 44 stupňů.

Ošetřovatelky přiběhly a začaly dělat malé Hannah ledové zábaly, aby jí srazily horečku. Protože jsem s ní v nemocnici spávala, rychle jsem vyskočila a pomáhala jim. Naštěstí jsem nevěděla, jak vážná situace to je.

Okamžitě jsem jí její horké tělíčko zahřála ručníkem, sundaly jsme ho a zabalily ji do dalšího ledového. Bylo bezpodmínečně nutné horečku srazit. Hannah ležela, pod jednou ručkou tiskla hadičku s umělou výživou a druhou natahovala ke mně, jak jen mohla, a celé její tělíčko se hrozně chvělo. Plakala, křičela a volala: „Mami, mami!“

Hannah nechápala, co dělám. Já jsem jí přece měla chránit před tím, aby jí nikdo neublížoval, ale přesto jsem jí pomáhala balit do ručníků, které jí působily takovou bolest a obtíže. Nemohla jsem jí to nijak vysvětlit, ale věděla jsem, že to, co pro ni dělám, je z mé největší lásky k ní.

Uprostřed toho všeho jsem ve svém srdci ucítila, jak mi Pán položil ruku na rameno a říká: „Kimberley, vidíš jaká jsi dobrá matka? Miluješ

svou dceru, a abys ji vyléčila, musíš jí působit bolest. Vidíš, jak moc miluji já tebe, má dcero? Způsobil jsem ti bolest, abych tě uzdravil, abych tě přitáhl k sobě." Ačkoliv se ošetřovatelky plně soustředily na pomoc malé Hannah, v mém nitru v tu chvíli probíhalo ještě hlubší uzdravování, a já plakala nad námi oběma.

V tomto období svého života jsem si uvědomila, že možná stojím před novým trápením. Pokud bych se rozhodla, že už nebudu jedinou protestantkou ve svém nejužším rodinném okruhu, dojde k novému odloučení ve vztahu k mým rodičům, sourozencům a dalším příbuzným v širším rodinném okruhu. Jak bych se vůbec mohla oddělit se od církve své rodiny, ve které jsem vyrostla a se kterou mne spojovala nesmírná duchovní pouta? Je vůbec možné, aby tentýž člověk, který mne přivedl ke Stolu Páně, se už dál nemohl se mnou podílet na eucharistické slavnosti? Toto byly nové otázky a nové důvody k zármutku.

Rozhovory s mými rodiči a sourozenci nad Písmem - právě tím Písmem, které mne naučili oni poznávat a milovat - byly čím dál tím obtížnější. Také pro mé sourozence nebylo lehké dívat se na bolest, kterou jsem tím působila svým rodičům. A vím, že moji rodiče odhalili z této bolesti mým sourozencům relativně velmi málo, aby zachovali naše sourozenecké vztahy neporušené. (Jsou to ušlechtilé duše, které společně nesly před Pánem mnoho svých bolestí.)

Tehdy jsem si zapsala do svého deníku: „Citlivost víry mých rodičů a jejich vlastní ochota se měnit v zájmu duchovního růstu jsou pro mne jasným svědectvím toho, že je třeba následovat Krista v jeho Slovu kamkoliv, kam budu přesvědčená, že mne vede. Nemohu je ušetřit smutku, který teď mají a budou mít, když půjdu dál touto cestou. Já sama jsem tuto cestu nevyhledala, ale postavil mne na ni ve svém milosrdenství a milosti sám Bůh.“

V Chicagu jsme v tu dobu se Scottem objevili zvláštní skupinu, která se jmenovala Society of Saint Joseph (Společenství sv. Josefa). Vytvořili jsme si tam přátelské vztahy s několika podobně smýšlejícími lidmi (narozdíl od našich protestantských přátel, kteří nechtěli nic slyšet, nebo od našich katolických přátel, kteří si nedokázali představit, co všechno mi brání se stát katoličkou). Tito lidé byli také na cestě, v přechodném stádiu, a kladli mnoho stejných otázek jako já. Velmi mne potěšilo, že jsem se setkala s lidmi, kteří si cenili bolestivé námahy, kterou nás to stálo, abychom dosáhli duchovní jednoty, a kteří se radovali z mých nových objevů.

Příští rok jsem v kostele sv. Patricka absolvovala přípravu na obřad křesťanské iniciace dospělých, abych se mohla pořádně zabývat spornými teologickými otázkami. Velmi mnoho z katolické víry mi už bylo jasné, ale hodně ještě zbývalo vysvětlit. Připomínalo mi to první týdny v našem novém domě v Joliet. Scott už byl velmi zaneprázdněný vyučováním na College of Saint Francis a já jsem se naplno věnovala naší novorozené Hannah a dvěma synům, kteří byli ve věku tří a čtyř let. Přitom nezbývalo moc času na vybalení krabic. Když jsem byla znechucená tím, jak nám jde vybalování pomalu, šla jsem vždycky do naší krásné jídelny, zaclonila si oči, abych se nemusela dívat na krabice, a prostě se těšila z toho, jak je ta místnost hezká. Znovu jsem mohla věřit, že život bude zase brzy v normálních kolejích. Mohlo by to být s katolickou Církví také tak? Mohlo - ovšem kdybych jen věděla, co je v těch krabicích! Jinými slovy, krása Církve promlouvala k mému srdci, ale bylo tu ještě příliš mnoho neznámých věcí na to, abych předstírala, že už je všechno vybaleno.

Jedno ze setkání vrhlo trochu světla na nepřijemné téma: sochy a obrazy Krista, Marie a svatých. Tehdy jsem položila tuto otázku: „Proč jsou tyto věci v katolické Církvi povolené a dokonce doporučované, když jedno z přikázání Desatera zakazuje vytváření tesaných soch nebo obrazů a klanění se jim?“

Otec Memenas odpověděl taky otázkou: „Kimberley, máš doma nějaké místo pro rodinné fotografie?“

„Ano,“ odpověděla jsem.

„Proč? K čemu ti jsou?“

„Tyto fotky mi připomínají moje nejbližší, které miluju - mé rodiče, sourozence, děti...“

„A Kimberley, miluješ ty fotky samotné nebo ty lidi, kteří na nich jsou?“

„Samozřejmě, že ty lidi.“

„No, a to je důvod, proč máme obrazy a sochy - připomínají nám ty milované bratry a sestry, kteří nás na cestě k Bohu přešli. Milujeme je a děkujeme za ně Bohu.“

Zásadní otázka nespočívá v tom, zdali by tato zpodobení měla nebo neměla existovat, protože sám Starý zákon dokládá, a to hned kousek za Desaterem, zvláštní nařízení o zpodobení andělů, která měla být součástí nejnvnitřnější části Velesvatyně Izraelitů. Jednalo se o sošky dvou che-

rubínů a také o zlatý svícen, s kalichy podobnými mandloňovému květu. Bůh dokonce nařídil Mojžíšovi, aby vyrobil bronzového hada a upevnil jej na svou hůl. Když na něj lidé pohlédli, byli uzdraveni z uštknutí jedovatých poustních hadů. Buď lidé toto Boží přikázání popletli, anebo jeho smysl spočívá spíše v tom, aby lidé různá zpodobení nezbožňovali (jako to např. učinili Izraelité pod horou Sinaj se zlatým teletem), ale nikoliv v tom, aby je vůbec neměli."

Tato diskuse, ale i ty následující, mi daly mnoho podnětů k přemýšlení. Vynořilo se jedno dilema: Co mám nyní, když jsem tak přitahována směrem ke katolické Církvi, udělat se všemi rozzlobenými a smutnými pocity, které jsem vůči ní chovala? Svého času jsem si Církev ošklivila, vinila ji z toho, že způsobuje nejednotu v mém manželství, rozvrací náš šťastný rodinný život a způsobuje nedostatek radosti v mém vlastním vztahu k Bohu, protože se plete do mého života. Byla jsem smutná z toho, že jsem přišla o své sny. Ale přesto se nyní zdálo, že se z „nepřítele“ stává přítel.

Když jsem vložila všechny tyto myšlenky do modlitby, jako bych skutečně vnímala Boží hlas, který říkal: „Kimberley, je třeba, abys za tím vším viděla mne. Vinila jsi Scotta a nyní viníš katolickou Církev. Ale pochop, já jsem ten, kdo za tím stojí. Já mohu přijmout všechn tvůj hněv."

Když jsem šla ten večer spát, cítila jsem se jako malé dítě, protože jsem Bohu nebránila, aby jej přijal. Připadala jsem si jako malé dítě, které sedí na tatínkovi na klíně a buší mu pěstičkami do hrudi, dokud vyčerpáním neusne. Dále jsem to už neřešila.

Ráno mi zavolal jeden můj přítel, Bili Stehltmeyer z katolické televizní stanice EWTN.

„Kimberley?"

„Ano, ahoj!" odpověděla jsem.

„Během ranní pobožnosti mi Bůh dal takové vnuknutí. Napadlo mne, abych ti zavolal. Jen tak. Chci ti říct, že tě mám moc rád. Toť vše. Ahoj."

Nijak jsem si to nespojovala s předchozím večerem, dokud mi o něco později nezavolala moje maminka a neřekla mi totéž - a ona mi obvykle neříkává, že by jí pro mne Bůh vnukl něco konkrétního do srdce. Najednou jsem si uvědomila, že tím Bůh říká: „Kimberley, já jsem přijal tvůj hněv. Já jsem ho absorboval. Já tě pořád miluji. Víš, já jsem opravdu pro tebe, jsem i za tebou, vedu tě." Dostala jsem pocit hlubokého vnitřního klidu.

Kromě toho, že jsem se účastnila setkání křesťanské iniciace dospělých, pomáhala jsem také s výukou katechismu ve farnosti, do které chodil náš Michael. Jednak jsem chtěla vědět, co ho ti katolíci budou učit, a jednak jsem jim chtěla nabídnout své služby. Pokaždé jsme se pomodlili modlitby Otče náš, Sláva Otci a Zdrávas Maria. První dvě jsem se modlívala se všemi, ale Zdrávas Maria nikoliv. Naučila jsem se ji, ale nemodlívala se jí.

V době, kdy měli někteří přistoupit k první zpovědi, jsem už věřila, že to je svátost. Konkrétně jsem byla ráda kvůli jedné malé holčičce - jestliže někdo potřeboval první zpověď, pak to byla právě ona. Když se vrátila od kněze, vypadala, že bude plakat.

„Není něco v pořádku?“ zeptala jsem se jí.

„Mám se pomodlit Zdrávas Maria,“ zněla její odpověď.

„Tak to udělej,“ řekla jsem jí.

„Já si ji celou nepamatuju.“

Nyní přede mnou stálo další dilema. Dosud jsem se ještě nemodlívala Zdrávas Maria, protože jsem si nebyla jistá, jestli to neuráží Boha. Ale věděla jsem, že děvče musí splnit podmínky pokání, aby svátost byla platná. Hluboce jsem polkla a řekla: „Opakuj po mě: Zdrávas Maria...“

„Zdrávas Maria...“

„Milosti plná...“

Pomodlily jsme se celý Zdrávas a když jsme skončily, podívala se na mne s rozzářenými očima a řekla: „Ještě jednou.“

Věděla jsem, jak tuto svátost skutečně potřebuje. Tak jsem se znovu hluboce nadechla a začala znovu. Mnoho lidí si nemůže vzpomenout, kdy se poprvé modlili Zdrávas, ale já si to pamatuji nesmírně živě!

Jednou večer nám volal Dave, náš přítel z Milwaukee. Chtěl se mnou mluvit o tom, co mi stále brání stát se katoličkou. Říkala jsem mu, že problém stále spočívá v tom, zdali Maria skutečně je, či není moje duchovní matka.

„Co si myslíš o dvanácté kapitole Zjevení?“

„Nevím. Myslím, že jsem ji ani pořádně nečetla. Moment, vezmu si Bibli.“

Když jsem se vrátila s Bibli k telefonu, Dave pokračoval: „Dvanáctá kapitola Zjevení pojednává o čtyřech hlavních postavách bitvy. I když jsou tyto postavy pro mnoho lidí pouze symboly, jsou to zároveň konkrétní bytosti. Ta žena s dítětem - synem je Maria s Ježíšem. Podívej se

pozorně na verš 17: 'Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají příkázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.'

Byla jsem zaražená. Jak jsem jen mohla při svém studiu o Marii vynechat tuto pasáž? Nedalo se nic dělat, musela jsem přiznat: „Znamená to, že když se držím svědectví Ježíšova života a zachovávám příkázání Boží, pak ona je skutečně moje duchovní matka. Maria je panna - bojovnice, která vede bitvu prostřednictvím svého mateřství." Tohle jsem byla schopna si dát do souvislostí.

Tato pasáž mi pomohla vyjasnit, proč svatý Jan ve své devatenácté kapitole dokládá, že u paty kříže, když byl Ježíš v úplné agónii a „spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: 'Zeno, hle, tvůj syn.' Potom řekl tomu učedníkovi: 'Hle, tvá matka!' V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě" (Jan 19, 26-27).

Na této pasáži zakládá katolická Církev své učení o tom, že když Ježíš daroval Marii do péče „učedníkovi, kterého miloval", učinil předobraz darování Marie každému z jeho milovaných učedníků.

Byla jsem i já „milovanou učednicí"? Potřebovala jsem i já, tak jako Jan, přijmout Marii do svého domu jako svoji matku? Místo toho, abych chápala Marii jako nesmírnou překážku, začala jsem o ní uvažovat jako o převzácném Božím daru, jako o někom, kdo mne miluje, kdo má o mne starost a kdo se za mne modlí svým mateřským srdcem. Maria už pro mne nepředstavovala pouhou doktrínu k racionálnímu pochopení, ale byla osobou, lidskou bytostí, kterou mohu obejmout celým svým srdcem.

Ještě jsem nebyla rozhodnutá, jestli se stanu katoličkou toho roku o Velikonocích. Na Popeleční středu jsem nechala děti u své sestry, abych se mohla podívat, kde bychom mohli ve Steubenville bydlet, protože Scott zrovna obdržel smlouvu z tamější Františkánské univerzity. Protože byla Popeleční středa, obracela jsem se k Bohu s otázkou, čeho se mám v postním období vzdát: čokolády, zákusků... což byly pro mne hlavní oběti.

A skutečně jsem vnímala Boží hlas: „Kimberley, proč se nevzdáš?"

„Cože? Vzdát se? Čeho?"

„Proč se nevzdáš sama sebe?" Vš sama dost na to, abys mohla důvěřovat mně i mému dílu v Církvi. Postoj tvého srdce se změnil - už neříkáš 'nevěřím tomu, dokaž to!', ale 'Pane, nerozumím tomu, uč mne'. Proč nechceš přistoupit k mému stolu? Proč se nevzdáš sama sebe v *této* postní době?"

Bůh mne skutečně volal do katolické Církve. Další čtyři hodiny jsem strávila na modlitbách a chválila Boha. Ve své duši jsem pocítila hluboký pokoj. Na Scotta čekalo velké překvapení.

Následujícího dne večer jsme spolu telefonovali. Napřed jsem mu popsala domy, které by mohly připadat v úvahu jako náš budoucí domov. Potom mi řekl: „Mimochodem, každý se tady na konferenci ptá, jaký je teď tvůj vztah ke katolické Církvi.“ Scott se snažil, aby to znělo co nejméně zaujatě. Už se naučil dělat rozdíl mezi svou argumentací a působením Ducha svatého. „Já tě do ničeho nechci tlačit... Máš ale nějakou představu, kde se ve vztahu k Církvi asi ocitáš?“

Už jsem se nemohla dočkat, až mu řeknu: „Bude to teď o Velikonocích, Scotte. Bůh promluvil k mému srdci... Scotte? Haló, jsi tam?“

Trvalo mu asi minutu, než se vzpamatoval. „Chvála Bohu!“ vykřikl radostí. Poprvé mohl začít snít o tom, co by bylo možné, kdybychom byli sjednocenou katolickou rodinou. Oba jsme pociťovali velikou radost a osvobození.

Čas se naplnil. Čas sjednotit se za Scottova duchovního vedení. Čas mít společný pohled do budoucna v katolické Církvi, v níž bychom mohli oba jako manželé společně nabídnout své služby. Čas, kdy jsem se měla rozhodnout, jestli budu odpovědi na své nezodpovězené otázky hledat v Církvi, kterou Kristus sám založil a jejíž věroučný obsah chránil před omyly. Čas, kdy jsem měla zanechat vnitřních bojů a být Bohu vděčná za to, co mi ukázal.

Ačkoliv jsem už věřila ve změnu podstaty chleba a vína v tělo a krev Kristovu více než rok, neměla jsem žádnou touhu přistupovat ke svatému přijímání. Ale teď se hlad po svátosti eucharistie stal mou první i poslední myšlenkou každého dne. Svou vírou jsem přijala Ježíše jako Spasitele a Pána, když jsem dospívala, ale nyní jsem toužila přijímat jeho tělo a krev. Protože Ježíš se nejen kvůli nám ponížil tím, že přijal lidské tělo, aby byl naší dokonalou obětí - on dokonce ve své laskavosti šel ještě níže: nabídl toto své tělo jako život a pokrm pro naše duše! To všechno proto, abychom ho mohli mít uvnitř sebe - nejen ve svém srdci, ale také ve svém těle, abychom se mohli stát živými svatostánky. Z této skutečnosti jsem měla nesmírnou radost.

Nebylo lehké sdělit moje rozhodnutí ostatním. Byli tu někteří lidé, kteří se z toho tolik radovali, že to bylo pro mne až trochu ponižující. („Ty ani nevíš, kolik růženců jsem se za tebe pomodlil, abys konvertovala!“) Také

zde byli protestantští přátelé, kteří nevěřili, že jsem po čtyřech letech přestoupila. („To je tragédie!“) Pro moje rodiče a sourozence to znamenalo hodně smutku. Kvůli mému rozhodnutí mne neodmítli, ale jejich srdce je bolelo z lásky ke mně a také z obav, jaké následky to může mít v naší rozvětvené rodině.

Když jsem telefonovala svým rodičům, abych jim sdělila, že jsem se rozhodla stát se o Velikonocích katoličkou, tatínek mne ani neodrazoval, ani nepovzbuzoval. Jen mi řekl: „Kimberley, Ježíš je ten, kterému jsi zodpovědná. Představ si, že mu stojíš tváří v tvář. Co bys mu podle svého nejlepšího svědomí řekla?“

„Celým svým srdcem bych mu řekla: 'Ježíši, milovala jsem tě moc a stálo mě to hodně. Podle toho, jak jsem věcem rozuměla, jsem se snažila být poslušná. A teď se chci nechat tebou vést přímo do katolické Církve.'“

„Kimberley, jestli tohle je to, co bys skutečně řekla, pak to musíš taky udělat,“ řekla na to tatínek.

Dny postní doby byly pro nás naplněny zvláštními milostmi. Moje obavy z první zpovědi se rozplynuly. Už jsem se nemohla dočkat, až k ní budu moci přistoupit.

Jednoho dne, dva týdny před Velikonocemi, se mne Scott zeptal: „Modlíš se růženec?“

Svým typickým způsobem jsem odpověděla: „Já se teprve stávám katoličkou, můj milý. Pomalu.“

„No, to já jen tak - to měl být jen návrh,“ odpověděl.

O týden později šel Scott navštívit katolickou televizní stanici EWTN a tam mu řekl Bili Stehlemeyer: „Mimochodem, pod vlivem Ducha svatého jsem se rozhodl, že pošlu tvé ženě svůj růženec.“

Scott si vzpomněl na náš nedávný rozhovor a řekl: „Nevím, ale já bych to zatím asi nedělal.“

Ale Bili se nedal odbýt: „Tento růženec mi dal Svatý otec a já si nikdy nemyslel, že se s ním rozloučím. Ale opakují: toto rozhodnutí jsem učinil pod vlivem Ducha svatého, takže ho pošlu Kimberley poštou.“

Scott mi doma vylíčil tento rozhovor a dal mi knihu o biblickém růženci. Když přišel Billův růženec, prohlédla jsem si jej a pomyslela si: „Jaký poklad pro toho, kdo je katolíkem. Skutečně ho nemůžu jenom nechat ležet v šuplíku. Ale na druhou stranu - můžu se vůbec odvážit ho používat?“

Dělala jsem si starosti s tím, jestli růženec náhodou není „mluvením naprázdno“, které v souvislosti s modlitbou Ježíš jasně odsoudil. S touto otázkou mi pomohla předmluva, která pocházela z pera jedné řádové sestry. Ta mi ukazovala modlitbu růžence v novém světle. Naléhavě upozorňovala na to, aby se křesťané na sebe při této modlitbě nedívali jako na velké a dospělé, ale aby se viděli jako malé děti před Pánem. Připomínala, že když naše vlastní malé děti pořád dokola říkají „Moje milá maminko“, nikdy jim neříkáme „Ale miláčku, to je jen mluvení naprázdno“. Křesťané tak podobným způsobem skrze růženec říkají Panně Marii „Miluji tě, Maminko, modli se za nás“. Ačkoliv tato modlitba je opakovaná, neznamená to vůbec, že by to bylo „mluvení naprázdno“. Prázdnou by se mohla stát, kdybychom opakovali pouze slova, aniž bychom jim přikládali jejich význam a aniž bychom se s ním ztotožňovali.

První tři dny jsem se modlila jeden desátek růžence se slovy: „Pane, doufám, že tě to neurazí.“ Po několika dnech jsem skutečně vnímala, že Bůh s tím souhlasí a že mí skrze tuto modlitbu posílá útěchu. Tak se stala pravidelnou součástí mého života. Pak jsem se rozhodla Scottovi říct, že jsem se modlila s růžencem. A toto byla další z příležitostí, kdy jsem skrze objetí a slzy pokorně přiznala, že Scott měl v mnoha věcech pravdu. Do svého modlitebního deníku jsem si tehdy napsala:

„Rozlom mé studené srdce v jarním tání svého Ducha. Nyní chci ustoupit z cesty a nechat tě skrze sebe působit. Prosím, odpusť mi ta léta, kdy jsem odmítala Scottovo duchovní vedení a vyměň prosím mé srdce z kamene za srdce živé - za srdce tvého eucharistického těla. Děkuji ti za to, že se mohu zbavit svých ošklivých hříchů díky tvým mocným milostem skrze svátost pokání a smíření. To mi umožňuje účast na nápravě škod, které jsem způsobila Kristovu Tělu.

Plně se raduji z Ženicha a jeho Otce a jdu vstříc svatební hostině, ale Ježíš si přeje, abych poznala také jeho Nevěstu Církev a plněji si uvědomila, s kým se budu této slavnosti účastnit. Který ženich by chtěl, abych přišla na svatbu jenom proto, abych zírala pouze na něj? Chtěl by, abych jeho nevěstu poznala a také ji měla v lásce. Až dosud pro mne Církev byla něco abstraktního, něco pouze duchovního a nikoliv hmotného. Ale nyní se stává ještě něčím víc než jsou povznášející kázání a podnětné bohoslužby - stává se zcela osobní. Spíše než souhrnem

doktrín, které jsou plnější a pravdivější než ty, co jsem dosud znala, se Církev stává živoucím a dýchajícím organismem, plným chybujících lidí, takových, jako jsem já sama, kteří jsou nemocní a potřebují lékaře, organismem, jenž je po celou dobu chráněn obrovskou Boží slávou.

Rozhodla jsem se, že se vzdám sama sebe v tomto postním období - tvá láska překonala všechny překážky, ó Bože. Ano, Scott měl pravdu. Proč jsi mi to všechno dělal? Abys mi ukázal lásku, kterou mne miluješ.

Vzpomínám si na ten den v Grove City, kdy jsem začala cítit, že nevím, na čí straně jsi: Byl jsi na Scottově straně a na mne jsi se zlobil? Nevěděla jsem. Ale nehýbala jsem se z místa. Nestudovala jsem, ani jsem se nemodlila - bylo to příliš bolestné. Nechtěla jsem odumřít svým snům, představám budoucnosti, svému titulu z teologie, svému chápání pravdy. Myslela jsem si, že všemu perfektně rozumím. Definovat znovu všechny základní teologické pojmy, riskovat ztrátu přátelství nebo způsobit bolest svým rodičům a sourozencům? Ne, takhle to přece nemůže být, myslela jsem si. Byla to noční můra a já si byla jistá, že se z ní probudím.

Ale nyní, Pane, vnímám tvou lásku ke mně v plnosti. Ty mne nemiluješ jen teď, když jsem k této pravdě došla. Ty jsi mne miloval na každém kroku mé cesty, miloval jsi mne nejen pro to, kým se stanu, ale také pro to, kým jsem tehdy byla.

Prosím tě, veď a uč mne znovu od začátku. Už nechci být zatvrzelá. To tvrdé ve mně se rozlámalo na kusy. Vylej na mne olej své radosti, posbírej polámané kusy ztvrdlé hlíny a učiň je tvárnými. Mé srdce zpívá o Boží dobrotě píseň novou. Kříže, které jsi mi dal skrze Scotta i mne samotnou v posledních sedmi letech, jsou tvými dary. Utrpení ukazuje cestu."

Týden před Velikonocemi, během modlitby před svatostánkem, jsem užasla nad tím, jak moc se mi zdá, že monstrance symbolizuje katolickou Církev. Stejně jako mnoho protestantů, i já jsem měla obavy, že Maria, svatí a svátosti představují překážku ve vztahu věřících k Bohu, takže aby se člověk k němu dostal, je třeba tyto překážky obejít. Zdálo se, že přebyčtěně komplikují život s Bohem - jako nános na potopeném pokladu, který musí být odstraněn, aby se člověk mohl dostat k tomu, co je důležité.

Ale nyní jsem viděla, že opak je pravdou. Katolicismus nebyl nějakým časově vzdáleným náboženstvím, ale tím, které se orientuje na přítomnost. Katolíci byli ti, kteří mají ve svých místních církvích fyzicky při-

tomného Krista a kteří po přijetí svátosti eucharistie považují sami sebe za živé svatostánky. A protože Ježíš je v eucharistii skutečně přítomný, je možné ho mít v centru pozornosti, což umožňuje všem bohatým naukám Církve, aby z něj vyzařovaly, tak jako se krásné zlaté paprsky rozlévají z Hostie, umístěné v monstranci.

Moje velikonoční vigilie měla být zdrojem radosti i smutku, tak jako tomu bylo předtím u Scotta. Moji rodiče se rozhodli, že budou přítomni na mši, protože jsem dělala velké rozhodnutí, které měnilo můj život, a oni chtěli být jeho svědky. Byla jsem ráda, že přišli, protože se mi zdálo, že bych měla nést jejich bolest z odloučení, kterého jsem byla příčinou, i když jsem současně prožívala radost z přijetí do Církve.

Přišli v lásce, aby s námi pobyli. Večer předtím jsme šli společně na večeři a já měla nádhernou příležitost sdělit jim důvody svého srdce, proč se stávám katoličkou. Chtěla jsem, aby věděli, že to je moje vlastní a osobní rozhodnutí, které jsem tvrdě vybojovala na modlitbách a při studiu. Řekla jsem jim, že i kdyby měl Scott na velikonoční pondělí zemřít, už bych nikdy nazačala chodit s protestantem, protože moje víra byla vy-dobyta velmi draze.

Také jsem jim chtěla říct, že prvotní příčinou toho všeho nejsem já, ale že za tím vším stojí pouze Jeden - Bůh. Když se Scott stal katolíkem, bylo pro mne mnohem jednodušší vinit ho z toho, že mi působí bolest, a katolické Církvi mít za zlé, že narušuje můj rodinný život, než v tom všem vidět dílo Boží. Ale nyní jsem viděla, že Bůh se mi ve svém milosrdenství plete do života, protože mne tolik miluje.

Ráno před mší nám donesl náš drahý přítel Barb tři lilie od skupiny, jejímiž členy jsme se stali. Tato skupina, Catholic Families and Friends (Katolické rodiny a přátelé), plánovala na tento večer speciální slavnost, aby to s námi mohli oslavit. Chtěli, aby náš dům byl po celý den naplněn vůní radosti. Pak přijeli mí kmotři, manželé Al Szewsovi z Milwaukee se zvláštními dary. Na bohoslužbu jsem se připravovala doma na modlitbách a mí rodiče se modlili se mnou. Mí kmotři se pak modlili se mnou v kostele.

Po svátosti pokání a smíření jsem se modlila sama, abych své srdce připravila na mši svatou. Pak jsem rychle napsala Scottovi vzkaz: „Můj nejdražší Scott, jsem za tebe *tak* vděčná a za to, že jsi pro nás prošlapal tuto cestu. Miluju tě. K.“ Nevěděla jsem, jak vyjádřit překypující vděčnost, kterou jsem v srdci cítila kvůli Scottově věrnosti Bohu.

V lavici za mnou seděl Scott, který plakal radostí, že mne viděl vcházet do plnosti víry a že mohu společně s ním přijímat našeho Pána ve svátosti eucharistie. Za mnou také seděli mí rodiče, kteří plakali smutkem, že mne vidí, jak se přičleňuji k Církvi, kterou by mi oni nikdy nevybrali a která nás teď oddělovala od Stolu Páně. Myslela jsem, že sotva snesu radost i bolest při pozdravení znamením pokoje.

Krátce po bohoslužbě začala slavnost. Moji rodiče se po krátké době vytratil. Radost, kterou mi ostatní vyjadřovali, byla ohromná. Na velikonoční pondělí, po slavné ranní mši svaté jsme odjeli s dětmi do Milwaukee, kde jsme s našimi milými přáteli u Scottova kmotra Wolfa oslavili to, že jsme nyní katolickou rodinou. Všichni jsme měli nepopsatelnou radost. Na mé duchovní cestě začínalo „*léto*“.

KATOLICKÝ RODINNÝ ŽIVOT

Scott:

Když evangelikální protestant konvertuje ke katolické Církvi, často prožije jakýsi „kulturně - církevní šok“. Opustí prostředí, pro které jsou charakteristické mohutné kongregační zpěvy, praktická biblická kázání, konzervativní politický tón z kazatelny, hájící ochranu nenarozeného života a také vitální smysl pro družnost a společenství, doprovázený různými modlitebními setkáními, sdruženími a kroužky biblického studia, ze kterých si lze každý týden vybrat. Oproti tomu průměrná katolická farnost takové aktivity obvykle postrádá. To vede k tomu, že i když takový konvertita cítí, že tím, že se stal katolíkem, našel cestu „domů“, ve skutečnosti se ve své nové farní rodině vůbec „jako doma“ *ne cítí*. Kimberley i já jsme tento stav velmi dobře poznali.

To, že existují místa jako Františkánská univerzita ve Steubenville, je důkazem toho, že tomu tak v katolickém prostředí být nemusí. Od té doby, co jsme poznali Steubenville, na nás dělalo velký dojem to, ja-

kým způsobem se tam snubilo evangelikální s katolickým. Tím myslím způsob, jakým je katolická víra schopna sjednocovat to, co jiná náboženství mají sklon od sebe oddělovat: např. osobní zbožnost a liturgický rituál, evangelní šíři záběru a sociální činnost, duchovní zápal a intelektuální důkladnost, akademickou svobodu a dynamickou pravověrnost, působivé kázání a úctu ke svátostem, Písmo a Tradici, tělo a duši, jednotlivé a společné.

Od té doby, co Kimberley konvertovala, můžeme to vše sdílet a přijímat jako rodina. Snažíme se denně chodit společně s dětmi na mši svatou, která se koná v areálu univerzity. S eucharistií jako středem našeho života se snažíme svým dětem ukázat, jak Bible a liturgie do sebe zapadají - jako „menu a pokrm“. Naše děti mohou vidět desítky kněží a stovky studentů, kteří žijí evangelium praktickým způsobem.

Učit takové studenty pro mne znamená jednu z nejužitečnějších zkušeností v mém životě. Vášnivě studují Písmo a teologii a kladou stovky provokativních otázek. (S láskou nazývám své studenty „svatí vysavači informací“.) Ve svém mimoškolním životě, při své práci i ve svých mezilidských vztazích se ihned snaží použít to, co se naučili a poznali ve škole. Jsem přesvědčený, že Bůh si zde vychovává mnoho budoucích pastýřů a vedoucích osobností katolické Církve.

Kromě práce na univerzitě nám Bůh dává mnoho příležitostí být duchovně užitečnými po celé naší zemi. Stovky audio a videokazet s mými přednáškami se rozšířily daleko za hranice našeho dosahu. Nyní obíhají v mnoha zemích. Telefonují a píšou lidé z Kanady, Mexika, Anglie, Skotska, Holandska, Polska, Lotyšska, Belgie, Rakouska, Austrálie, Nového Zélandu, Ghany, Japonska, Indonézie, Filipín a dalších. A to jsme se dříve báli, že už nebudeme moci společně být nikomu k duchovním službám...

To vše umožnilo také naše přátelství s Terry Barberem a Saint Joseph Communications. V průběhu jednoho roku si obstaralo *Kazetu*, nahrávku přednášky pro 35 posluchačů z roku 1989, více než 35 tisíc lidí. V posledních letech vyšplhal jejich počet na stovky tisíc. Kromě příběhu o mé konverzi vydal Terry přes dvě stovky mých kazet na různá témata, na kterých vysvětlují různé aspekty katolické víry.

Nakonec se ukázalo, že můj tatínek měl pravdu - a taky mi na to nedal nikdy zapomenout. Zajistil, abych poznal, jak je pyšný na svého nejmladšího syna, „nekletnického“ teologa.

V prosinci 1991 po dlouhé nemoci zemřel. Byla to jedna z nejobtížnějších a přece nejpožehnanějších zkušeností mého života. Po mnoho let byl agnostikem, ale skrze své utrpení znovuobjevil osobní víru v Krista. Během několika posledních týdnů svého života jsme spolu mohli strávit mnoho významných chvil na modlitbách, při četbě Písma a hovory o jeho životě a o Bohu. Nikdy nezapomenu na to, že jsem mohl držet jeho ruku a zavřít jeho oči, když jej nebeský Otec povolal k sobě. Nikdy nepřestanu též děkovat Bohu za svého pozemského otce, který mi tak snadno umožnil, abych miloval svého Otce nebeského.

O týden později mi telefonoval můj tchán, Dr. Jerry Kirk. Zval mne, abych ho příští měsíc doprovázel do Říma na setkání s papežem Janem Pavlem II. Jaká tohle byla Boží milost!

Můj protestantský tchán byl jako zakladatel sdružení the Religious Alliance against Pornography (Náboženská aliance proti pornografii) pozván členy římské hierarchie do Vatikánu, aby tam řídil třídní setkání s větší skupinou hlavních amerických náboženských představitelů. Setkání zorganizoval kardinál Bernardin, aby bylo možno společně s vatikánskými představiteli koordinovat postup v zápase s tvrdou pornografií na celém světě. V závěru našeho rokování jsme měli mít osobní audienci u Svatého otce, abychom ho seznámili se svými závěry a mohli je s ním důvěrně prodiskutovat.

Tak jsem jel poprvé v životě do Říma. Mezi jednáními se mi podařilo navštívit Chrám svatého Petra a několik dalších posvátných míst - nikoliv jako turistovi, ale jako poutníkovi. Bylo to ohromné.

Na konci našeho třídního pobytu, ve čtvrtek odpoledne, jsme byli la-byrintem chodeb uvedeni do audienční místnosti. Když jsme tam seděli a čekali na papežův příchod, soustředěně jsem se modlil. Poté, co vstoupil do místnosti, všechno ubíhalo velmi rychle.

Potom měl můj tchán tu čest představit každého z nás papeži. Když přišla řada na mne, slyšel jsem, jak otec mé ženy říká: „Vaše Svatosti, do-volte mi, abych vám představil Scotta Hahna, profesora Františkánské univerzity ve Steubenville.“

Potřásl jsem mu rukou - a on pak pokračoval stejným způsobem až na konec řady. Stál jsem tam, radoval se a děkoval Bohu za čest setkat se se svým duchovním otcem v Kristu, i když to bylo jen na několik vteřin. Stisknout ruku Kristovu náměstkovi, Petrovu následníku, znamená pro bý-valého antikatolíka nemalé rozechvění.

Po hodině jsme se všichni opět sešli ve Vatikánské komoře, kde jsme se po celý náš pobyt scházeli. Když jsme vstupování dovnitř, zaslechl jsem výbuch smíchu, pňcházející směrem od mé tchýně, která stála u stolu a zírala na fotografii. Šel jsem zjistit, co se děje. Stál jsem vedle ní a prohlížel si fotku, na které byl její manžel, jak představuje svého zetě papeži.

„Dokážeš to pochopit? Po všech těch letech *tě* tvůj protestantský tchán musí představit papeži.“ Když tomu srdečně smála, vřele mne objala. Jaká skvělá tchýně!

O pět minut později zazvonil v kanceláři v dolní hale telefon. Do naší místnosti vkročil starší muž a ptal se: „Je zde profesor Hahn?“

Místo odpovědi jsem zvedl ruku a zamával na něj.

„Telefonát pro vás.“

Když jsem šel dolů, v duchu jsem se podívoval, kdo to jen může být. Zvedl jsem telefon a uslyšel hlas s těžkým anglickým přízvukem: „Můžete se zítra v sedm hodin ráno zúčastnit mše svaté, kterou bude sloužit Svätý otec ve své soukromé kapli?“

Nejdřív jsem si myslel, že se jedná o vtip. Pak jsem si vzpomněl, jak jsem se na začátku našeho pobytu setkal s profesorem Rocco Buttiglione, který se nabídl, že využije svého vlivu u papežova osobního sekretáře, abych se mohl dostat na papežovu ranní mši.

„Ano, jistě,“ odpověděl jsem, ale byl jsem tak nervózní, že jsem se zapomněl zeptat na podrobnosti.

Naštěstí mi je řekl kardinál Cassidy, jeden ze zástupců Vatikánu na našem jednání. O půl sedmé ráno jsem měl čekat u jisté brány, kde mne měla vyvednout Švýcarská garda.

Příštího rána jsem po marné snaze v noci usnout vstal a jel taxíkem na Náměstí svatého Petra. Dostal jsem se tam víc než o půl hodiny dřív. Procházel jsem se okolo náměstí, modlil se růženec a připravoval se na příležitost, která se vyskytuje jednou za život.

Ve smluvený čas mi někdo přišel naproti. Vedl mě dolů po nějakých schodech a různými chodbami, až jsme stáli uprostřed několika biskupů a kněží, kteří se oblékali do bohoslužebných rouch, protože měli koncelebrovat s papežem.

Nervózně jsem přešlapoval, když se najednou ve dveřích objevila hlava papežova osobního sekretáře. Rozhlížel se po místnosti a nakonec promluvil s neanglickým přízvukem: „Vér ís dý tejolodží profesor frum Stubenvíl University?“ („Kde je ten profesor teologie z Steubenvillské univerzity?“)

Kvůli přízvuku jsem sotva porozuměl jeho otázce. Pak mi nakonec svítilo, že se ptá na mě.

Poněkud bázlivě jsem zamával rukou a odpověděl: „Zde jsem.“

Prohlédl si mne a zakýval hlavou: „Gjūt, aj vil tel him.“ („Dobře, já mu to řeknu.“)

Neměl jsem tušení, o co se zde jedná, ale pociťoval jsem radost ze všech těch cizích prelátů, kteří se dívali směrem ke mně a podívovali se: „Co je to asi za člověka? Kam ho máme zařadit?“

O chvílku později nás dovedli do malé soukromé kaple. Když jsme vstupovali, všiml jsem si, že papež Jan Pavel II. již klečí na svém klekátku před svatostánkem a modlí se. Když jsem poklekl pár kroků od něj, prosil jsem Boha o zvláštní milost sjednocení svého srdce s jeho srdcem, až bude obnovovat smlouvu a slavit Kristovu oběť při mši svaté.

Jaká úcta a láska čišela z každého papežova úkonu při eucharistické liturgii! Jako nikdy předtím si vybavuji, jak živě jsem vnímal skutečnost Kristovy přítomnosti.

Po skončení mše byli lidé odvedeni z kaple, zatímco Svatý otec zůstal na klekátku a modlil se. Zůstal jsem v kapli jako poslední. Nemohl jsem tomuto pokušení oddolat. Zůstal jsem tam, poklekl pár metrů od papeže a modlil se asi půl minuty, když jsem najednou zaslechl dusot kroků, který se přibližoval ke kapli. Přesně jak jsem předpokládal - nahore spočítali všechny účastníky mše a zjistili, že jim někdo chybí. Zvedl jsem se k odchodu právě v okamžiku, kdy se ve dveřích kaple objevil papežův osobní sekretář. Jemně, ale nesmlouvavě mne vyvedl ven, zpět do místnosti, kde se s námi měl papež za několik minut setkat.

Zatímco jsem čekal, modlil jsem se a připravoval si, co mám udělat - když tu najednou papež vstoupil do místnosti. Téměř okamžitě mne zarazilo, jak moc živě a energicky působí nyní po mši, ve srovnání s tím, jak unaveně vypadal den předtím během naší osobní audience.

Všechny nás obcházel a intenzivně se zajímal o každého, s kým mluvil. Jednal s každým člověkem tak, jako by s ním byl sám v místnosti. Každému pohlédl zpřímá do očí a naslouchal, dříve než sám promluvil. Pak jsem přišel na řadu já.

Papež ke mně přistoupil a přivítal mě objetím. Pak jsem mu předal krásně zabalenou soupravu videokazet se záznamem svých přednášek

Answering Common Objections (Odpovědi na obvyklé námitky), společně s obálkou, obsahující osobní dopis a dva šeky jako znamení lásky a vděčnosti od rodin Barberových a Hahnových.

Zpřímá se mi zahleděl do očí a řekl: „Bůh vám žehnej. Jste profesor teologie ze Steubenvillské univerzity?“

„Ano, jsem.“

„Vyřídte prosím mé pozdravy a požehnání vašemu společenství ve Steubenville.“

„Děkuji, Svatý otče... minulý měsíc mi zemřel můj vlastní otec a nyní mne můj nebeský Otec požehnal tím, že se mi dostalo cti setkat se s vámi, se svým duchovním otcem.“ Podruhé jsme se objali.

Když jsem to dořekl, papež na mne upřeně pohlédl a řekl: „Je mi velmi líto, že slyším, že zemřel váš otec. Kéž mu Bůh žehná. Pomodlím se za něj.“

Moje srdce poskočilo radostí, když se mi okamžitě vybavil slova Písma: „...co svážeš na zemi, bude svázáno v nebi...“

Pak jsem velmi rychle, asi během jedné minuty, popsal svou pouť víry od svých antikatolických postojů presbyteriánského pastora až po to, jak jsem stal právě před šesti lety katolíkem.

Pozorně poslouchal, pak mi na rozloučenou podal ruku a dal mi růženec. Když jsem se vzdálil z blízkosti papeže Jana Pavla II., pomazaného z milosti mého nebeského Otce a nejstaršího Bratra na duchovního pastýře Boží zaslíbené rodiny zde na zemi, měl jsem silný pocit, že Bůh říká: „Scotte, to nejlepší teprve přijde.“

Kimberley:

Šest týdnů poté, co jsem byla přijata do Církve, přistoupil náš nejstarší syn Michael k prvnímu svatému přijímání. Byla jsem katoličkou jen krátkou dobu a cítila jsem, že mi srdce skáče samou radostí. Nedokázala jsem si vůbec představit, jak to asi můžou vnímat ti rodiče, kteří byli pokřtěni v Církvi jako malé děti, vyrostli a pak jako snoubenci snili o době, kdy se vezmou, budou mít dítě a přivedou ho Pánu k prvnímu svatému přijímání. (Nyní, v roce 1993, jsme měli příležitost připravit k prvnímu svatému přijímání Gabriela a dychtivě očekáváme, až přijde čas i pro Hannah.)

Pokaždé, když naše dítě přistupovalo k prvnímu svatému přijímání, nosila jsem ve svém srdci starosti: Za prvé, doufala jsem, že svátek velikončního nebeského Beránka je důležitější než oslava, která potom následuje. Za druhé, doufala jsem, že hlavní pozornost bude upřena více na Ježíše v eucharistii, než na dárky, které děti po prvním přijímání dostávají-

Jednou při proměňování v průběhu mše svaté, se ke mně Scott naklonil a řekl: „Dovedeš si představit, co si musí myslet andělé?“

Jeho otázka mne přivedla k tomu, abych se zamyslela nad skutečnostmi, které jsem dříve nebrala do úvahy. Zajisté jsou při liturgii andělé přítomni, ale nepřijímají tělo a krev Kristovu. Musí hledět dolů v údivu a posvátné úctě na tu neuvěřitelnou lásku, kterou k nám projevil nebeský Otec tím, že nám poslal Ježíše, aby ten na sebe vzal obyčejnou lidskou přirozenost, svou obětí za nás položil život a nakonec aby nás sytil touto vzkrášenou a oslavenou obětí svého těla a krve. Jaké úžasné tajemství!

Důsledný půst hodinu před svatým přijímáním se ukázal jako velmi dobrá zkušenost, protože to je malé umrtvování (jichž v mém životě je nedostatek), které poukazuje na to, že je potřeba hladovět za spásu duší.

Naše přestěhování do Steubenville bylo velkým požehnáním. Na univerzitě a v její komunitě jsme si vytvořili báječné přátelské vztahy. Působí zde skupina Heart of Mary Homeschool Support Group (Skupina Mariina srdce, jejímž posláním je poskytovat si vzájemnou podporu při domácím vyučování dětí), která sdružuje asi čtyřicet rodin. A také univerzitní studenti představují ve vztahu k našemu vlastnímu odevzdání se Bohu velké povzbuzení pro naše děti.

V čem je náš život nyní jiný? Mé srdce je naplněno Boží laskavostí a také přesně tou radostí z vlastní spásy, kterou jsem si před pěti lety tak přála zakoušet, ale nemohla jsem. Myslím, že naši současnou situaci mohu shrnout do tří bodů: jednota, duchovní služba a rodina.

Naše jednota je obnovena. Opět znovu společně a hluboce sdílíme svá přesvědčení, nyní dokonce hlouběji, než předtím. Znovu přijímám s láskou to, čemu Scott vyučuje. Během jeho biblických hodin se už nerozčíluju jako dřív - nyní se mi skutečně líbí.

Na univerzitě spolu často přistupujeme ke Stolu Páně - ještě se skupinou oddaných věřících, kteří milují Pána a chtějí svou lásku k Bohu věrně žít a dělit se o ni. Děti pocítily naši nejednotnost, ačkoliv jsme před nimi o našich neshodách moc nemluvili. Přesto to bylo pro ně více než pocit

úlevy, když jsme znovu začali sdílet radost z hlubokého znovusjednocení.

Je obnovena naše duchovní služba ostatním. Určité sny musely zemřít, ale Bůh v hojnosti přinesl jiné. Doma máme nesmírnou příležitost k prokazování pohostinnosti, protože k nám za rok přichází asi tři sta lidí na večeři nebo na oběd. Navíc, protože jsme začali u nás doma poskytovat ubytování studentům, zažívá naše „rozšířená“ domácnost nová dobrodružství. A náš velký obývací pokoj pojímá každý týden asi dvacet až padesát lidí, kteří přicházejí na Scottovy i moje biblické hodiny.

Začali jsme se Scottem podnikat společné cesty. Měli jsme tu čest seznámit se a sdílet katolickou víru s mnoha báječnými, věrnými a o svatost usilujícími katolíky z celých Spojených států. Duchovní služba prostřednictvím audio a video kazet, realizovaná nahrávací společností Saint Joseph Communications, umožnila, aby se naše svědectví dostalo dále, než kam bychom byli schopni sami jet. A neustále pokračující apoštolát po telefonu i poštou nám dává příležitost jít až na hranici naší energie a času. A tohle všechno je služba a práce, o kterých jsem si v době své krize myslela, že jsou nenávratně pryč. Bůh je však vzkřísil v okamžiku, který sám považoval za vhodný.

Naše rodinné vztahy jsou obnovené, protože se nám otevřely nové cesty milosti: pravidelná zpověď a téměř denně svatost eucharistie. Zalíbil se nám liturgický kalendář, zachováváme období postu, (advent, postní období, pátky) a s radostí světíme církevní svátky a slavnosti. (Kromě narozenin a Vánoc slavíme ještě svátky našich křestních ochránců a výročí našich křtů.)

Poprvé jsem teď jako katolička čekala dítě. Věděla jsem, že vždycky, když přijímám eucharistii, je mé dítě živeno samotným Pánem. Po mých samovolných potratech jsem už skutečně neměla žádnou jistotu, že toto dítě také donosím, ale věděla jsem, že mám možnost jej každý den přinášet před Pána a získávat pro něj prostřednictvím kněze Boží požehnaní. Poprvé v životě jsem též do svých modliteb zapojila svatě a žádala je o přímlovu za své dítě. Byla to pro mě nesmírná radost, když se nám 3. července 1991 narodil syn Jeremiah Thomas Walker a my ho mohli dát začátkem září pokřtít. Nesmírnou radost jsem měla z toho, že jsme mohli v ekumenickém duchu překlenout rozdíl mezi námi a mými rodiči, když můj tatínek mohl asistovat jako nekatolický duchovní při křtu našeho syna.

Do dne, kdy jsem byla přijata do katolické Církve, jsme jako rodina nechodívali společně na mši svatou, nyní je to náš každodenní cíl. Dostává se nám mnohého požehnání od kněží, kteří se zastavují na univerzitě a koncelebrují při mši svaté.

Když jsme byli protestanté, velmi jsme si vážili projevů evangelikální tradice, v níž lidé zpívají a modlí se celým srdcem. Tohoto aspektu evangelikálního křesťanství jsme si nikdy nepřestali vážit, a tak jedním z prvků bohoslužby, který naše rodina na Františkánské univerzitě nejvíce oceňovala, byl i způsob, jakým jsou lidé do ní zapojeni. Jak říká Scott: „Jestliže eucharistie v tobě nevbuzuje touhu zpívat, co jiného by mohlo?“

I když to není vždycky jednoduché, je vždycky dobré být společně na mši svaté. Jsou to vhodné chvíle pro vzájemnou blízkost a k učení dětí o Bohu. I když jsou období, kdy se zdá, že obdržená milost se všechna spotřebuje na starost o děti dříve než zazní závěrečná píseň, je lepší přivádět je do Ježíšovy přítomnosti než je z ní vylučovat. Na konci mše svaté vždycky uděláme to, čemu říkáme „svatá valná hromada“. Všichni si klekneme velmi těsně vedle sebe, dáme hlavy dohromady a nabídneme jako celá rodina Bohu modlitbu díky. Jsem vděčná za jednotu naší rodiny pod Scottovým duchovním vedením.

Je krásné najít svůj domov v katolické Církvi a moci se zamýšlet nad svým životem a společně sdílet, jak Pán vedl naše kroky k sobě a do své Církve. Zajisté, jak říká žalmista, „On zajistil památku svým divům, Hospodin je milostivý, plný slitování“ (Ž 111,4).

Kéž nám náš Pán skrze svou hojnou milost umožní, abychom se mu všichni každý den ještě plněji odevzdávali.

ZÁVĚR

Dovyprávěli jsme náš příběh. Dříve než skončíme, chtěli bychom vzdát díky Bohu za jeho milost a lásku. Chceme se také krátce podělit o výzvu, kterou nám Bůh předložil ve svém Slově.

Rádi bychom vás vyzvali a povzbudili, naši drazí katoličtí bratři a sestry, abyste se snažili prohlubovat znalost obsahu své katolické víry, která vám byla svěřena jako posvátné dědictví. Studujte a poznávejte ji kvůli svým bližním a také kvůli sobě, abyste věděli, *čemu* věříte a proč tomu věříte. Denně berte do rukou Písmo a čtěte si v něm. Je to inspirované a neomylné Boží slovo, napsané pro vás - tak jak tomu neustále učí katolická Církev a tak jak nejnověji potvrdil Druhý vatikánský koncil. Věřte tomu, co čtete. Sdílejte to. Modlete se to. Učte se Božímu Slovu nazpaměť. Ponořte se do něj jako do horké koupele. Učte se mu dobře, abyste ho mohli ve větší plnosti žít a s větší radostí se o něj mohli dělit. Jedině tak se stane vaše víra nakažlivou. Je nesmírně potřeba více katolíků, z nichž bude jejich víra vyzařovat!

Současně s Bibli berte často do rukou světový *Katechismus katolické Církve* a pročtěte ho od začátku až do konce - aspoň jedenkrát. Je nepostradatelný pro uskutečňování učení Druhého vatikánského koncilu. Představuje vlastně „klíč ke koncilu“. A když už budete u toho, proč byste nemohli setřít prach z vašeho výtisku *Dokumentů Druhého vatikánského koncilu* (ten přece máte, nebo snad ne?) a pak strávit nějakou dobu tím, že se osvěžíte skutečným „duchem koncilu“, vycházejícím přímo z jeho textu. Koncil volal po obnově, ale odpověď na toto volání se opožďuje. Tato odpověď se dostaví tehdy, až *všichni* katolíci - vy, my, i ostatní - podniknou první a zásadní kroky tímto směrem. Není to zas tak těžké - kterýkoliv průměrný katolík to s Boží milostí může dokázat!

Nejdůležitějším poselstvím Druhého vatikánského koncilu je nepochybně „všeobecné povolání ke svatosti“. Ve své podstatě to znamená, že všichni katoličtí křesťané, nejen řeholníci, řeholnice či kněží, jsou povoláni k tomu, aby se stali svatými. To vyžaduje po každém z nás, abychom hlavní prioritu přisoudili modlitbě - a to modlitbě *každodenní*. Jako lidé, podílející se na životě západní civilizace, se často cítíme příliš zaneprázdněni na to, abychom udržovali a rozvíjeli náš vnitřní život - ale jako katolíci víme, že to je absolutně nejpodstatnější, a má to mít přednost před vším ostatním. Udělejte si pro sebe „životní plán“, tak aby v něm modlitba měla své pevné místo. Možná se to zdá snadné, ale někdy je to skutečně těžké - ačkoliv nikdy tak těžké jako život bez každodenní modlitby.

Základem katolického života musí být svátosti, zvláště eucharistie. Sami ze sebe to nezvládneme. Kristus to věděl, proto ustanovil tuto svátostná tajemství, aby nám dával svůj vlastní Boží život a sílu. Musíme být opatrní, abychom nepřijímali svátosti nedbalým způsobem. Nejsou to žádné magické nebo mechanické prostředky, které by nás učinily svatými, když chybí naše osobní víra a snaha. Katolík nemůže projít eucharistickou liturgií jako auto, které projíždí mycí linkou. Takhle to prostě nefunguje. Milost není něco, co je v *nás automaticky uděláno* - spíše to je nadpřirozený život Boží Trojice, vsazený a pěstovaný v našich duších, aby si Bůh mohl v nás udělat svůj příbytek. Je to Boží smlouvou zaslíbená rodina, ke které jsme povoláni jako bratři a sestry - abychom ji žili v katolické Boží rodině. Kristus je potravou pro naše duše, nedržme tedy dietu.

Katolíci, kteří skutečně pěstují modlitbu, studium a svátostný život, se také stávají aktivními apoštoly, kdekoli se nalézají - doma, v zaměstná-

ní, na ulici, ale zvláště v rodině a mezi přáteli. V posledních letech ztratila katolická církev doslova miliony členů, kteří odešli k fundamentalistickým a evangelikálním denominacím a sdružením. Toto vytváří nejen nové a vzrušující příležitosti pro oslovení a vysvětlení bývalým katolíkům, v čem spočívá katolická víra, ale vytváří to i prostor pro nabídku pravdivého předložení obsahu víry, založené na Bibli a kristocentricky orientované, všem nekatolíkům.

Nebojme se vidět věci tak, jak skutečně jsou: Mnozí z těchto nekatolíků nás zahanbují. S Bibli v ruce a s velkým nadšením vykonají s menšími prostředky více práce než katolíci, kteří jsou sice v plnosti víry katolické církve, ale přitom jsou zcela zesláblí bez jakékoli duchovní energie, anebo velmi tvrdě spí. S mnoha nekatolíky *sdílime velmi mnoho*, zvláště co se týče pravdy o Kristu, jak o tom píše Písmo - ale to, co postrádají, není nic menšího než *skutečná a podstatná přítomnost Krista v eucharistii*. Jednoduše řečeno: oni studují menu, zatímco my se těšíme z Pokrmu! A často ani neznáme ingredience, takže nejsme schopni se vůbec rozdělit o recept. Žádá od nás Bůh příliš mnoho, když po nás chce, abychom udělali víc, mnohem víc než jsme zvyklí, abychom umožnili svým odloučeným bratřím objevit a poznat Pána, kterého milujeme v Nejsvětější svátosti?

O tuto výzvu se chceme rozdělit s našimi nekatolickými bratřimi a sestrami v Kristu. S láskou a úctou chceme dosvědčovat věrnost smlouvy našeho Boha, který o nás po věky pečuje v jedné, svaté, všeobecné a apoštolské rodině své církve. Apoštol Pavel mluví o této církvi jako o „Božím domě“, který je „sloupem a oporou pravdy“ (1 Tim 3,15). Jinými slovy to znamená, že Boží rodina je ustanovená a zmocněná jím samotným, aby zachovávala zjevenou pravdu.

Bůh otcovsky pečuje o svou rodinu v jedné církvi. Jak by asi ostatní nazvali někoho, kdo je otcem více rodin? Pravděpodobně by o něm řekli, že to je darebák, nebo ještě něco horšího. Otec je oslaven jednotou své rodiny, muž je zostuzen, když jsou jeho děti od něj odloučeny. Skutečná jednota znamená též jednotu života, která je vyjádřena jednotou ve víře a v činech. Toto vše platí i pro Boží církev: jediný svatý nebeský Otec zachovává jedinou svatou rodinu - a to činí v katolické církvi a skrze katolickou církev.

To je ta církev, o které Kristus řekl: „...zbuduji svou církev...“ (Mat 16, 18). Ona není ani *moje*, ani *tvoje*, je Kristova. On je stavitel, my jsme

pouze vykonavatelé. Tím, že tvoříme velkou část Církve, nesnižujeme svého Pána. Církev je jeho ruční práce. Uznat velikost Církve, její Božskou autoritu a neomylné svědectví, neznamená nic méně než zvětšovat spasitelnou práci Krista. A naopak, odmítat její autoritu a pohrdat jejím svědectvím, i když to třeba někteří dělají ze špatně nasměrované horlivosti a pro Kristovu nejvyšší čest, ve skutečnosti znamená vzdorovat jemu samotnému, plnosti jeho milosti a pravdy.

Církev se také nazývá mystickým Tělem Kristovým. Její duší je Duch svatý. Tělo bez duše je mrtvola, duše bez těla je duch. Kristova Církev není ani jedno, ani druhé. Ale sotva by se mohla nazývat tělem, kdyby postrádala viditelnou jednotu. V takovém případě by ji apoštol Pavel nenazýval Kristovým Tělem, ale prostě jeho Duší. Ale úkolem duše je oživovat tělo, a ne se vznášet v ovzduší bez něj. Tam, kde duše svůj úkol plní, tam jsou všechny části a údy těla živé a zdravé. A v rámci Církve se tyto živé a zdravé části nazývají „svatí“. Svatí vyzařují život Ducha svatého v Těle Kristově. Toto je také posláním Ducha svatého - udržovat viditelné Tělo Kristovo v pravdě a svatosti. Duch svatý to činí už skoro dva tisíce let - říká se tomu *všeobecná* (z řec. *katholikos*) Církev. To, že v Apoštolském vyznání víry jsou všechny tyto prvky tak těsně spojeny - „věřím v Ducha svatého, svatou Církev obecnou, společenství svatých“ - není vůbec žádná náhoda.

V srdci tohoto katolického pohledu leží tajemství svaté Trojice. Bůh je věčná Rodina tří božských Osob: Otce, Syna a Ducha svatého. To, co nám umožňuje účastnit se na vlastním Božím životě, je jeho smlouva s námi, jeho zaslíbení. Pro nás neznamená tento život nic menšího než náš rodinný podíl - jako dětí Božích - na interpersonálním společenství svaté Trojice. Právě toto mají katolíci na mysli, když mluví o milosti, o milosti posvěcující. Takové vznešené chápání milosti představuje základ pro každou jednotlivou součást katolické víry. Ať už se jedná o Pannu Marii, papeže, biskupy, svaté nebo svátosti - to vše je možné jen díky živé a aktivní Boží milosti. Boží milost spočívá v tom, jak Bůh pozvedává naši padlou přirozenost nad ni samotnou. (Klíčovým slovem je zde ono „nad“ - nikoliv „proti“, protože milost neničí přirozenost, spíše na ní staví, aby ji *uzdravila, zdokonalila a pozvedla* k podílu na Božím životě.) Nazývat katolickou Církev „Boží rodinou“ pak není tvrzením metaforickým, ale metafyzickým. Vskutku, je to tajemství naší víry.

Je pravda, že Ježíš Kristus jako náš Spasitel a Pán chce mít s každým z nás osobní vztah. Ale Ježíš chce ještě více než toto - chce, abychom měli účast na jeho zaslíbení, na jeho smlouvě. Mohu mít osobní vztah k sousedovi z ulice, ale to ještě neznamená, že on chce, abych se k němu nastěhoval a sdílel s ním jeho obydlí. Císař Augustus se prohlásil Pánem a Vykupitelem všech svých poddaných, ale nezemřel za ně na kříži, aby se mohli stát jeho bratry a sestrami. Ježíš Kristus chce, abychom měli plnou účast na jeho Nové smlouvě, kterou ustanovil skrze své vlastní tělo a krev. Tutéž smlouvu pokaždé obnovuje skrze svátost eucharistie. Když se na oltáři zpřítomňuje jeho oběť za nás, shromažďujeme se u rodinného stolu, abychom přijímali posvátný pokrm, který nás sjednocuje. Ježíš si přeje, abychom znali nejen Otce a Ducha svatého, ale i jeho blahoslavenou Matku a všechny jeho svaté bratry a sestry. A chce také, abychom žili v takové „rodinné struktuře“, kterou on sám pro svou Církev zde na zemi ustanovil: aby pod papežovým vedením s ním byli sjednoceni všichni biskupové, kněží a věřící křesťané. Pojďte všichni a přivtělte se k Církvi, která je skutečným a pravým domovem, protože je založená samotným Kristem. Pokrm je připravený a Spasitel volá: „Hle, stojím přede dveřmi a tluču - zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním *večeřet* a on se mnou“ (Zj 3,20).

Překladatelské poznámky:

- 1) Všechny biblické citáty jsou přeloženy podle ekumenického překladu Bible - Písmo svaté Starého a Nového zákona, vydaného Ekumenickou radou církví CSR v roce 1984.
- 2) Překladatel záměrně píše Církev s velkým C v případě, že se jedná o Církev katolickou, protože jde o závažnou významotvou, ontologickou i věroučnou distinkci. Tento pravopisný úzus jednak respektuje úzus originálu, jakož i plně odpovídá eklesiologickému pohledu Druhého vatikánského koncilu:
„Toto je jediná Kristova Církev, kterou vyznáváme ve Vyznání víry jako jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou. Náš Spasitel po svém zmrtvýchvstání ji odevzdal Petrovi jako pastýři (Jan 21, 17), a svěřil ji jemu i ostatním apoštolům, aby ji rozšířili a řídili (sr. Mt 28, 18 násl.), a učinil z ní navždycky 'sloup a pevnou oporu pravdy' (1 Tim 3, 15). *Tato Církev, jež byla ustanovena a uspořádána na zemi jako společnost, subsistuuje (existuje, má svůj základ, střed a zdroj) v Církvi katolické, řízené nástupcem sv. Petra a biskupy, kteří jsou s ním ve společenství.* Ovšem i mimo její organismus je mnoho zdrojů posvěcení a pravdy, jsou to však dary příslušející *Kristově Církvi*, a volají proto po *katolické jednotě.*“ (LG, *Tajemství Církve*, 8. *Viditelná a duchovní Církev*)
- 3) U názvů sedmi svátostí katolické Církve ponechává překladatel z důvodu zachování jednotného pravopisného úzu malé počáteční písmeno.

- 4) U několika dalších výrazů jako např. „Stůl Páně“ (i v protestantském smyslu), (mystické) „Tělo Kristovo“ apod. zachovává překladatel velké počáteční písmeno, aby lépe vynikl jejich přenesený význam.
- 5) K obsahu vysvětlivek byla použita následující literatura:
- Katechismus katolické Církve, Zvon, Praha 1995*
Druhý vatikánský sněm - dokumenty, Křesťanská akademie Řím, 1983
Heinrich Denzinger, Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum (Lateinisch - Deutsch), Verlag Herder Freiburg im Breisgau, 1991
Wolfgang Beinert, Slovník katolické dogmatiky, MCM Olomouc 1994
František Kunetka, Svátosti - dary Slova, které se stalo Tělem, dogmaticko - liturgická studie, MCM Olomouc
Jaroslav Kadlec, Dějiny katolické Církve I—III, Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 1993
Hubert Jedin, Malé dějiny koncilů, Česká katolická Charita, Praha, 1990
August Franzen, Malé církevní dějiny, Zvon, Praha 1992
Tony Lane, Dějiny křesťanského myšlení, nakl. Návrat domů, Praha 1996
Bohemia Sancta - Životopisy českých světců a přátel Božích, Česká katolická Charita, Praha 1989
Josemaría Escrivá de Balaguer, Cesta, nakl. Cesta, Brno 1991

MILES JESU

Vydání knihy manželů Hahnových v české verzi bylo umožněno díky úsilí mezinárodního katolického institutu Miles Jesu.

Miles Jesu je formou zasvěceného života pro laiky v katolické Církvi, sdružující muže a ženy žijící v celibátu, kněze, dále ženaté, vdané i odvoděné laiky. Všichni členové jsou navzájem spojeni stejným duchem závazku žít podle evangelijních rad a aplikovat křesťanské hodnoty v sekulárním světě. Sílu k takovému životu členové čerpají z Nejsvětějšího těla a krve našeho Pána Ježíše Krista, povzbuzování láskou Neposkvrněného srdce Panny Marie a také podepírání vzájemnou bratrskou a sesterskou pomocí. Vikář Kristův je naším průvodcem tímto pozemským putováním. Snažíme se o svatost, která je naším povoláním od Boha.

Miles Jesu má svá centra v USA, Portoriku, Anglii, Španělsku, Itálii, Rakousku, ČR, Polsku, na Slovensku a na Ukrajině, dále v Nigérii a Indii.

Co dělá Miles Jesu? Evangelizuje pomocí tiskového apoštolátu, pomocí apoštolátu v profesionálním světě práce, obchodu a služeb, přivádí mládež ke Kristu, zakládá Domy křesťanské formace pro ty, kteří chtějí prohloubit svou víru a život z Boha. Pomáháme žít a šatit stovky bezprizorních dětí a dospělých bezdomovců v různých končinách zeměkoule. Pracujeme pro jednotu Kristova těla - Církve.

Jedním z prvních členů Miles Jesu byl architekt Paul Murphy, M. J., který složil slib chudoby, čistoty a poslušnosti 25. prosince 1966. Paul Murphy byl úspěšným architektem ve Phoenixu v Arizoně. Každý, kdo ho potkal, viděl zářící příklad opravdového křesťanského života, přes všechny svody světa. Aniž by si toho byli jeho kolegové vědomi, dal všechno svoje nadání Bohu a Panně Marii. Toto jeho odevzdání se vždy projevovalo v jeho slovech i skutcích a lidé cítili, že na něm bylo cosi zvláštního.

Paul byl velice veselý a šťastný člověk a dovedl i druhé činit šťastnými - byl v něm skutečný „duch veselí“. Měl zvláštní dar pro vyprávění vtípů a byl schopen vytvořit prakticky z čehokoliv vtipnou poznámku. Dokonce i na svou vážnou nemoc reagoval vesele. Když mu doktor oznámil, že má mozkový nádor, Paul odpověděl: „To je určitě nějaký čokoládový bonbon, který se mně zarazil v mozku“. To řekl, protože jsme si ho vždycky dobírali, jak má rád čokoládové bonbony. I v nemoci dovedl dělat vtipy, brát věci s klidem a smát se. Jeho ctnosti byly nenápadné.

A v tom také tkví rozdíl mezi odborníkem a amatérem. Odborník dělá obtížné věci tak, že vypadají jednoduše. Ale amatér vytváří takový dojem, že si každý říká: „To je ale těžké“.

Paul Murphy byl odborníkem na ctnostný život, a tak se stal po své smrti velmi dobrým vzorem pro Miles Jesu.

Chcete-li se dozvědět více o životě Miles Jesu nebo o Paulu Murphym, kontaktujte nás na adrese:

Miles Jesu
Kamenná 59
639 00 Brno
tel: 05/43 21 52 65
e-mail: mjbrnomen@brn.czn.cz

Chcete-li se finančně podílet na charitativní a evangelizační činnosti Miles Jesu, pošlete svůj příspěvek na účet Komerční banky, Brno-venkov číslo: 198643660287/0100 var. symbol: 300.

Potvrzení k daňovému přiznání na požádání rádi zašleme.